

Mūzika filmai “Dvēseļu putenis” – starp pasaules atzītākajiem filmu mūzikas darbiem

Mūsu pazīstamā komponiste Lolita Ritmane nominēta Pasaulē filmu mūzikas balvai kategorijā “Publikas izvēle” par vēsturiskajai kara drāmā “Dvēseļu putenis” radīto skaņu celiņu. Filma iekļauta arī Tenerifes Starptautiskā filmu mūzikas festivāla *Fimucite* konkursa sadaļā *Fimucinema*, kurā no 21. līdz 25. septembrim filmas no visas pasaules sacentīsies četrās kategorijās: par labāko mūziku spēlfilmā, par labāko oriģinālo partitūru dokumentālajai filmai, par labāko oriģinālo partitūru īsfilmai un labāko oriģināldziesmu.

“Jūtos ļoti pagodināta saņemt šo nomināciju! Pateicos ikkatram, kurš balsoja par manis komponēto mūziku filmai “Dvēseļu putenis”, sacīja komponiste Lolita Ritmane un, uzrunājot Latvijas sabiedriskās TV skatītājus 15. septembra rītā, veltīja aizkustinošus vārdus tautiešiem Latvijā un pau-

da savu gandarījumu par filmas panākumiem, atminoties radošo un pacilājošo darba procesu.

Filma “Dvēseļu putenis” ir līdz šim visvairāk skatītā filma atjaunotās Latvijas vēsturē. Izcilās latviešu komponistes Lolitas Ritmanes mūzikas ierakstā piedalījies diriģents Māris Sirmāis un Valsts Akadēmiskā korā *Latvija* mākslinieki, kā arī īpaši filmai izveidots orķestris ar mūziķiem no Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra, Latvijas Nacionālās operas un baleta orķestra, kamerorķestra *Sinfonietta* Rīga un Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas. Mūzikas ieraksts tika veikts Latvijas Radio 1. studijā Māra Briežkalna un skaņu režisora Vaņa Kurmiņa virsvadībā. Filmas instrumentācijas konsultants bija Larijs Renčs no ASV, savukārt mūzikas mikšēšanu īstenoja Lolitas dzīvesbiedrs, amerikāņu producents un skaņu režisors Marks Matsons.

Sēņu laika otrais vilnis Latvijā

Sēņu raža Lubānas mežos un pie Rojas // Foto: Juris Lorencs un Daiga Brinkmane (Vairāk lasiet J. Lorenca komentāru 5. lpp.)

Vides objekts “Aspazija kāpās” Dubultos

10. septembrī Jūrmalā, Dubultos, kāpu zonā iepretī Aspazijas mājai svinīgi atklāja dzejnieces bronzas skulptūru, ko veidojusi tēlniece Olga Šilova. Tēlniece pie Aspazijas bronzas tēla strādāja pusgadu, cenšoties atainot dzejnieces būtību un atklāt viņas raksturu. Veidojot skulptūru, Olga Šilova pētīja Aspazijas biogrāfiju un iedziļinājās arī 19. gadsimta sieviešu modes tendencēs. Jāpiebilst, ka dzejnieces majestātiskais tēls ar kaķi pie kājām apzināti veidots pilnā augumā un nav uzlikts uz paugstinājuma, lai ikviens intere-

sents varētu nostāties līdzās Aspazijai, apskaut viņu un, ja vēlas, nofotografēties.

Vides projekta „Aspazija kāpās” atklāšanā piedalījās Valsts prezidents Egils Levits. Savā uzrunā Levits teica, ka ir liels gods, jo Aspazija ir Jūrmalai piederīga. Jūrmala ir Aspazijas pilsēta. Dzejniece šeit nodzīvoja savu mūža otro daļu. „Viņa pa šo ceļu nāca uz jūru, jo tas bija

tuvākais ceļš. Tāpēc šeit turpmāk būs viņas skulptūra, lai mēs varam ar viņu sasveicināties, ejot garām. Aspazija ir viena no lielākajām latviešu personībām, daudzšķautņaina. Dzejniece atstājusi nozīmīgu mantojumu latviešu literatūrā, vienlaikus bijusi arī sabiedriskā darbiniece un politiķe,” teica prezidents. Izjūsts paldies par ieguldījumu Aspazijas piemiņas iemūžināšanā un daiļrades popularizēšanā arī mūsu autorei un uzticamai lasītājai ASV, literatūrzinātniecei Astrīdai Stahnkei!

Kā ceļo
mūsu pasta
sūtījumi?
2. lpp.

Kas jauns
PLMC Cēsīs?
3. lpp.

Latviešu bizness
par spīti
grūtiem laikiem
4. lpp.

Sveicam Sarmu
Muižnieci-Liepiņu!
5. lpp.

Daris Dēliņš aicina
uz Baltijas filmu
festivālu
7. lpp.

Sallija Benfelde
par ziņu saprātīgu
lasīšanu
13. lpp.

Trimdas
kameramūzikas
pērles Latvijā
16. lpp.

Latvian newspaper
LAIKS

Frequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC

Latviešu nedēļas laikraksts

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolaros:
3 mēn. US \$ 50.00
6 mēn. US \$ 100.00

Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us

Redaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us

Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM, kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtīt materiālus izmantot arī saīsinātus.

Laikrakstā iespiestajos, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklāmdevējs.

Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Inesei Zaķis
e-pasts: rigaven@aol.com

Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM, kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolaros.

Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses

50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740

e-pasts: LaiksDSR@aol.com

Ja vēlaties saņemt vairāk informācijas par avīzi,
lūdzu, zvaniet LAIKA ASV tālr.: 727 385-4256

VIKTORS
HAUSMANIS

Joki parasti liek pasmaidīt, un tāds varens humorpilns joku lielmeistars bija aktieris un jautru zīmējumu veidotājs Reinis Birzgalis. Ar teātri cieši saistīta bija arī viņa meita Rasma, kuŗu mūsu lasītāji labi pazina kā vienu no Amerikas Latviešu teātra Bostonas ansambļa vadošajām aktrīsēm, kupls, no dažādiem ziediem vīts, bija viņas lomu vainags – tajā vienojās gan Rūdolfas Blaumaņa “Silmaču” Antonija, Raiņa “Uguns un nakts” Laimdota, Marte Mārtiņa Zīverta drāmā “Vara”, un tām pievienojās Aspazijas Asja “Vaidelotē”. Protams, varētu saukt vēl un

šteins” un “Mārtiņa Zīverta pasaulē” autori. Nezinu, kā tas gadījās, taču, abi būdami teātra mīļotāji, iepazīnāties, sākām sarakstīties, un vēstules sekoja gan vienā, gan otrā virzienā. Dzīvē gan ar Rasmu nekad neesmu ticis, taču viņas meitu Marutu iepazīnu, kad tā kādu brīdi dzīvoja Rīgā, lai labāk iepazītos ar latviešu kultūru un ar mūsu kino pasauli.

Dzīvē ritēja, gadi raisījās, bet sarakste ar Rasmu, tagad Vitolu, neaprima, un bija patiešām tikami, ka no Amerikas atkal un atkal atnāk vēstule, ļoti skaidrā un glītā rokrakstā rakstīta. Es toreiz arī biju vecmo-

Par kādu skarbu joku

ritēja maijs un jūnijs, bet no Rasmus vēstuļu nebija, Maruta arī ne vārda nebija uzrakstījusi! Sāku satraukties, vai ar manām jaukajām paziņām nav kas ļauns atgadījies – vai riebīgais vīruss nav arī viņas skāris! Parasti savā vārda dienas sakarā saņemu no Rasmus sveicienu – šogad nekā! 27. jūlijā aizsūtīju viņām vēstuli, bet atbildes – kā nav tā nav! Un tad – tikai septembra pirmajā nedēļā saņemu glītā rokrakstā rakstītu vēstuli no Rasmus Vītolas un lasot kļuva mazliet domīgs – adresē bija nosaukta Rīga, mana dzīves vieta Biķernieku ielā, bet lejas daļā rakstīts LATVIA un ieka-

vēl, taču es viņu tikai pēc kāda laika iepazīnu pēc Birzgalis rakstiem mūsu pašu laikrakstā *Laiks* un žurnālā *Jauņa Gaita*, kā arī grāmatu “Osvalds Ur-

digs un krietnu laika sprīdi vēstules rakstīju ar roku. Pagāja dienas, līdz visus satrauca skarbais šī gada notikums – vīrusa uzbrukums. Pagāja aprīlis, aiz-

vās Europe. Kļuva domīgs – vai tad nu jānorāda, ka Latvija ir Eiropā, un tikai septembra sākumā saņemtajā Rasmus vēstulē atklājās istā patiesība: izrādās, ka jau 8. jūnijā Rasma bija man rakstījusi vēstuli, un tajā minēts arī par tā laika realitāti ASV: “Televīzijā vēl arvien skan ziņas par jauniem saslimšanas un miršanas gadījumiem, par ekonomijas grūtībām, par valdības nemākulībām”. Mēs jau esam pieraduši pie visādiem ierobežojumiem un, tālajā zemē viss noritējis tāpat kā pie mums Latvijā.

Vīrusa laiks daudz ko bija izmainījis un dažam pat prātu sajaucis. Izrādījās, ka manis Rasmai sūtītā apsveikuma kartīte vispirms bija aizgājusi uz Pitsburgu, Pensilvāniju, un tikai tad nonākusi Bostonā, bet vēl trakāk gājis ar Rasma 8. jūnijā man sūtīto vēstuli. Uz aplokšnes skaidri un gaiši rakstīts – Biķernieku iela, Rīga, Latvija, taču ASV pasta darbiniekiem Latvijas vārds līcies pavisam svešs, un vēstule aizceļojusi pavisam citā virzienā – uz arābu valsti Kataru: uz aplokšnes uzspiests zīmogs “Qatar Postal Services Company”, un vēstule ceļojusi atpakaļ uz Bostonu! Vai nav lustīgi? Septembra sākumā Katarā savu laiku padzīvojusi vēstule nonāca pie manis Rīgā. Bija dzirdētas runas, ka šāds variants esot izdevīgs pat pašam ASV prezidentam, jo derēja par apliecinājumu, ka arī vēlēšanās uz pastu nevar paļauties, tāpēc lai vēlētajiem katrā ziņā nāk un tieši nodod savu balsi.

Nu redziet, jokiem vairs nav vietas! Drošības labad nelielu vēstulīti Rasmai Birzgalim tagad aizsūtīju pa e-pastu. Tāda ir dzīve...

LAIKS

50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laikdsr@aol.com
www.laiks.us

Lūdzu, maksāt ASV dolaros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
[www.laiks.us!](http://www.laiks.us)

«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$50.00
6 mēnešiem.....ASV \$100.00

FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI! Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!

Laiks pa gaisa pastu Amerikā ..... 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā ..... 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā ..... 3 mēneši \$75.00
6 mēneši \$150.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 3 mēneši \$93.00
6 mēneši \$186.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

Nedēļas gudrība

„Cilvēki var panākt vairāk, ja palīdz cits citam, nevis tad, ja cits citu grūž pāri bortam. Tas, kas apvieno cilvēkus, ir dabisks, un tas jāatbalsta, un otrādi – tas, kas šķiņ cilvēkus, ir mākslīgs, un tas jāpārvar”.

Norvēģijas zinātnieks, rakstnieks, ceļotājs Tūrs Heijerdāls

Nedēļas teikums

“Ārstēt pusaudzi, kuŗam ir uzvedības traucējumi, nozīmē mēģināt ar psihologa konsultāciju vai risperidona tabletes palīdzību atrisināt nabadzību, salauztu ģimeni, negodīgu sociālo sistēmu, nekontrolēta kapitālisma sekas, sliktas skolas, sišanu mājās, bezdarbu un bezcerību.”

Psichologs Nils Sakss Konstantinovs

Riga Ven Travel Inc.

**«Šosezon
ceļosim ar
upju kuģiem»**

Jūsu Inese

Zvaniet – INESE ZAĶIS
Tālr.: 727-623-4666, e-pasts: rigaven@aol.com
6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

Plaša Austrālijas latviešu mākslas izstāde Cēsīs

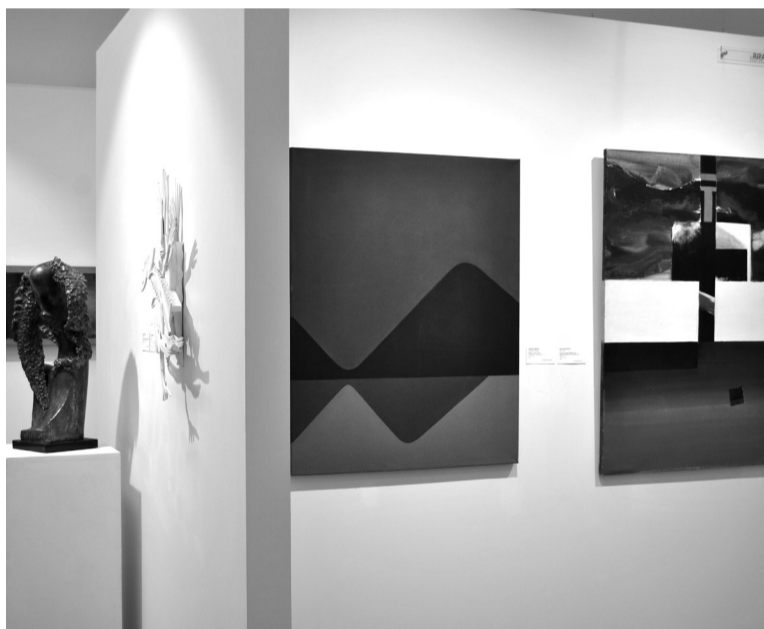
Dr. Art. LELDE KALMĪTE

26. oktobrī plkst 16.00 Cēsīs, Pasaules latviešu mākslas centra telpās tiks atklāta plaša Austrālijas latviešu mākslas izstāde.

Austrālija bija pirmā valsts, kas pēc Otrā pasaules kara uzņēma latviešu bēgļus no kara plosītās Eiropas. Aptuveni 25 000 latviešu veica grūto un bīstamo ceļojumu pāri okeānam, lai apmestos šajā tālajā kontinentā. Tas nebija viegls lēmums – pamest Vāciju. Austrālija ne tikai ir tālu no Eiropas, tā atrodas burtiski otrā pasaules malā, kur Ziemsvētki tiek svinēti vasaras vidū, nevis aukstajā un sniegotajā ziemā. Tādēļ arī likum-sakarīgs izstādes nosaukums "Pavasaris Austrālijā".

nieku asociācija (ALMA).

Savu pirmo biedru grāmatu ALMA izdeva 1979. gadā, 2008. gadā sekoja otrā grāmata "Austrālijas latviešu mākslinieki". Abu izdevumu autori, meklē jēgpilnu Austrālijas latviešu mākslinieka definīciju. 1979. gada grāmatas ievadā Mārtiņš Gauja atzīmēja: "Ir maz tādu mākslinieku, kuŗi mācījušies vēl cariskās Krievijas mākslas skolās vai neatkarīgās Latvijas laikā. Pārliecinotie mākslinieku vairākumu ietekmēja vai nu starptautiskās, vai Austrālijas mākslas tendences, un tādējādi viņu darbi neatspoguļoja latviešu nacionālo stilu. Ja nacionālais stils nenosaka Austrā-

Centrā – H. Norītis (Austrālija) *Ingress 2*, 2003. Eļļa uz audekla

Austrālija kara laikā bija īpaši neaizsargāta pret Japānas uzbrukumu, un šis fakts ietekmēja tās vēlmi uzņemt imigrantus no pārpildītajām pārvietoto personu jeb dipīšu nometnēm, tostarp cilvēkus no Baltijas valstīm. Austrālijas pirmais imigrācijas ministrs Arturs Kalvels tolaik teica: "...no Klusā okeāna kara austrālieši ir guvuši mācību, mēs nevaram turpināt noturēt kontinentu sev un pēcnācējiem, ja vien mēs ievērojami nepalielinām iedzīvotāju skaitu, vēl ir daudz veicamā, kā arī nepieciešami aprēķini. Mūsu vēlme to darīt ir steidzama un obligāta, ja vien vēlamies izdzīvot."

Pirmais kuģis ar Baltijas valstu bēgļiem Austrālijā ieradās 1947. gadā. Viņi visi bija jauni un vairums – neprecējušies. Kā vēlāk atzina Kalvels: "Nebija grūti "pārdot" imigrāciju Austrālijas tautai, presē publicējot šīs bēgļu grupas fotogrāfijas."

To bēgļu vidū, kas ieradās no Vācijas, bija arī mākslinieki. Turpmākajās desmitgadēs latviešu bēgļu mākslinieki ir devuši ievērojamu ieguldījumu Austrālijas sabiedrībā un mākslā. 1975. gadā tika dibināta Austrālijas Latviešu māksli-

lijas-Latvijas mākslinieku, tas atstāja par primāro kritēriju identitāti: vai kāds sevi uzskatīja par latvieti Austrālijā vai par Austrālijas latvieti? Etniskās identitātes jautājums un tās saistība ar mākslas stilu starplaikā, aizv. gs. 30 gados ir kļuvis mazāk nozīmīgs, jo kultūras daudzveidība Austrālijā ir kļuvusi par pieņemamu normu."

Kopš Pasaules latviešu mākslas centra dibināšanas 2011. gadā kolekcijā Cēsīs ir iekļauti daudzu ievērojamo Austrālijas latviešu mākslinieku darbi. Daudzi no tiem tiek regulāri izstādīti Latvijā, un to autori tagad ir atzīti kā izcili mākslinieki arī dzimtenē. Tāpēc esmu īpaši priecīga iepazīstināt plašāku publiku ar Austrālijas latviešu diasporas mākslinieku radošo darbu.

Izstādē būs apskatāmi divdesmit piecu savās mākslinieciskajās izpausmēs atšķirīgu Austrālijas mākslinieku darbi, sākot ar Imantu Tilleru, konceptuālajam Jāņa Rūdolfa Neidēlas skulpturālajām instalācijām un beidzot ar apjomīgajām sirreālajām Lidijas Dombrovskas-Larsones vizijām, kā arī ar Ojāra un Edgara Grestes videoinstalācijām.

Laika Mākslas kalendārs "Četri gadalaiki Rīgas dārzos"

Dāvājiet saviem bērniem, mazbērniem un cittautu draugiem!

Laika Mākslas kalendārs 2021

Šoreiz Jūs ievēdīs Rīgas dārzus pasaulē, arī tādā, ko nepazīst pat katrs rīdzinieks. Kalendāra tēma šogad – "Četri gadalaiki Rīgas dārzos". Vai Jūs esat bijuši, piemēram, dabas parkā "Piejūra" Mangaļsalā un Buļļos? Vai sen redzējāt Vērmanģārza lauvas rožu laikā? Uz kalendāra vāka šogad neparasti krāšņā puķudobe pie mūsu Baltā nama – Rīgas Operteātra. Un vēl pastaiģas pa Mežaparku, Esplanādi...

Pastaigāsimies un priecāsimies kopā! Ik mēnesi Jūsu mājās būs gabaliņš skaistās, miļās Rīgas.

Kalendāra izdošanu atbalsta **ALA**

Kalendārus var iegādāties par USD 22,- plūs pasta izdevumi, rakstot čeku Latvian Newspaper *Laiks* 50 Sternberger Ave, unit 5 Long Branch, NJ 07740

2021. gada kalendārs: ..... gab. US \$22.00.....

Piesūtīšana: ASV – par pirmo US \$3.00
Par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1.50

Ārpus ASV – par katru US \$3.50 (NB! Maksa ASV dolaros), tai skaitā pasta izdevumi

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds .....

Adrese .....

Tālr.: ..... E-pasts .....

Precīzējums

Savā aprakstā par jauno *Laika Mākslas kalendāru Laiks* nr. 33 3. lappusē esmu pieļāvusi neprecīzītāti – Jāņa Kalniņa operas *Hamlets* iestudējums Latvijas Nacionālajā operā paredzēts nevis nākamgad, bet gan **2022. gada janvārī**. Nākamgad, pāršķirot kalendāra lapas, cītīgi domāsim labas domas par tā izdošanos un, pēc iespējas, ziedosim, rakstot čekus

Latvian National Opera Guild, Inc.

un sūtot uz

c/o Māris Lapiņš, 29 East Gate,

Manhasset, NY 11030-3423.

Pie viena atvainojos arī par neprecīzītāti, dēvējot LNO ģildi par Ņujorkas ģildi – tā vienkārši mīt Ņujorkā, kur darbojas valde, – īstenībā LNO ģilde ir visaptveroša organizācija, kuŗas biedri un atbaltītāji mīt arī Kanadā, Latvijā un daudzās ASV pavalstīs.

Vēl daru zināmu, ka kuģis ar mūsu tautiešu kompānijas LASL kravu, kuŗā ir arī *Laika Mākslas kalendārs*, jau devies ceļā un iepeldēs Ņujorkas ostā 10. oktobrī. Tad tūlīt drīz Jūs arī saņemsiet savus pasūtītos kalendārus.

Cienā – Ligita Kovtuna

Latvieši sadarbojas – par spīti grūtiem laikiem

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) pārstāvniecības ASV vadītājs Toms Zvidriņš intervijā Tairai Zoldnerei

Kā vēsturiski ir veidojies LIAA pārstāvniecības darbs Amerikā?

LIAA pārstāvniecība ASV darbojās no 2005. līdz 2009. gadam, tomēr tā tika aizvērta ekonomiskās krīzes laikā. 2017. gadā pārstāvniecības darbs tika atjaunots, un kopš 2018. gada sākuma birojs atrodas Sanfrancisko. Šobrīd mūsu lielais jaunums ir tas, ka LIAA plāno atvērt otru pārstāvniecību Amerikā. Pārstāvniecība atradīsies Bostonā, tādējādi katrā ASV krastā būs Latvijas ekonomiskā pārstāvniecība. Rudenī tiks izsludināts konkurss uz pārstāvniecības vadītāja vietu.

Vai līdz šim Latvijas ekonomiskās intereses ASV tu esi pārstāvējis viens pats?

Esmu bijis vienīgais LIAA pārstāvis ASV, tomēr Latvijas ekonomiskās intereses pārstāvam kopīgiem spēkiem ar Latvijas vēstniecību Vašingtonā, kur strādā ekonomisko lietu atašejs. Vēstniecība vienmēr ir atbalstījusi Latvijas uzņēmējus.

Kāds ir bijis LIAA pārstāvniecības Sanfrancisko attīstības ceļš un tā veiksmes?

Pārstāvniecības darbības galvenie virzieni ir: Latvijas preču eksports, kā arī jaunuzņēmumu un jauno tehnoloģiju uzņēmumu atbalsts. No Latvijas uzņēmēju puses ir milzīga interese par eksportu. Pārstāvniecība palīdz konsultāciju veidā, palīdz sagādāt dažāda veida sertifikātus. Dažreiz tīri praktiski – ja krava ir iesprūduši muižā, varam "pieslēgties", lai to pēc iespējas ātrāk "atbrīvotu".

Mums ir ļoti radoši jaunuzņēmumu vide, un katrā no lielajiem Amerikas biznesa akcelerātoriem* ir bijuši viens vai divi jaunuzņēmumi no Latvijas. Daļa no mana darba ir mūsu uzņēmējus iepazīstināt ar vietējiem akcelerātoru vadītājiem, investoriem, informēt un konsultēt par Amerikas biznesa vidi. Attiecīgi, ir vairāki tehnoloģiju un arī citu nozaru uzņēmumi, kas veiksmīgi ir atraduši šeit savus partnerus un iepircējus.

Kādos biznesa virzienos ir Latvijas uzņēmēju veiksmes stāsti?

Labākie veiksmes stāsti saistīti ar tehnoloģiju uzņēmumiem. Uzņēmumi atbrauc LIAA organizētā vizītē un atrod vietējo ASV uzņēmumu, kam ir interese un kas pasūta tehnoloģiju pakalpojumus no Latvijas. Varu minēt e-apmācības pakalpojumus, programmas testēšanas pakalpojumus, aplikāciju izstrādes. Šie uzņēmumi reāli atrodas Latvijā, bet strādā Amerikas tirgum.

Amerikas klientus ir grūti atrast, neatbraucot uz Ameriku. Bieži vien ar vienu reizi ir par maz, jo ir jāveido attiecības un jāiegūst savstarpējā uzticība. ASV uzņēmumam jābūt pārliecībai, ka viņu komerciālie noslēpumi netiks izpausti, ka pasūtījumi tiks izpildīti laikā un augstākajā kvalitātē.

Vai Amerikas klienti arī griežas pārstāvniecībā ar jautājumiem?

Amerikā mums vairāk ir jāstāsta par to, kas ir Latvija un uz ko mēs esam spējīgi, bet amerikāņi paši pārstāvniecību uzrunā reti. Viņiem rodas interese tad, kad viņus uzrunā, pastāsta par mūsu veiksmes stāstiem. Otra liela sadaļa ir kontakti ar Amerikas latvie-

Toms Zvidriņš: "Latvijas un ASV partnerattiecības ir abpusēji izdevīgas un strauji attīstās. Arī šogad starpvalstu tirdzniecība turpina palielināties. Latvijas preču eksports pirmajā pusgadā, salīdzinot ar 2019. gada pirmo pusgadu, palielinājies par 13%, savukārt preču imports no ASV pieaudzis par 8%. Tas ir pārsteidzoši, ņemot vērā pandēmijas ietekmi uz globālo tirdzniecību."

Skaitļos visveiksmīgākie ir bijuši IT uzņēmumi, kur mums ir pozitīva tirdzniecības bilance."

šiem, no kuriem daudzi ir ieinteresēti attīstīt sadarbību ar Latviju.

Pirms dažiem gadiem tika nodibināta Latvijas – ASV Tirdzniecības kamera. Vai vari minēt arī kādus projektus, kušos iesaistīti Amerikas latviešu izcelsmes uzņēmēji?

Latvijas uzņēmumiem bieži vien ir kādi konkrēti biznesa jautājumi – par grāmatvedību, juristu pakalpojumiem vai citi, un sākotnēji konsultācijām varējām piedāvāt amerikāņu kontaktus. Tomēr vēlāk sapratu, ka Amerikas latvieši arī ir ļoti labi pārstāvēti šajās profesijās. Šobrīd jau mēs varam piedāvāt Latvijas uzņēmumiem Amerikas latviešu grāmatvedi, juristu vai speciālistu, kas var palīdzēt ar vīzu sakārtošanu. Jāatzīst, ka sadarbība latviešu starpā izveidojas stipri veiksmīgāka.

Latvijas – ASV Tirdzniecības kamera tika izveidota neilgi pēc LIAA pārstāvniecības atvēršanas, un tā darbojas ļoti aktīvi un veiksmīgi. Kamerai pastāvīgi aug biedru skaits. Šajā pavasarī, Covid-19 krīzes laikā, notika viens vai pat divi pasā-

kumi mēnesī virtuālā vidē, kušos bija iespēja piedalīties arī uzņēmumiem no Latvijas. Tā ir iespēja iepazīties, atrast kādu noderīgu kontaktu.

Turklāt Amerikā ir daudz latviešu biedrību – gandrīz katrā lielākajā pilsētā. Man ir laba sadarbība ar Ziemeļkalifornijas latviešu biedrību Sanfrancisko. Izveidojusies lieliska sadarbība ar Amerikas latviešu

savukārt preču imports no ASV pieaudzis par 8%. Tas ir pārsteidzoši, ņemot vērā pandēmijas ietekmi uz globālo tirdzniecību.

Skaitļos visveiksmīgākie ir bijuši IT uzņēmumi, kur mums ir pozitīva tirdzniecības bilance. Šai nozarei ir arī vislielākā pievienotā vērtība, un domāju arī vislielākais potenciāls. Kas attiecas uz preču un produktu eksportu, rādītāji ir ļoti mainīgi, un tas ir atkarīgs no tā, kā klājas konkrētajai nozarei pasaules tirgū. Lielie uzņēmumi, kas ražo Latvijā un eksportē uz ASV ir kokrūpniecība, kūdru eksports, elektronikas, pārtikas un alkohola eksports. Kā ziņāms, viens no Amerikas populārākajiem degviņiem *Stolic-hnaya* ir Latvijas eksportprece. *Amber Beverage Group* (agrāk – "Latvijas balzams") ir pārstāvēti ASV tirgū ar apmēram divdesmit dažādiem produktiem. Ar saviem produktiem ienākt pārpildītajā Amerikas tirgū ir nopietns izaicinājums, bet domāju, ka viņu potenciāls ir ļoti liels.

Kā iet mūsu lielajai eksporta nozarei – kokrūpniecībai? Vai Ameriku interesē Latvijas koks?

Interesē gan, un kokrūpnieki ir lielāko eksportētāju vidū. Mēs gribētu redzēt, ka uz Ameriku tiek eksportētas augstākas pievienotās vērtības preces, kā mēbeles vai koka mājas. Šobrīd ASV tirgū ienāk Latvijas koka māju ražotājs "Manta North".

Kā pandēmija ir ietekmējusi Latvijas biznesa attīstību un ieplūšanu Amerikā?

Dati rāda, ka līdz šim neesam izjutuši starpvalstu tirdzniecības kritumu, tieši pretēji – gan eksports, gan imports pandēmijas laikā ir audzis. Ir uzņēmumi, pēc kuru precēm un pakalpojumiem pieprasījums ir strauji palielinājies. Piemēram, elektronikas preču ražotāji "SAF Tehnika" un "MikroTik" palīdz nodrošināt interneta pieejamību, un ražo sensorus gaisa kvalitātes mērīšanai telpās. Vēl viens Latvijas uzņēmums, kas palīdz cīņā ar Covid-19, ir "Shield48", kas ražo inovatīvus sejas aizsargus.

Arī kokapstrādes, pārtikas, tekstila, optisko ierīču, metallapstrādes, papīra izstrādājumu un citās nozarēs eksports ir palielinājies. Tekstila, modes un dizaina nozarēs cilvēki vairāk fokusējas uz iepirkumiem tiešsaistē. Tā ir liela iespēja Latvijas uzņēmumiem pārorientēties uz tiešsaistes pārdošanu, kas šobrīd Amerikā aug ļoti strauji.

Tomēr ir arī vairākas nozares, kas ir cietušas no pandēmijas, un pasūtījumi ir apturēti. Fiziskie veikali vēl joprojām daļēji slēgti, daudzas lielās Amerikas veikalus ķēdes ir finansiālās grūtībās, dažas pat uzsākušas bankrota procedūru. Tajā pašā laikā *online* spēlētāji strauji aug. Vislielākais, protams, ir *Amazon*, un šajā

platformā jebkurš, arī Latvijas uzņēmums var izveidot savu veikalu, un to mēs arī iesakām. Tas ir mācību process ar savu specifiku, tomēr jau ir Latvijas uzņēmumi, kas veiksmīgi pārdod savas preces ar *Amazon* starpniecību. Otrā platforma, ko varu minēt ir *Etsy*, kurā preces pārdod gan bērnu mēbeļu, gan dizaina produktu ražotāji.

Kā tu vērtē no sava darba pozīcijām – kā ir mainījies pārstāvniecības darbs pandēmijas apstākļos?

Pandēmija ir mainījusi daudz lietas. LIAA pārstāvniecības darbs šobrīd norit no mājām, esam uz laiku atteikušies no biroja telpām, kušas izmantoja arī Latvijas uzņēmēji. Tiklīdz stāvoklis uzlabosies, atjaunosim iespēju Latvijas uzņēmumiem izmantot LIAA biroju Sanfrancisko. Plānojam, ka Latvijas uzņēmumi varēs mūsu biroju arī reģistrēt kā savas kompānijas adresi ASV.

Pandēmijas apstākļos uzņēmēju interese īstenībā ir palielinājusies, un arī pārstāvniecības darba apjoms ir pieaudzis. Diemžēl šobrīd nav iespējas braukt un uz vietas prezentēt savas preces un pakalpojumus. Uzņēmumi klientus vairāk uzrunā interneta vidē, un cenšas atrast papildu iespējas ienākt Amerikas tirgū. Viens pavisam nesens veiksmes stāsts ir e-apmācības uzņēmums "Fastercourse", kas nupat pandēmijas apstākļos atjaunoja līgumu ar lielu, nozīmīgu klientu. Sākums šai sadarbībai bija "Fastercourse" vizīte Amerikā pirms pāris gadiem, kas notika ar LIAA atbalstu.

LIAA rēgulāri atbalsta arī Latvijas uzņēmumu dalību izstādēs Amerikā, un tā ir liela palīdzība uzņēmumiem ienākt tirgū. Šogad vienīgā izstāde, kas paspēja notikt pirms pandēmijas, bija inovatīvā dizaina izstāde "NY Now", kušā no Latvijas piedalījās deviņi uzņēmumi. Šajā izstādē piedalāmies jau ceturto gadu, un gandrīz vienmēr visi dalībnieki atrod arī kādu pasūtītāju. Pārejās izstādēs un citi biznesa pasākumi tiek plānoti uz nākošo gadu.

Izskatās, ka biznesa dzīve veiksmīgi norit arī, mums visiem "sēžot mājās"?

Šogad visi gan sēžam mājās, bet aktīvi strādājam. Profesionālās konferences notiks virtuālā vidē, un tas ļauj Latvijas uzņēmējiem piedalīties Amerikas pasākumos, pat nebraucot uz Ameriku. Manuprāt, tā ir iespēja, ko vajadzētu izmantot. Šobrīd ASV ir Latvijas astotais lielākais pakalpojumu eksporta partneris, un potenciāls sadarbībai ir ļoti liels.

* Akcelerātors – no latīņu val. *accelerare* – paātrināt
Kontakti: *Investment and Development Agency of Latvia*
995 Market Street,
San Francisco, CA 94103
e-mail: toms.zvidrins@liaa.gov.lv
www.liaa.gov.lv

INGUNA
DAUKSTE-
SILASPROĢE

Tuvojoties rudenim, lapas krāsojas, dienas kļūst dzestrākas. Rudens krāsas un košumu var pieredzēt tikai šajā gadalaikā. Septembris ir dzejnieces, mākslinieces, rosiģās Sarmas Muižnieces-Liepiņas dzimšanas dienas laiks. Pirmo reizi sastapāties manā Amerikas pētnieciskajā laikā 2002. gada novembra sākumā, kad, kopā ar Lalitu Muižnieci, saviesojušās Kilikunā, kur dzīvo Sarmas brālis Zintis; cauri Katskiļu kalniem devāmies Boksfordas virzienā. Tas bija burvīgs skats: kalni, koki, kuņģi saulē atvīzjo krāšņi, daudzi gan jau bija zaudējuši savu lapu zeltu, izskatījās nedaudz vientuļi.

Sarma Muižniece-Liepiņa (1960) dzimusi ASV, Kalamazū, ļoti latviskā un gaišā valodniece un dzejnieces Lalitas Muižnieces un sabiedriskā darbinieka, kiropaktiķa Valža Muižnieka ģimenē. Dzejniece Aina Kraujiete atzinusi, ka Sarma uzaugusi ar literārām rosmēm pilnā namā, līdz literārajā pūrā nāk arī vecvecāku – dzejnieces Rūtas Skujņas un rakstnieka Jūlija Lāča – devums. Latviešu valodu un literatūru Sarma sāka apgūt jau agrā bērnībā, ik vakaru klausoties mātes lasītās latviešu bērnu grāmatas. Rakstīšanai pievērsusies arī mammas Lalitas māsa Māra Celle. Līdzās izglītībai amerikāņu skolā Sarma mācās Kalamazū latviešu skolā, Mīnsteres Latviešu ģimnazijā, latviešu vasaras vidusskolā Kursā ASV, papildskolā, vasaras kursos, piedalās aktīvi latviešu jaunatnes kongresos, akcijās, norisēs.

1976. gadā Valija Ruņģe raksta: “Sarma Muižniece sākusi dzejot apmēram pirms gadiem pieciem. Viņas dzejā atspoguļojas izjūtu un pasaules uztveres maiņas, kas notiek pārejā no bērna uz jauniešu. Dzejoļos blakus visai personīgiem pārdzīvojumiem un dzimtas piederības sajūtai Sarma labprāt pievēršas

tēvzemes un brīvības tēmām, vai, viņas pašas vārdiem – tiem, kas vēl tic. [...] Viņas dzejoļos atspoguļojas dziļa dabas izjūta, kas kopš seniem laikiem bijusi raksturīga latviešu dzejniekiem.”

1976. gadā Sarma pirmo reizi kopā ar Zintu Aistaru, Anitu Dzirni, Ilzi Kleinbergu, Dīnu Raunu un Hēru Zaļinsku uzstājās jauno autoru vakarā Kalamazū. Pirmā literārā publikācija – dzejolis “mūsu nav daudz” – datēta ar 1976. gada 4. decembri laikrakstā *Latvija*. 1977. gadā pirmo reizi uzstājās Rakstnieku cēlienā ASV Rietumkrasta dziesmu svētku laikā, turpmāk rēgulāri piedalās latviešu literāros sarīkojumos ASV, Kanadā un Eiropā, Austrālijā.

1980. gada Ziemsvētkos izdots dzejoļu krājums “*Izgērbies*”. Aukstis Zaļinskis reiz atzinis, ka pēc krājuma iznākšanas Sarma, ielikusi to ceļosmā, brauca no viena kontinenta uz otru, ar savu dzejas savdabību, vaļširdību un vieglo ironiju ieinteresējama, ieērcinājama, ieliksmodama, apkaiņinājama latviešu klausītājus un lasītājus. Nīna Luce, sastapusi jauno dzejnieci Austrālijā, raksta: “Apveltīta ar asu redzi un bagātu fantāziju, viņa pieskaņas visai pasaulei, kas virmo ap viņu. Apbrīnojama ir jaunās dzejnieces tematu dažādība. [...] Apzinīgi vai neapzinīgi Sarma Muižniece ignorē ikdienas un literārās valodas atšķirības.” Savukārt dzejnieks Pāvils Johansons atzinis: “*Izgērbies*” ir tituls, kas reizē uzmodina un izaicina. Jāatzīst, ka Muižniece pati nekautrējas atbrīvojot savu dvēseli no lieka tērpā. [...] Viena no Muižnieces labākām īpašībām ir spēja pārsteigt lasītāju ar trāpīgiem, nekonvenciāliem formulējumiem, kuņģos nereti ir humora pilna distance. Otrs ir svaiga un veselīga tieksme neslēpties aiz subtiliem un grūti tveramiem simboliem,” raksta dzejnieks Pāvils Johansons.

“Un mēs uzaugām katrs ar saviem zariem”

10. septembrī dzejniecei, māksliniecei, sabiedriskai darbiniecei

Sarmai Muižniecei-Liepiņai – 60

Sarmas dzejoļi lasāmi žurnālos *Jaunā Gaita*, *LaRA's Lapa*, *Karogs*, *Māksla*, laikrakstos *Laiks*, *Latvija*, *Latvija Amerikā*, *Austrālijas Latvietis*, *Literatūra un*

Māksla. Par literāro procesu un dzejas tapšanu viņa teikusi: “Dzejoļi var būt spontānāki, uz lappuses aptveramāki un, kaut bieži prasa tikpat lielu un ilgu

darbu pārrakstot kā kāda reportāža, tieši dzejoļu rakstīšana man arvien sagādā pacilātību un patiesu, pat bērnišķu prieku.” Intervijā Jurim Zommeram 2007. gadā atzinusi: “Dzejoļus sāku rakstīt, kad man bija apmēram trīspadsmit gadu. Kursas vasaras vidusskolā piedalījās “Dzejas grupiņā” vai, kā mēs to iesaucām, Mango savzvērestībā, ar Olafu Stumbru”.

Sarma strādā par skolotāju un lektori latviešu skolās un vasaras skolās ASV, aktīvi piedalās latviešu jauniešu sabiedriskajā un kultūras dzīvē ASV. 1980. gadā viesojās Austrālijā un piedalījās Austrālijas latviešu Jaunatnes kursos, Vasaras vidusskolā un 20. Austrālijas latviešu Rakstnieku dienās Adelaidā un Austrālijas Latviešu Kultūras dienās Pertā. Viņa strādājusi Hārvarda Universitātes *Videner* bibliotēkā ar baltiešu grāmatām un periodiku. Raksta apceres par mākslu un mākslas izstādēm, kā māksliniece piedalās izstādēs, darbojas kā izstāžu kuratore. 1983. gadā pirmo reizi ar pasteliem piedalās plašākā mākslas izstādē.

Ģimenes atbalsts Sarmai ļāvis uzņemties ārkārtīgi darbietilpīgus pienākumus: ALAs Kultūras nozares vadītāja, ALAs Kultūras fonda priekšniece un citi; vadīt Bostonas Trimdas draudzes komiteju “Palīdzība Latvijai” un latviešu grāmatu lasītāju grupiņu. Sarmas Muižnieces-Liepiņas darbs ir pamanīts un novērtēts – Jāņa Bieriņa piemiņas fonda balva (2007), Ērika Raistera piemiņas fonda balva (2017), Andra Ritmaņa radošās nākotnes piemiņas fonda balva (2019).

Satiekot Sarmu, prieks par viņa atsaucību, ieinteresētību, rosiību un sirsnību. Viņa allaž palīdz, iesaistās, piedalās, organizē un ir klāt tur, kur viņas smaids un izpalīdzība ir tik nepieciešama. Daudz laimes dzimšanas dienā – radošas rosmes un veiksmes gan dzejas rindās, gan audeklos, gan dzīves dzīparos!

***

*No tumšā tuneļa iztek maza upīte,
tur lapa peld.*

Pa grāvjiem,

cauri dzirnavām, cauri zvejnieku tīkliem,

starp klintīm, starp izslāpušo krūzēm,

starp sausiem laukiem, svaigām komposta kaudzēm,

pa akmeņu mugurkauliem, pāri ūdenskritumiem

uz bargo jūru tā dodas.

– *Bet jūras līcī*

maiga meitenes roka to paceļ,

siltās smiltīs gluda.

Pati blakus guļas.

* 1979. gada Dziesmu svētki Gotlandē.

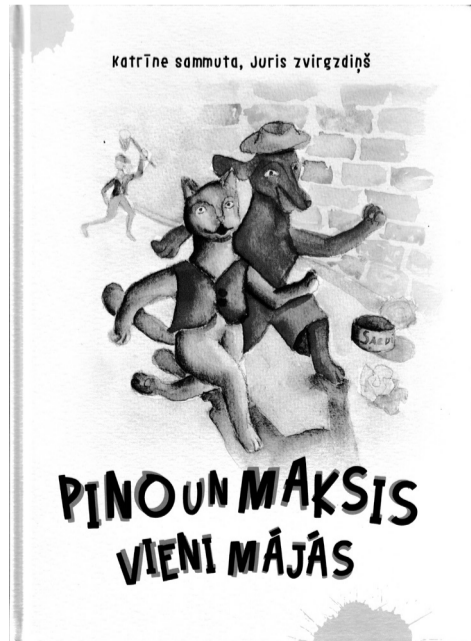
(*Izgērbies*, 1980)

Pāri kalniem, pāri jūrām, pāri paaudzēm

Pino un Maksis vieni mājās. Katrīne Sammuta, Juris Zvirgzdiņš, ilustr. Gundega Āboliņa

Pāri kalniem, pāri jūrām, pāri paaudzēm – pie lasītājiem ceļo jauna grāmata. Rīga-Luksemburga-Jūrmala (mazliet arī no Maltas). Grāmata bērniem un jauniešiem, kuņģas līdzautore ir no diasporas (šoreiz – Luksemburgas) latviešu vidus, ir kaut kas nepieredzēts. Tādēļ devos mazā izlūkgājienā pie līdzautoriem – 12 gadus vecās Katrīnes Sammutas un pazīstamā latviešu rakstnieka Juŗa Zvirgzdiņa, kā arī pie grāmatas ilustrātores, 12 gadus vecās Gundegas Āboliņas.

Tas sākās 2018.gadā, kad pasaule bija citāda nekā šodien, laikā, kad grāmata nākusi klajā. Juris Zvirgzdiņš bija devies uz Luksemburgu apciemot bērnus un jauniešus Eiropas skolā un “Stropā”. Kādu vakaru, ciemojoties pie saviem ilggadējiem draugiem Gītas un Ulŗa Krastiņiem, Zvirgzdiņš iepazinās ar Katrīni,

kuŗa viņam sīki izstāstīja par melnajiem caurumiem, par kuŗiem viņš maz zinājis. “Mēs

nosprendām, ka mēs tur neko nevaram darīt, un mēs nolēmām kopīgi rakstīt stāstu par Pino. Es

jau Pino Gris (Pino ir saīsinātais vārds) biju satīcis. Darbs nebija viegls, jo es neesmu jauno tech-

noloģiju draugs, un tā mums palīgā nāca Gīta Krastiņa un Ervins Cīrulis, kas rūpējās par Katrīnes un manu vēstuļu un pārdomu izmaiņu.” Katrīnei ļoti patikusi sadarbība. Tā bijusi sareŗģīta, jo sūtījuši vēstules caur citiem cilvēkiem. “Bija diezgan grūti sazināties, bet mēs daudz runājām pa telefonu.”

Bet kā radās sunītis Maksis? Stāsta Juris Zvirgzdiņš: “Mēs domājām, ka stāsts par Pino un āra sardiņu kārotāju kaķiem būs par maz un tādēļ stāstā pievienojās suns Maksis un arī divi cilvēkbērni, kā arī bagātā krustmāte. Lai nebūtu tik plakani. Vairāk darbības un piedzīvojumu. Mēs gribējām, lai izveidojas tāds plašāks stāstījums.” Katrīne vēl piebilst: “Pino dzīvokli bija mazs sunītis – ne jau īsts – un tā viņš ienāca stāstā.”

(*Turpināts 6.lpp.*)

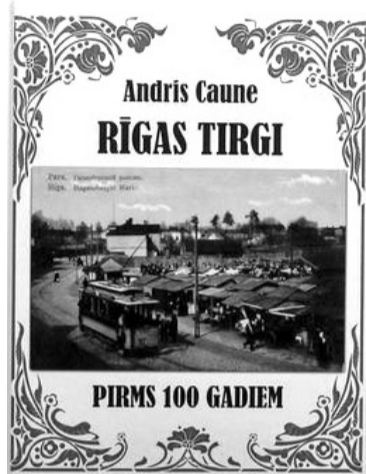
EDUARDS SILKALNS

Ar zirgu uz tirgu Andris Caune, *Rīgas tirgi pirms 100 gadiem, pilsētas tirgi un tirdzinieki* 20. gadsimta sākuma atklātnēs un fotografijās, apgāds „Zinātne”, 2020. g., 256 lpp.

Mēdz runāt, ka rakstītājam visgrūtākais moments esot virsraksta izgudrošana. To amizanti parāda Anšlavs Eglītis romānā *Nav tak dzimtene*, kur ASV latvieša Matveja Mārkalna radošais stipendiāts no Eiropas, Roderiks Turaidis, gatavodamies rakstīšanas procesam, ilgi nosēž pie baltas lapas, līdz viņam uzrakstās četrburts vārds, ko smalkāk būs šeit neatkārtot. Tomēr kādreiz ar virsrakstiem paveicas. Par savu vislabāk izdevušos uzskatu reiz *Austrālijas Latvieti* likto „Ar Riņķiem uz Piņķiem”, man sekojošajā rakstā pastāstīju, kā mani 1999. gadā savā automašīnā uz ligošanu no Rīgas netālos Piņķos aizvedis paziņu Riņķu pāris.

Vēsturnieka Andra Caunes grāmatai *Rīgas tirgi pirms 100 gadiem* iecerētajam uzmanības pievērsumam līdzīgi *rimējošs* virsraksts dodas rokās it kā pats no sevis, jo kā gan citādi pirms simt gadiem lauku ļaudis, tirgoties gribētāji, ar savu sarazoto precī Rīgas tirgos būtu varējuši nonākt, ja ne zirgu vilktos pajūgos! Skatos, ka 1937. gadā Centrāltirgū pa visu gadu atbraukuši 35 426 vezumnieki, kurmet smago *kravas autiņu* pa visu šo gadu bijuši tikai 180. gadu vēlāk pie Centrāltirgus pat izbūvēta plašāka stadula, iebrucamā vieta, kas bijusi paredzēta 103 zirgu novietošanai. (124. lpp.) Te gan var aizrādīt, ka nākotnes plānotāji savu naudiņu būs likuši, kā saka, uz nepareizā zirga, jo

pēc Otrā pasaules kara zirgu skaits Latvijā kā daudzviet citur pasaulē sācis mazināties, līdz tas pagājušā gadsimta 70. gados kļuvis pavisam neievērojams. A. Caune atgādina, ka agrāk gandrīz ikvienam piederējis zirgs, turpretim automobīls tikai pašiem turīgākajiem. Turpretim tagad viss apgriezies otrādi: ar auto brauc teju ikviens, bet zirgi pieder bagātājiem.

Grāmatā ik atveres labējā pusē skatāma nobildēta kāda ar Rīgas tirgu tematiku saistīta, vairs tikai ar labu laimi antikvariātos nopērkama, reiz pa pastu pārsūtīta skatkartīte vai sendienas fotografija, bet atveres kreisajā pusē tā apcerēta, izskaidrota. Labējās lappuses ir skatāmas, kreisās – lasāmas. Apbrīnojami, cik daudz vairāk no ik attēla grāmatas šķirstītājs gūst, žonglējot ar acu skatu starp tekstu un tam atbilstošu bildi! Izmēģinājumam

iesaku kaut vai 30. – 31. lappusi! Cik daudz gar šeit pastāstīts par zivju tirgotājam Daugavmalas tirgū, kas bildes skatītājam ar neapbruņotu aci, t. i. bez stikla un arī bez pamatzināšanām paietu secen! Kur kāds attēls liek vai ļauj grāmatas autoram kaut ko pieņemt, ne ar pilnīgu drošību pasludināt, tur šī varbūtība arī godīgi pateikta: „Ja rūpīgi papētām seno fotografiju, nekur nevaram saskatīt, ka pārdevējām būtu svāri. Laikam tāpat kā vecos laikos, arī vēl 20. gadsimta 20. gados zivtiņas pārdeva pēc skaita vecajās mērvienībās.”

Visvairāk vietas grāmatā atvēlēts par simt gadiem jaunākiem tirgiem: Daugavmalas tirgum (1920 – 1930) un 1930. gadā atvērtajam Centrāltirgum. Tie abi bijuši pirmām kārtām pārtikas tirgi, bet nav arī aizmirsti arī tādi, gan mazāki, tirgi, kas specializējušies uz kādu šaurāku nozari, vai nu tā būtu pārtikas vai citā jomā. Tādi, piemēram, bijuši siena, malkas, gaļas, lopu, dārzeņu un augļu un, jā, te mēs atkal nonākam pie zirgiem, arī zirgu tirgi. Senatnīgu elpu izstrāvo viela par gadskārtējiem islaicīgiem tirgiem, kādi turpina pievilināt rīdziniekus un tūristus vēl mūsdienās: tādi ir Zaļu tirgus un Ziemeļvētku tirdziņš. Vienai grāmatas sadaļai likts virsraksts „Seni notikumi Rīgas tirgos”, bet citai – „Ļaudis Rīgas tirgos”.

Grāmata dod baudu ne vien uz vēsturi, bet arī uz valodu

niansēm orientētiem lasītājiem. Līdz šim vārdu *brāķis* pazīnu vienīgi kā slikti paveikta darba vai defektīva priekšmeta apzīmējumu. Tagad no A. Caunes uzzinu, ka par brāķi saukta arī 15. gadsimta beigās Rīgā dibināta siļķu pārdošanas kontroles iestāde. Lai spilgtāk parādītu agrāko Rīgas stipri vācisko raksturu, vēsturnieks biežāk runā par tirgus placi nevis par tirgus laukumu. Viņš pastāsta, ka Rīgas sīkumtirgū pa lēto esot varēts nopirkt pat *ANCUK* un *MANTELE*. Pat vēl savā bērnībā 1940. gada sākumā atceros cilvēkus (puspajokam? pusnopietni? vācu okupācijas dēļ?) runājam par *ancukiem* un *manteliem*, kā arī par *ausgusēm*, *antkambariem* un ko vēl. Dzīvoju toreiz Pārdaugavā, Daugavgrīvas ielā, par ko no A. Caunes uzzinu, ka vāciešiem tā bijusi Dinamundes iela. Vērodams pa parāllēlo Slokas ielu kursējam tramvaju uz Ilguciemu, gudroju, kas tie ilgi tādi varētu būt. Vecumdienās, atgriezies uz dzīvi Latvijā, meklēju palīdzību Latvieši literārās valodas vārdnīcā, tomēr gudrāks netiku. Domāju: kālab nepārdēvēt Ilguciemu par Ilgu ciemu, tad uz turieni varētu braukt ar Ilgu tramvaju kā amerikāņu Tenesija Viljamsa luga: būtu vienkāršāk ārzemniekiem un saprotami pašiem latviešiem. Tagad konstatēju, ka A. Caune raksta par Ilguciemu, gan nepaskaidrojot šās formas izvēli.

Tikai retumis tekstā iezogas pa

pašsaprotamībai, piemēram – „Aizvien pircējs vēlēšies precī nopirkt lētāk, bet pārdevējs pārdot dārgāk.” Pamanāma, bet ne pārspilēta, ir autora nostalgija pēc laikiem, kas aizgājuši uz neatgriešanos: „Vidzemes tirgus Brīvības un Matisa ielas stūrī pastāv vēl joprojām, tikai 2017. gadā darbojās vairs tikai viens paviljons ar pārdesmit tirdzniecības stendiem, laukuma malās nedaudz vairāk par desmit kioskiem, izzuduši daudzie pārdevēji ar zirgu pajūgiem, arī rokas stumjamais ratiņš ar lielajiem, dzelzs stīpām apkaltajiem ratiņiem ne tirgū, ne pilsētas ielās vairs nevar ieraudzīt.”

Andra Caunes sirds neapšaubāmi pieder Rīgai ne mazāk kā kādreizējā trimdas vēsturnieka un esejista Andreja Jochansona sirds. It kā saskatījis Jochansonā gara radinieku, Caune uz viņa grāmatām *Rīgas svārki mugurā* un *Vēja mezglis atsaucas vismaz astoņās sava teksta vietās. Ja nemaldos, Caunes specialitāte mūža aktīvākajos darba gados bijusi archeoloģija, bet kopš 1994. gada un īpaši pēdējo gadu desmitā viņš veltījis senu atklātņu uzmeklēšanai, pētišanai, apcerēšanai, popularizēšanai. Serijā par atklātnēm, kuŗas stāsta par Rīgu pirms 100 gadiem, nupat apcerētā ir jau astotā grāmata, pie kam dažas piedzīvojušas atkārtotu izdevumu. Lieliska dāvana godos kā esošiem tā kādreizējiem rīdziniekiem.*

(Turpināts no 5. lpp.)

Pāri kalniem, pāri jūrām, pāri paaudzēm Pino un Maksis vieni mājās. Katrīne Sammuts, Juris Zvirgzdiņš, ilustr. Gundega Āboliņa

Viss it kā gludi, bet, darbu rakstot, līdzautorim tomēr bija domstarpības par stāsta varoņu lomām. Katrīne bija iecerējusi trīs āra kaķus kā antagonistus: „Es domāju, ka tie paliks par antagonistiem, bet tad viņi kļuva par istiem draugiem. Sākumā es biju izplānojusi, ka viņi izlīsies par draugiem, lai nozagtu sardīnes, jo viņi bija uz ielas un nebija, ko ēst. Bet tad kaķu ķērāji parādījās, un stāsts izveidojās pavisam citādi.”

Katrīnei stāsts attīstījās rakstot. „Kaķu ķērāji, Berga kundze vienkārši parādījās rakstot. Tāpat arī Gregors no sākuma nebija ielānots.” Luksemburgas lasītājiem būs interesanti izlasīt pazīstamu jauniešu vārdus – vai šie tēli bija istie Amanda un Kristaps? „Jā, protams, man nebija tādas iztēles.” Mēs nezīnām, vai šie grāmatas varoņi ir jau izlasījuši grāmatu, tāpat gan lasītājiem, gan Amandai un Kristapam noteikti būs jautri! Un Makša dzimtenes Maltas apraksti. Tik krāšņi, gleznaini – acu priekšā uzburas istaba ar zeltu, sarkanu un samtu. Tā arī ir Katrīnes tēva dzimtene. Vai tiešām tādas arī izskatās šīs telpas? Par to Katrīne atbild apstiprinoši, jo kaut ko tādu nebūtu varējusi izdomāt.

Juris Zvirgzdiņš jau agrāk ir sadarbojies ar jauniešiem. „Esmu daudz ar bērniem strādājis, gan Lietuvā, Somijā, bet pirmā reize, kad ar tik jaunu. Pirms daudziem gadiem sadarbojos ar Gati

Maltu, jāuzsver, ka to varēja vienīgi Katrīne uzrakstīt. Atklājās arī, ka Katrīnes vectēvs (vai vecvectēvs) Franss Sammuts ir slavenis maltiešu rakstnieks.” Un Katrīne pastāsta, ka arī viņas

Gudetu, kad uzrakstījam lugu „Jubilejas gads”, ko izrādīja Jaunatnes teātri, vēlāk arī Austrālijā, ASV.” Taču jaunajai rakstniecei Katrīnei un jaunajai ilustratorei Gundegai šī bija pirmā pieredze grāmatas tapšanā. „Tieši tā viss ir. Tā ir patiesība, īstenība – es nevarētu kaut ko tādu izdomāt.” Zvirgzdiņš piebilst: „Tur, kur Maksis stāsta par savu dzimteni

tēvs Marks Sammuts ir rakstnieks – tāpat laikam ģenos. Līdzīgi apveltīta ir arī ilustratore Gundega Āboliņa, kuŗas vecmāmiņa ir māksliniece Inese Āboliņa. Pino un Maksis ik pa laikam apspriež vietējos TV seriālus, īpaši tos, ko skatīties viņu saimniece. Zvirgzdiņš uzsvē, ka latviešiem ir daudz bērnu grāmatu, kur viss notiek tieši Latvijā.

Ceram, ka ar šīs grāmatas notikumiem varēs identificēties daudz plašāks loks. „Kas zina – varbūt kādam interesēs to pārtulkot?”

Gundega un Katrīne vēl nav tikušas. Bija paredzēts šajā vasarā iepazīties, pat kopā doties uz grāmatas atklāšanu Jūrmalas mākslas skolā 1.septembrī, bet pandēmija (vai liga, kā to nosauca Zvirgzdiņš) ieviesa korekcijas. Grāmata bija uzrakstīta, bet tad jāmeklē mākslinieks. Stāsta Gundega: „Es mācījos Jūrmalas Mākslas skolā un vienu dienu skolotāja Antona Vaivoda un Ilze Saulīte-Jansone mani aicināja uzzīmēt kādas ilustrācijas. Viņām patika, un tā tas viss sākās. Tad viņas man iedeva izlasīt kādu grāmatas daļu, un es uzzīmēju, kā to visu redzēju. Man atsūtīja dažas Pino fotografijas. Man arī kaimiņos ir vairāki kaķi, kā arī suns – taksītis. Tādēļ Maksis mazliet izskatās pēc takša. Vispār man ļoti patika šis darbs, bet bija arī grūti. Man kādreiz bija jāpārzīmē savas ilustrācijas.”

Zvirgzdiņš: „Ļoti patika jaunās mākslinieces ilustrācijas. Pino un Maksis tiešām izskatījās tādi, kādus es viņus iztēlojos. Un arī lielais dobermanis.”

Juris Zvirgzdiņš savā mūžā ir bieži turējis rokās nupat iznā-

kušu grāmatu. Viņš ir Latvijas literatūras 2020. gada Mūža balvas ieguvējs. Bet kā gan jaunā Luksemburgas autore un Latvijas māksliniece jutās, rokās paņemot savu grāmatu? Gundega bijusi mazliet nobijusies, jo pirmo reizi, bet ļoti priecājusies, ka tik skaista iznākusi. Katrīne priecājas, ka „tagad ir ista grāmata ar manu vārdu”, bet sapratusi, ka nākotnē gribētos vēl kādu, varbūt tikai mazliet biežāk.

Vai jaunās mākslinieces turpinās iesāktās literatūras un ilustrēšanas gaitas? Gundega: „Es pirmo reizi kaut ko tādu darīju. Un man ļoti gribētos arī nākotnē ilustrēt kādu grāmatu.” Katrīnei vislabāk visā procesā patikusi tieši rakstīšana. Vai viņa nākotnē pievērsīsies rakstīšanai? „Tagad ne, jo koncentrēšos uz mācībām.” Gribas īpaši uzslavēt Katrīnes māti un Luksemburgas latviešus, kas Katrīnei devuši tik labus pamatus, ka viņa sajūt aicinājumu rakstīt tieši latviešu valodā.

Grāmatas atvēršanas svētki noritēja svinīgi un skaisti. Tos apmeklēja Latvijas prezidents Egils Levits, kuŗš slavēja jauno autori un mākslinieci.

Viens eiro no katras grāmatas cenas tiks ziedots Dzīvnieku pašpalīdzības biedrībai „Uluģe”.

Ņujorkas Baltijas filmu festivāls 2020

Ņujorkas Baltijas filmu festivāls, kas dibināts 2018. gadā, notiks atkal šī gada oktobrī un novembrī. Sakarā ar Covid-19 pandēmijas stāvokli tas norisināsies tiešsaistē

Festivāla dibinātājs Latvijas Republikas goda konsuls Ņujorkā **Daris Dēliņš** stāsta:

“Jau pirms vairākiem mēnešiem sapratām, ka 2020. gada novembrī festivāls kinozālē kā iepriekšējos gados nevarēs notikt. Kaut gan infekcijas līmenis Ņujorkā ir stipri samazinājies, skatītāji, pulcējoties zālē, nejutīsies droši. Šogad nevarēsīm pulcēties kopā, dalīties ar uzskatiem, pakavēties pirms un pēc seansiem.”

Bija jāmeklē atrisinājums: vai festivālu atlikt uz gadu vai to piedāvāt digitālā formātā?

Festivāla rīkotāji, tajā skaitā

Daris Dēliņš, Igaunijas un Lietuvas ģenerālkonsulāti Ņujorkā un Skandināvu centrs, izšķirās rīkot digitālu festivālu. Tā kā digitālās platformas tehnoloģija tagad ir labi attīstījusies un cilvēki ir pieraduši skatīties filmas mājās ar Netflix un citām platformām, šāds risinājums šķita piemērots Baltijas filmu demonstrēšanai.

Festivāls notiks trijos posmos, katram savs žanrs – komēdija, šausmu filma, un *Showcase*, 15., 18. oktobrī, no 29. oktobra līdz 1. novembrim un no 12. līdz 15. novembrim. Festivāla programmas vadītāja Jūle Mare Rozīte izvēlējusies ļoti interesantu filmu programmu, tajā skaitā trīs filmas no Latvijas: *Blakus / Nearby* (2019, rež. Alise Zariņa), *Ar putām uz lūpām / Foam at the mouth* (2017, rež.

Jānis Nords), un *Oļegs / Oleg* (2019, rež. Juris Kursietis).

Jūle Mare Rozīte stāsta: “Šis ir gads, kad mums visiem jāpielāgojas laikmeta izaicinājumam. Kaut gan nevaram vairs ceļot tik brīvi kā iepriekš, mēs varam turpināt kopīgi baudīt mākslu, un filmas dod mums iespēju saprast, kas liek cilvēkiem smieties, kas viņus šausmina, sajūsmina, un kā mēs skatāmies uz nākotni. NYBFF bija spiests atrast jaunu formātu festivālam, ar kompaktu un nozīmīgu programmu kas ļaus publikai iepazīties ar Baltijas kultūru, dzīvesstāstiem un baudīt jaunākās mūsu režisoru un producentu filmas. Smiesimies kopā, būsim satraukti un iesaistīti interesantos dzīves piedzīvojumos!”

Pēc katras filmas sekos inter-

vijas ar filmu producentiem/režisoriem. Filmas varēs noskatīties jebkurā laikā, norādītajos datumos oktobrī un novembrī.

“Tā kā festivāls ir pieejams digitāli, rīkotāji ir nolēmuši filmas piedāvāt ne tikai Ņujorkiešiem bet arī plašākai publikai visās ASV. Tātad no Bostonas līdz Sanfrancisko, no Milvokiem un Maiami varēs pieslēgties un baudīt mūsu piedāvājumu,” saka Daris Dēliņš.

Lai mudinātu publiku laikus iegādāties e-biļetes festivālam, radīt intīmu un ekskluzīvu festivāla gaisotni, katrai filmai būs ierobežots e-biļešu skaits (300).

Festivālu finansiāli atbalsta Latvijas, Igaunijas un Lietuvas Nacionālie Kino centri, Latvijas goda konsuls Ņujorkā, Igaunijas un Lietuvas ģenerālkon-

sulāti Ņujorkā, Amerikas latviešu apvienība, Latvijas Republikas vēstniecība ASV, un LV-100.

Par festivālu vairāk var lasīt mājaslapā: www.balticfilmfestival.com, kā arī sekot sociālajos medijos Facebook <https://www.facebook.com/NYBalticFF/> un Instagram <https://www.instagram.com/nybalticff/>

Festivāla biļešu kasē varēs iegādāties e-biļetes septembra beigās.

Festivāla mājaslapā var arī reģistrēties, lai saņemtu e-pasta ziņojumus par festivālu.

www.balticfilmfestival.com

Daris Dēliņš,
Ņujorkas Baltijas filmu
festivāla dibinātājs
un direktors

Putin's Equation of Forest Brothers with Nazis Outrages Estonia, Latvia and Lithuania

GUNTARS
FRICSONS

A week ago, Vladimir Putin signed an order calling for a one-time payment to Russian citizens living in Estonia, Latvia, and Lithuania of 75,000 rubles (one thousand US dollars) who fought against the Forest Brothers, as the Baltic resistance to the Soviet occupation was called, after 1945.

By equating Soviet troops who fought Nazis with those who fought Baltic Forest Brothers, Putin has equated members of the Forest Brothers with the Nazis. Not surprisingly, this has outraged the Estonian, Latvian and Lithuanian governments as well as many ordinary citizens in those countries and their friends elsewhere.

The history of the Forest Brothers movement is complicated. Some of their members in fact did fight for the Germans. But most were Estonian, Latvian or Lithuanian patriots who fought first the Soviet occupation, then the German occupation and then the Soviet occupation once again.

Moscow occasionally picks up on this issue, focusing exclusively on the few documented cases in which Forest Brothers after 1945 had earlier worked for the German occupiers in order to blacken the reputation not only of these freedom fighters but that of the Baltic countries as a whole.

Three developments appear to have triggered the latest action by Putin in this regard. First, several Estonian officials have called for demolishing Soviet war memorials in Tallinn, actions that Russian commentators say could trigger a crisis that in bilateral relations.

Second, the increasing integration of Baltic forces into NATO ones has reminded some in the Russian capital that Western military experts have encouraged Estonia, Latvia and Lithuania to develop Forest Brother-like partisan units to resist any Russian move against them.

And third, Moscow continues to be worried about the image of the Forest Brothers on the population within Russian borders. Few know that Stalin deported Russians from Pskov Oblast in the late 1940s because some of them were attracted to and even involved with Latvian Forest Brothers.

Blackening the reputation of the Forest Brothers and the Estonians, Latvians and Lithuanians serves Moscow's interest in a variety of ways, but it is not without risk: Every time Moscow does so, ever more people in the Baltic countries and elsewhere refocus their attention on these fighters and sees that Moscow's propaganda now is as false as it was under Stalin.

Those Born at End of Soviet Times or After Bringing Political Change to Ukraine and Belarus and will Do So in Russia Too, Gontmakher Says

By common consent, those born near the end of Soviet times or after 1991 in the post-Soviet states are very different from their elders, but until recently, such people were focused on getting an education and starting careers rather than on broader questions, Yevgeny Gontmakher says.

Protestētāji Minskas ielās

But now these people, now between 25 and 35, are becoming increasingly angry at what they see as aging and out-of-touch rulers, the Moscow economist says. They have already changed the political landscape in Ukraine, are in the process of doing so in Belarus, and will eventually do so in Russia as well.

There are two “fundamental causes” for this, Gontmakher continues. The first is economic stagnation, brought on by different things in each of these three

countries but producing something common to them all: the absence of prospects for advancement and growth among younger people and their natural resentment at those above them who control things.

The second factor is globalization and the influence of the West not only via the Internet but via

than very soon, Gontmakher argues. The differences between the aging elite and the rising generation are simply too great for this not to happen.

If those in power do not recognize this and begin reforms, there is a great risk that things will fall part like “a house of cards” as they did in Russia in the early 1990s, in Ukraine in 2013-2014, and, Gontmakher says he fears may be the case now in Belarus, where aging elites held on too long and younger people simply weren't prepared to wait any longer.

What is needed, he suggests, is not simply the replacement of older leaders with younger ones but an organized transition “from the current archaic and essential feudal state to contemporary basic institutions of a European type, obviously with national distinctions and historical paths of each being taken into account.”

There are examples of this in Central Europe, including Poland and Hungary, and also in a number of Latin American countries. And however much aging elites resist, a rising generation will have its way either by changing the nature of the country in which it lives or by being coopted and keeping that country from joining the modern world.

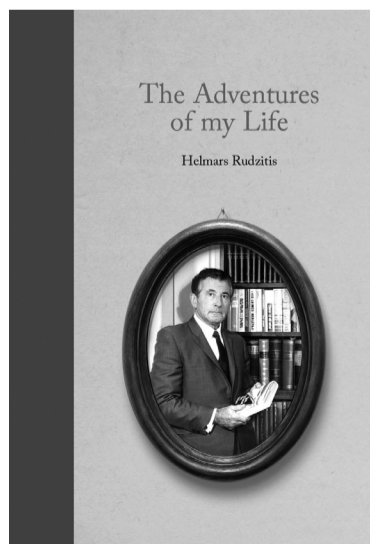
PUBLIKĀCIJA PĒC LASĪTĀJU VĒLĒŠANĀS

Grāmatu drauga dzīves dēkas jeb „The Adventures of my life from Helmars Rudzitis”

Redakcija ir saņēmusi vairākus ieteikumus mūsu slejās turpināt rakstus arī angļu valodā – gan tāpēc, ka mūsu lasītāju pulkā ir arī cilvēki, kas veikalā lasa un uztver tekstu angļiski, gan arī tāpēc, ka tādējādi izdodas par Laiku ieinteresēt savus ģimenes locekļus, bet jo īpaši – jauno paaudzi. Iesaistoties latviešu sabiedrības dzīvē, jaunie cilvēkiem mostas interese par pēckaņa trimdas vēsturi, par to, kā Amerikā iedzīvojas senči, kuŗi bija spiesti pamest Latviju. Rodas arī interese par spilgtām personībām, kas veikušas titānisku darbu, lai saglabātu latvietību un mūsu kultūras vērtības. Viena no šādām personībām noteikti ir Laika dibinātājs un grāmatizdevējs Helmars Rudzītis. Tieši par viņa „Manas dzīves dēku” tulkojumu angļu valodā izteikta lasītāju ieinteresētība. Turpmākajos avīzes numuros publicēsim fragmentus no šīs grāmatas, bet tie, kuŗi vēlas iegādāties un izlasīt grāmatu, – skatiet reklāmu.

Helmars Rudzītis in 1926

Helmara Rudziša grāmatas „Manas dzīves dēkas” oriģināls, izdots 1984. gadā *Grāmatu Drauga* apgādā, atrodams vai ikviena tautieša grāmatplauktā un kļuvis par bibliografisku retumu Latvijā...

Laika 70 gadu jubilejā apgāds *Laika grāmata* laida klajā tās atjaunoto izdevumu angļu valodā – ar mērķi, lai šis krāšņais vēstījums par latviešu trimdu nonāktu arī pie nākamajām paaudzēm, kam lasīšana latviešu valodā sagādā grūtības.

Šī grāmata, kas aptver nozīmīgu laiku un svarīgus notikumus latviešu vēsturē saistībā ar lielo pasaules vēsturi 20. gadsimtā, būs objektīva un interesanta lasāmviela arī cittautu interesentiem un pētniekiem.

Iegādājieties šo grāmatu un dāviniet saviem bērniem, mazbērniem un draugiem! Tā palīdzēs labāk izprast un iemīlēt mūsu tautu, mūsu talantus un spēku.

Cena USD 35,-

Introduction

The history of Latvian entrepreneurship cannot be written without mentioning Helmars Rudzītis! If you say that Latvians are not good businessmen, that they only sing and dance, then Helmars Rudzītis contradicts this myth. He not only had a knack for business, but also vision. This he combined with a through cultural foundation and a deep understanding and knowledge of literature, music and performing arts. Each situation or individual whom he encountered became part of his personal journey.

Being a caring person, Helmars knew how to help and support everyone. For that reason, he was respected and recognized by people throughout his life.

After World War II, in the Displaced Persons (DP) camp in Esslingen, Germany, Helmars started publishing a monthly journal called *Laiks*, in which he published literary works written by Latvian refugee writers and illustrated by refugee artists. He also continued publishing books drawing from the list of the books that his firm *Grāmatu Draugs* had published in pre-war Riga.

Helmārs and his family arrived in the U.S. in April 1949. Immediately he started a new project, the American Latvian newspaper *Laiks*. The first issue was published seven months later on November 8, 1949.

In 1951 the first *Laiks Art Calendar* was published. Each year a new calendar still arrives in nearly every Latvian home. The plan was not just to earn money, but also to carry on Latvian culture so that it would never be forgotten.

From any project Helmars started he demanded the best. He accepted nothing but excellence. There is reason to doubt whether the literary talents of the Latvians émigrés would have flourished if Helmars Rudzītis had not published their works. These writers and artists found an audience thanks to him.

After Helmars retired his son Lotars acquired the *Laiks* publishing company, but Helmars held on to the book publishing part, *Grāmatu Draugs*, till the end of his life.

Then there was also the *Bellaccord* recording company. It produced records and Christmas ornaments from 1931 till 1941.

The first encounter with a photographer, appr. 1905

This book tells the exciting adventure, of a young man with ideas, who navigated through the dramatic 20th century and establishing going businesses and at the same time preserving some of the greatest treasures of the Latvian nation.

“The Adventures of my Life” is like map during my workday, like a celebration, when I’m down and lose faith. People have told me “You and Helmars would have understand each other well.” I take that as a compliment. I am sometimes jealous, in a good sense, of the Rudzītis family, for the spiritual gift they have been given.

It is very fashionable to call someone “global Latvian” today. Helmars Rudzītis was one already in the last century.

Ligita Kovtuna,
Editor of newspapers
Laiks and *Brīvā Latvija*

Why am I releasing another memoir into the world?

It all began when I was observing a birthday that concluded a rounded year. Kārlis Rabācs, who greeted me in the name of the *Grāmatu Draugs* (Friend of Books) publishing house and of the newspaper *Laiks*, presented me with a typewriter, adding that I was to use it to write down memories about my life.

It would be rude to tell a gift giver that you don’t like the present and so I did not. I smiled when receiving the gift, but had no intention of doing what Kārlis suggested. I have published lots of memoirs by others, so why on earth should I add my own?

People of my generation, have

a great deal to remember. This generation has experienced more changes than has been the case with any other generation from our nation. We have experienced two wars, two occupations, a fairly brief period of “good years,” and long years in emigration. All that has been discussed in so many books.

Years passed by, and my friends often proposed that I write a memoir. Several authors at the publishing house did the same, particularly Jānis Krēslīņš, who was simply relentless. Whenever we met, his first words were not “hello,” but instead “when are you going to write your memoir?”

Nearly a decade had passed since the day that I received the typewriter. I had not written a single line on it, but if a person hears encouragement again and again, then the suggestion is enfolded somewhere in his brain. I suppose that was the case with me. It even seemed that the typewriter was looking at me with offence in its eyes. You, my dear man, have not used me a single time for the reason that I exist in the first place!

It first occurred to me that it would not be a bad thing to document the work of my publishing house, which had existed for nearly 60 years. That would not have been described in the memoirs of others, but I also realised that that would be a very dry collection of memories, and those would be of interest only to sworn “bookworms,” not anyone else. No, I did not want to present such a book to Latvian readers.

But Krēslīņš wouldn’t let go. Write a memoir, he said again and again. I liked that word – “memoir.” It seemed to tempt and amuse me, and it seemed to be more silly. It seemed to me that a “memoir” could include not just documents, but also more in the way of personal elements, including naughtiness, craziness, joy and sorrow. I suppose that is what Krēslīņš meant when he told me write the memoir.

Perhaps it would be appropriate for a man who has been a book publisher for many years to write about serious things and serious things alone. It would be a noble and ceremonial text that would stand as a testament and lesson for future generations. That would not be me, however. Let others write ceremonial books of memories. I chose to write a “memoir.”

I sat down at the typewriter and started to write down things that I remembered from my memory. I admit that I very quickly started to enjoy myself. It seemed that each written line the typewriter’s eyes werelooking at me favorably and even that the machine was smiling. I had not betrayed it.

And so here you go. Here is my “memoir.”

Helmars Rudzītis
(To be continued)

Grāmatu Jums piesūtīs pa pastu (t.sk. pasta izdevumi).

Rakstiet Inesei Zaķis 6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

9. klases skolnieks no Latvijas – labākais Eiropā!

Eiropas jauniešu informātikas olimpiādā zelta medaļu izcīnījis Druvas vidusskolas 9. klases skolnieks **Ansis Gustavs Andersons**. Tā ir pirmā zelta medaļa, ko starptautiskās mācību olimpiādās šogad izdevies iegūt Latvijas skolēniem. Gadu iepriekš Ansis Gustavs šādās prāta sacensībās tika pie bronzas medaļas. Daļu starptautisko mācību olimpiāžu koronavīrusa dēļ šogad atcēla, taču daļa notika attālināti: olimpiāžu dalībnieki uzdevumus pildīja, esot savā valstī, stingrā uzraudzībā, lai novērstu krāpšanās iespēju. Tā arī Eiropas jauniešu informātikas olimpiāde nenotika, kā plānots, Gruzijas galvaspilsētā Tbilisi. Tā vietā četri mūsu valsts komandas dalībnieki pagājušonedēļ savas prasmes pierādīja tepat Latvijā Pirmajā programmēšanas skolā, kur viņi tika filmēti ar divām kamerām, turklāt tika arī ierakstīts viss dalībnieku datoros notiekošais.

Latvijas komanda Eiropas jauniešu informātikas olimpiādā: skolēni Raivis Atteka (no labās), Ansis Gustavs Andersons, Gustavs Ģeģeris, Adriāns Piliksers, skolotāji Raivis Ieviņš un Normunds Svētīņš

Kopumā jauno programmētāju sacensībās piedalījās 92 skolēni no 27 pasaules valstīm. No Latvijas olimpiādā piedalījās arī Rīgas Valsts 1. ģimnazijas 9. klases skolēni Gustavs Ģeģeris un Adriāns Piliksers, kā arī Valmieras Valsts ģimnazijas 9. klases skolēns Raivis Atteka.

***

14 gadu vecumā pāraudzis skolotājus...

Ansim Gustavam Andersonam drīz paliks tikai 15 gadu, bet viņš jau kļuvis par divkārtu medaļnieku Eiropas jauniešu programmēšanas olimpiādā. Turklāt šogad kā pirmais no Latvijas viņš izcīnīja zelta medaļu.

Eiropas jauniešu informātikas olimpiādes Latvijas izlases dalībnieki Adriāns Piliksers (no kreisās) un Ansis Gustavs Andersons no Druvas vidusskolas ieradusies starptautiskajā lidostā Rīga no Maskavas

Ansis nemācās Rīgas Valsts 1. ģimnazijā, no kurās ierasti nāk daudz informācijas tehnoloģiju (IT) talantu, bet gan Saldus novada Druvas vidusskolā, kas arī

var lepoties ar senām programmēšanas apguves tradīcijām. Brīvajā laikā Ansis aizraujas ar zinātniskās fantastikas grāmatām, veido savu mājaslapu un spēlē klarneti Saldus Mūzikas skolas orķestrī.

***

Valsts prezidents Egils Levits Rīgas pili

Atklājot sarunu, Valsts prezidents uzsvēra investoriem, ka 2020. gads ir bijis izaicinošs visiem – sabiedrībai, valdībai, uzņēmējdarbībai un ekonomikai kopumā. "Lai gan atsevišķi sektori ekonomikā ir cietuši ļoti spēcīgi un to atveseļošanās prasīs ilgu laiku, kopumā Latvijas ekonomikā ir sākusies augšupeja, un Latvijas Banka 2021. gadā prognozē IKP kāpumu. Par to varam pateikties ne tikai valdības rūpīgi koordinētajam darbam, bet arī disciplinētajai sabiedrībai."

Pieskaroties augstākās izglītības reformas tematam, Valsts prezidents ar FICIL biedriem pārrunāja gan tās būtiskākos stratēģiskos mērķus no investoru skatpunkta, domājot par darba tirgus attīstību nākotnē, saistību ar inovācijām un zinātni, gan universitāšu pārvaldības modeli un finansēšanas modeli.

Runājot par sadarbību ar Franciju, ministrs pauda interesi aktīvizēt sadarbību ar Franciju jaunajās Eiropas Savienības (ES) politikās, proti, ES digitālajā transformācijā, virzībā uz Zaļo kursu un klimata neitralitāti 2050. gadā, kā to apņēmas Latvijas un Francijas līderi jau 2019. gada Sibiu samitā, tādējādi veicinot ES līderību klimata jautājumos.

Lielā Talka un Eiropas Latviešu apvienība (ELA) aicina

ikvienu Latvijas cilvēku ārvalstīs šā gada 19. septembrī pievienoties akcijai *World Cleanup Day* (WCD) jeb Pasaules talkai. Šogad Pasaules talka tiek rīkota jau trešo reizi. Arī šogad visi, neatkarīgi no dzīvesvietas, tiek aicināti iesaistīties talkas aktivitātēs – gan apkārtējās vides sakopšanas darbos, gan tradicionālajā koku stādīšanas akcijā "Laimis koki", lai katrā tās laikā iesētā sēkla vai iestādītais koks varētu izaugt par nākotnes dižkoku. Pasaules talkas galvenais mērķis ir apvienot cilvēkus cīņā ar klimata pārmaiņām un globālo piesārņojumu. Lielā Talka ik pavasari organizē uzkopšanas un labiekārtošanas talkas visā Latvijā, savukārt Pasaules talkas dienā, pievienojas visai pasaulei ar koku stādīšanas akciju "Laimis koki", tādā veidā sniedzot Latvijas ieguldījumu pasaules klimata un ekosistēmas līdzsvara atjaunošanā.

Ārlietu ministrs tiekas ar ārvalstu vēstniekiem Latvijā

11. septembrī Rīgā ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs tikās ar 2020. gada pirmajā pusē akreditētajiem ārvalstu vēstniekiem Latvijā: Francijas Republikas vēstnieci Latvijā Aurēliju Ruajē-Gunēnu (*Aurélie Royet-Gounin*), Korejas Republikas vēstnieku Latvijā Hanu Songdžinu (*Han Seong-Jin*), Moldovas vēstnieku Latvijā Andriānu Rošu (*Andrian Roşa*) un Kazachstānas Republikas vēstnieku Latvijā Timuru Primbetovu. Amatspersonas pārrunāja valstu divpusējās attiecības un starptautisko attiecību aktualitātes, tostarp situāciju Baltkrievijā.

Runājot par sadarbību ar Franciju, ministrs pauda interesi aktīvizēt sadarbību ar Franciju jaunajās Eiropas Savienības (ES) politikās, proti, ES digitālajā transformācijā, virzībā uz Zaļo kursu un klimata neitralitāti 2050. gadā, kā to apņēmas Latvijas un Francijas līderi jau 2019. gada Sibiu samitā, tādējādi veicinot ES līderību klimata jautājumos.

***

UNESCO akreditēts vēstnieks Indulis Ābelis

9. septembrī Latvijas Republikas ārķertējais un pilnvarotais vēstnieks Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijā (UNESCO) Indulis Ābelis iesniedza akreditācijas vēstuli UNESCO ģenerāldirektorei Odrījai Azulē (*Audrey Azoulay*).

Tikšanās laikā vēstnieks atzīmēja, ka Latvija jau kopš 1991. gada ir aktīva un atbildīga UNESCO dalībvalsts ar savu ekspertīzi kultūras mantojuma, komunikācijas un informācijas jomās, izglītības un zinātnes sektorā, kā arī citās svarīgās programmās.

***

Pabriks aicinājis ASV stacionēt Latvijā karaspēka daļu

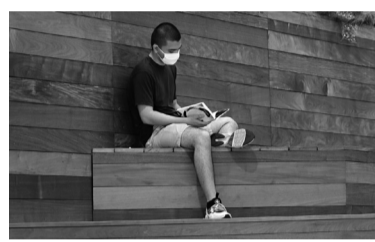
Aizsardzības ministrs Artis Pabriks (*Attīstībai/Par!*) uzrunājis ASV kolēģas, lai aicinātu atrast iespēju Latvijā, tāpat kā Polijā, stacionēt noteiktu ASV karaspēka daļu. To Pabriks atklāja intervijā Latvijas Radio raidījumam "Krustpunktā". Pabriks atzina, ka sarunas gaidāmas grūtas un garas, taču tiek cerēts, ka tās vainagosies ar panākumiem. "Šie lūgumi un prasības – NATO tos saprot, bet tas nekādā gadījumā neatsver mūsu pašu nepieciešamību maksimāli sagatavot savus bruņotus

spēkus un armiju. Ir daudzas lietas, kas mums jāizdara pašiem. Tikai tās izdarot, mēs varam cerēt uz lielāku atbalstu no sabiedrotajiem," teica Pabriks. Ministrs intervijā gan norādīja, ka šāds lūgums ir izskanējis vēl bez situācijas pasliktināšanās Baltkrievijā.

***

Remigrantu atbalstam publicēta rokasgrāmata par dzīvi Rīgā

Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments ir publicējis speciālu rokasgrāmatu remigrantu atbalstam "Rīga - manas mājas. Rokasgrāmata atgriežties uz dzīvi Rīgā", informēja Rīgas domes Sabiedrisko attiecību nodaļa.

Grāmatā apkopota aktuāla informācija par atgriešanos galvaspilsētā. Rokasgrāmata ir izdots četras valodās – latviešu, krievu, angļu un vācu – un ir publicēta arī tīmekļa vietnē integracija.riga.lv/ lv/integracija.

Rokasgrāmata sniedz informāciju gan par sagatavošanās soļiem pirms pārcelšanās, gan par to, kas darāms jau esot Rīgā. Tajā ir apkopoti pašvaldības un valsts sniegtie pakalpojumi, dažādu iestāžu un organizāciju kontakti, kā arī atbalsta mehānismi, lai palīdzētu remigrantu ģimenēm atgriezties Latvijā un sekmīgi sāktu dzīvi Rīgā. Izstrādājot rokasgrāmatas saturu, tika veikta aptauja un organizētas diskusijas ar nevalsts organizācijām, diasporas pārstāvjiem par izdevumā nepieciešamo iekļaujamo informāciju. Tikušas apzinātas dažādas jomas, akcentējot būtiskāko informāciju, kas noderētu remigrantiem, sākot domāt un plānot atgriešanos Latvijā.

Rokasgrāmatu drukātā veidā var saņemt Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamentā K. Valdemāra ielā 5, Rīgas pašvaldības Apmeklētāju pieņemšanas centros, kā arī pie Rīgas plānošanas reģiona migrācijas koordinātora.

***

Latvijā atzīmē Tēva dienu bez festivāla un gājiena

Kā katru gadu septembra otrajā svētdienā Latvijā atzīmē Tēva dienu. Ikgadējais svētku gājieni un festivāls ir pārcelts uz nākamo gadu. Tomēr citās aktivitātēs šogad uzmanība vērsta uz tēvu fizisko un psiholoģisko veselību. Biedrība "Tēvi" un kustība "Vīru tests" rīko akciju "Tēva pērle", kur aicina dalīties ar mantojumā saņemtiem, vērtīgiem vai smieklīgiem savu tēvu padomiem. Tos varēja gan iesūtīt e-pastā, gan publicēt sociālajos tīklos. Bez tā ar akciju vēlas vērst vīriešu uzmanību savai veselībai. "Tas, ko tēviem gribam, atgādināt, ka kļūšana par tēvu un Tēva diena, protams, ir svētki. Bet tā ir arī atbildība. Un, tēvs būs vajadzīgs gan

ģimenei, gan bērnam un ir jābūt fiziski veselam. Tad šī Tēva diena būs labs atgādinājums, ka ja tu gribi šādus svētkus svinēt, tad ej pārbaudi savu veselību."

***

Kalpaka Airītes – vieta, kur saturīgi un mierpilni pavadīt laiku

Ģimenēm ar bērniem un citiem interesentiem arvien saistošāks kļūst Oskara Kalpaka muzejs un piemiņas vieta *Airītes*. Pēdējo gadu laikā tur izveidotās dabas takas ar dažādiem izziņojošiem vides objektiem, kas ļauj tuvāk iepazīt kaņavīru dzīvi, vēstures notikumiem un apgūt ko jaunu.

Oskara Kalpaka piemiņas mūzejā *Airītes*.

Kaņa muzeja paspārnē esošais Oskara Kalpaka muzejs un piemiņas vieta *Airītes* atrodas blakus Liepājas–Rīgas šosejai. Vieta, kur meža ielokā jūtams rudens tuvums, un vieta, kur var mierpilni izstaigāt kopā ar ģimeni vai draugiem. Izziņošā pastaigā var doties Kalpaka muzeja direktora Roberta Sipenieka vadībā.

"Atsevišķi ir spēka taka, ko sāka veidot pirms četriem gadiem, sākot ar Kuldīgas kokamatnieku plenēra veidotajām skulptūrām, pēc tam projekta ietvaros tapa lielformāta gleznas. Pagājušā gadā sāka veidoties ideja par atsevišķu uzdevumu taku, tā arī tapa uzdevumu taka "Skolēnu rotas ceļš", stāsta Roberts Sipenieks. "Skolēnu rotas ceļš tad arī šoreiz ir tas, kam veltam lielāko uzmanību. Katrs objekts ir gana interesants un ļauj uzzināt ko jaunu gan par kaņavīru dzīvi, gan pasaules lietu kārtību, kā filtrēt dabā ūdeni, noteikt ar adatu debespusi, piemēram, darboties ar Morzes kodu, kas izveidots no koka elementiem un atrodas meža ielokā."

***

Palīdziet cept ceļamaizi

Latvijas Okupācijas muzejam Valters Nollendorfs un Aija Ebdena ziedo 5000 dolaru un aicina draugus un paziņas ziedot vēl 5000 eiro, lai sanākt 10 000 eiro. Muzejs ir tikpat kā ceļš uz teju gatavo Nākotnes namu Latviešu strēlnieku laukumā. Ceļamaizi mums vajag, lai varētu iekārtoties un lai segtu *Covid-19* zaudējumus ienākumos, 100 000 eiro.

Valters un Aija saka: "Pandēmijas dēļ neizdevām naudu atvaļinājumiem. Lai tiek Mūzeja ceļamaizei. Aicinām arī Tevi!"

Kas jādara? Atrodi labāko veidu ziedot: <http://okupacijasmuzejs.lv/lv/ziedot>. Ziedo ar atzīmi "Ceļamaize VA". Atsūti mums ziņu, ka esi ziedojis. Laiku pa laikam ziņosim, kā cepas.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

***

Kas ir Rīgas domes uzmanības lokā?

Jaunie Rīgas domes deputāti ir ievēlēti, taču cik lielu uzmanību deputāti pievērsīs vides jautājumiem, kādas ir partiju prioritātes un kas ir galvenie rīcības plāni, kas mums beidzot Rīgā ir jāsteno? Deputātu atbildēs izskan gaisa un trokšņu piesārņojuma mazināšanas, zaļo zonu izveide, ēku energoefektivitātes uzlabošana un vairoinfrastuktūras uzlabošana.

- Partiju apvienības *Jaunā Vienotība* deputāts Uģis Rotbergs norāda, ka prioritātes būs gaisa un trokšņu piesārņojuma mazināšana un zaļās telpas attīstīšana, resursu patēriņa samazināšana un pilsētas pielāgošana esošajam klimatam un laikapstākļu ekstremālajām izmaiņām. "Mums jāpārplūst ielas, mēs nezinām ko darīt, rodas pārrāvumi satiksmē. Darbu ir ļoti daudz un pateikt, kurš ir pirmais, tas ir tāpat kā atbildēt uz jautājumu, kurš mūzikas instrumenti ir pareizākie, kad spēlē simfoniju", saka Rotbergs.

- Gaisa kvalitātes uzlabošanu Rīgas centrā kā prioritāru izvirza arī partija *Saskaņa*, līdzās aktualizējot arī pagalmu sakārtošanu, apzaļumošanu un atkritumu apsaimniekošanas sistēmas sakārtošanu.

- Tikmēr partiju apvienība *Atīstībai Par!/Progresīvie* uzsvēr, ka pievērsīsies jautājumiem, kas līdz šim bijuši atstāti novārtā – ne tikai jau minētai gaisa kvalitātei, bet arī klimata pārmaiņām un dabas aizsardzībai. Straujāka ēku siltināšana, zemāki rēķini un mazāks gaisa piesārņojums. Vairāk drošu veļojoslu, sabiedriskā transporta joslas un, protams, arī daba. Pierīgas mežos, kas pieder Rīgai, jābūt mazāk kailcirtēm. Jāveido vairāk vietu, kur iet sēņot vai pastaigāties.

- Zaļo zonu izveidi, velo infrastruktūras attīstīšanu un ēku energoefektivitāti darāmo darbu saraksta augšgalā ir izvirzījis arī partija "Nacionālā apvienība".

- *Jaunā konservatīvā partija* par galveno uzdevumu izvirza Eiropas finansējuma piesaistīšanu tā dēvētās zaļās domāšanas attīstīšanai, akcentējot tādas jomas kā digitalizāciju, zaļo ekonomiku, transportu.

- Komentējot partiju izvirzītās prioritātes, biedrības "Zaļā brīvība" vadītājs **Jānis Brizga** norāda, ka gaisa kvalitāte un transports ir viens no svarīgiem jautājumiem, kas jārisina, lai uzlabotu gaisa kvalitāti Rīgā un tas paredz samazināt cilvēku atkarību no automašīnām un attīstīt velosipēdu infrastruktūru. Attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu, viņaprāt, ir jāsamazināt radītais atkritumu daudzums un jāveido infrastruktūra šķirošanai un pārstrādei.

- Pasaules Dabas Fonda direktors **Jānis Rozītis** norāda, ka bez jau ierastajiem konceptiem par "zaļu un videi draudzīgu Rīgu", šogad jaunums ir partiju vēlme sadarboties ar nevalsts organizācijām un apkaimes biedrībām, kas ir veids, kā virzīties uz videi

draudzīgāku pilsētu." Šobrīd Rīga ir astoņdesmito gadu pasaules pilsēta. Ja mēs paskatāmies, kādas šobrīd ir diskusijas par pilsētas veidošanu, tad Rīgai nav, ar ko lepoties ne klimata jautājumos, ne gaisa kvalitātē, ne ūdens sistēmu pārvaldībā, ne atkritumu jomā," norāda Rozītis.

***

Vjačeslavs Dombrovskis pamet *Saskaņas* valdi

Saeimas deputāts Vjačeslavs Dombrovskis izstājies no partijas *Saskaņa* valdes, sociālajos tīklos informējis pats politiķis. Dombrovskis norādīja, ka kopš pagājušā gada novembra strādājis partijas vadības komandā, kurū ievēlēja partijas kongresa dalībnieki.

Uzskati par to, kas un kā jādara partijai, tajā gan esot bijuši ļoti atšķirīgi. "Dienmēž pa šo laiku uzskatu atšķirības par plašu jautājumu loku ir kļuvušas tikai dziļākas. Sākot no nepieciešamības dot skaidru vērtējumu korupcijas skandalu Rīgas domē un beidzot ar jebkādas stratēģijas nesamību partijas izešanai no "sarkanajām līnijām," norādīja Dombrovskis. "Pat izgāšanās Rīgas domes vēlēšanās" neesot spējusi ietekmēt partijas vadības gatavību izlēmīgai rīcībai, sacījis politiķis. Viņaprāt, līdzšinēja partijas kursa turpināšana novedis pie tā, ka 2022. gada vēlēšanas *Saskaņai* būs pēdējās. "Šādā situācijā es nevaru turpināt pildīt partijas valdes locekļa pienākumus," norādījis Dombrovskis, Latvijas Radio piebilstot, ka paliek strādāt gan pašā partijā, gan tās frakcijā parlamentā.

Partijas *Saskaņa* valde plāno lemt par tās biedru Vjačeslava Dombrovskā un Ļubovas Švecovas **izslēgšanu no partijas**, sarunā ar Latvijas Radio atzina *Saskaņas* vadītājs Jānis Urbanovičs.

***

Ziņas īsumā

* Partiju apvienībā *Jaunā Vienotība* ietilpstošās partijas *Vienotība* valde 14. septembrī vienbalsīgi apstiprinājusi ģenerāļa **Inta Kuža** iesniegumu par iestāšanos partijā, informēja *Jaunā Vienotība*.

* No 4. septembra amatā stājies Latvijas ārējās ekonomiskās pārstāvniecības Korejas Republikā vadītājs **Mārtiņš Baumanis**, kurš būs atbildīgs par eksporta veicināšanas un investīciju piesaistes jautājumiem Dienvidkorejā.

* Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Juris Pūce (AP) ar **Izraēlas vēstnieci Latvijā Orli Gilu** apsprieda prioritātes vides jomā un Eiropas Zaļā kursa jautājumus.

* No sestdienas, 12. septembra, iebraucot Latvijā no Igaunijas, ceļotājiem būs jāievēro 14 dienu pašizolācija, tā savā *Twitter* kontā paziņojusi Ārlietu ministrija. Turpmāk 14 dienu pašizolācija Latvijā būs jāievēro, atgriežoties vai ceļojot transitā caur kopumā

27 Eiropas Savienības (ES) vai Eiropas Ekonomiskās zonas (EEZ) valstīm, kā arī caur Monako, Andoru un Sanmarīno jeb kopumā 30 valstīm.

* Lai arī patlaban vēl norit sarunas par 2021. gada budžetu, tā izstrādes procesā jau ir **iezmēti 338,6 miljoni eiro**, tostarp līdzekļi ārstniecības personu un pedagogu darba samaksas pieaugumam, kā arī izemēts finansējums Satversmes tiesas spriedumu izpildei labklājības jomā, liecina Finanču ministrijas (FM) informācija.

* Sabiedrības iniciatīvu portālā *Manabals.lv* sāka parakstu vākšanu par AS "Pasažieru vilciens" zīmola saglabāšanu, tādējādi atsakoties no piedāvātā jaunā zīmola *Vivi Latvia*.

* **Visvairāk ar vīrusu Latvijā slimo** ekonomiski aktīvie iedzīvotāji vecuma grupā no 30 līdz 39 gadiem, kurū apmeklē ārvalstis un publiskas vietas, tostarp ēdināšanas iestādes vai izklaides vietas, liecina Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) apkopotie dati par saslimstību ar vīrusu.

* Administratīvā apgabaltiesa pieaicinājusi **Valsts drošības dienestu** (VDD), lai tā pārstāvji tiesai sniegtu informāciju par aktuālajām izmeklēšanām saistībā ar iespējamajiem Rīgas domes vēlēšanu norises pārkāpumiem. Kopumā Rīgas domes ārkārtas vēlēšanās par nederīgām tika atzītas 847 aploksnes, informēja CVK pārstāve Laura Zaharova.

* Pašvaldības uzņēmuma "**Rīgas satiksme**" valde nolēmusi veikt izmaiņas uzņēmuma struktūrā, likvidējot desmit amata vietas, aģentūru LETA informēja uzņēmuma Sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Baiba Bartaševiča-Feldmane.

* Farmācijas uzņēmums **Astra Zeneca** apturējis *Covid-19* vakcīnas klīnisko izmēģinājumu pēc tam, kad kāds no šī izmēģinājuma brīvprātīgajiem dalībniekiem saslīmījis. Uzņēmums apgalvoja, ka pētījumi apstādināti vien uz laiku, kamēr tiek noskaidrots, kas tieši atgadījies ar vienu no brīvprātīgajiem.

* **Trīs Valsts policijas (VP) priekšnieka amata kandidāti** izvirzīti kompleksajām pārbaudēm Valsts drošības dienestā (VDD), un apstiprināšanai valdībā virzāmais kandidāts varētu būt zināms septembra beigās.

* Lai atbalstītu izcilākos Latvijas zinātniekus un mazinātu vīrusa krīzes radīto negatīvo seku ietekmi uz tautsaimniecību, valdība atbalstīja **finansējuma piešķiršanu individuālo zinātnieku projektu īstenošanai** fundamentālo un lietišķo pētījumu programmas ietvaros. Pirmo reizi Latvijas izcilākie zinātnieki konkursa kārtībā saņems finansējumu individuāliem pētniecības projektiem.

***

"Rūgta patiesība" par problēmām Rīgā

Patiesība par problēmām galvaspilsētā ir diezgan rūgta, pēc tikšanās ar departamentu un pagaidu administrācijas vadību žurnālistiem izteicās Rīgas mēra amata kandidāts **Mārtiņš Staķis** (APP).

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

BALTKRIEVIJA.

Vēstnieks E. Semanis kopā ar ES delegācijas vadītāju un ES vēstniekiem, kā arī diplomātiem Minskā viesojas pie Nobela prēmijas laureātes Š. Aleksijevičas atbalsta vizītē. Latvijas vēstnieks sarunā ar izcilo rakstnieci nodeva viņai sveicienus un solidaritātes apliecinājumus no Latvijas. S. Aleksijeviča un E. Semanis dalījās savās pārdomās par norisēm Baltkrievija un reģionā kopumā.

S. Aleksijeviča un E. Semanis dalījās savās pārdomās par norisēm Baltkrievija un reģionā kopumā.

GRIEKĪJA.

11. septembra rītā notika Daces Arakeljanas gleznu izstādes atklāšana Latvijas vēstniecībā Grieķijā. Ņemot vērā aktuālo situāciju sakarā ar vīrusa izplatību, izstādes atklāšana notika uz vēstniecības ēkas terases. Siltā dienvidu saule un septembra vēji, panorāmas skats uz visām Atēnām, līdz pat jūrai radīja apmeklētājiem īpašu noskaņu – gleznās redzamo eksotisko augļu un krāsaino putnu raisīto sajūtu un industriālās ainavas sintēzi. Dace Arakeljāna, noslēdzot savu ilggadējo karjeru Latvijas ārlietu dienestā, pārcēlās uz pastāvīgu dzīvi Grieķijā, kur atklāja sevī jaunu talantu – gleznošanu. Māksliniece smelās iedvesmu Grieķijas pasakainās Korfu salas dabas skaistumā un daudzveidībā.

ĶĪNA.

11. septembrī Latvijas vēstniecības Ķīnas Tautas Republikā vadītājas vietniece Ingūna Viksne un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras pārstāvniecības Pekinā vadītājs Ingus Rozenblats vēstniecībā uzņēma Ķīnas Tautas Republikas Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centra ģenerāldirektora vietnieku Juguo Songu (*Juguo Song*). Tikšanās laikā J. Songs pastāstīja par 17. un 18. septembrī Šandongas provinces pilsētā Veifangā plānoto Centrālās un Austrumeiropas valstu lauksaimniecības produktu izstādi, kurā notiks gan tiešsaistes, gan klātienē formātā. J. Songs uzsvēra, ka Latvijas lauksaimniecības produktiem ir liels potenciāls Ķīnas patērētāju vidū. No Latvijas ir atlasīti Rīgas Melnais balzams, dzirkstošais vīns *Diva* un *Milzu* brokastu pārslas.

Mārtiņš Staķis

Staķis skaidroja, ka pilsēta patlaban ir "interesantā starpposmā" – ja līdz šim "vecā vara" nodeva pienākumus jaunajai, tad tagad ir unikāla situācija, kad darbus "jaunajai varai" nodod pagaidu administrācija. "Tā ir liela iespēja, jo pagaidu administrātori, kuriem nevajag spodrināt savas spalvas, var stāstīt patiesību. Un patiesība ir diezgan rūgta," secinājis Staķis, piebilstot, ka labu ziņu jaunajai koalīcijai ir maz, bet darāmā un izaicinājumu – daudz. Finanču ministrijas (FM) iecerētās iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) ieņēmumu pārdales par labu valstij, kā arī ekonomikas lejupslīdes dēļ Rīgas pilsētas budžets nākamgad var samazināties par 20 miljoniem eiro, atzina Staķis. Viņš piebilda, ka papildu izdevumu pieaugums varētu radīt ietekmi uz pilsētas budžetu vēl par desmit miljoniem eiro. Kā atzina Staķis, tas viss nozīmē, ka jaunajai Rīgas domei nākamā gada budžets būs izaicinošs. Taču vislielākās bažas radot fakts, ka Rīgai trūkst attīstības projektu, ar kuriem varētu pretendēt uz Eiropas Savienības projektu finansējumu. Šai problēmai esot nepieciešami steidzami risinājumi, jo tālredzīgas pašvaldības domā ne tikai par šo

dienu, bet arī par rītdienu, teica politiķis. Topošais vicemērs Vilnis Ķirsis (JV) uzsvēra, ka gūta pārliecību par to, ka pašvaldībā ir "gana daudz problēmu".

***

Austrālijā audzis latvietis vada labdarības ekskursiju

Latvietis, kas audzis Austrālijā sarīko labdarības ekskursiju pa Rīgu ar labu Latvijas Okupācijas muzejam. Dienu pirms 21. augusta, kad Latvijā atzīmēja valsts neatkarības atjaunošanas dienu 1991. gadā, un trīs dienas pirms 23. augusta, kad pieminējam Hitlera-Staļina slepeno vienošanos par Eiropas sadalīšanu 1939. gadā un Baltijas ceļu 1989. gadā, Rīgā notika ekskursija, kurā gids Filips Birzulis vadāja interesentus pa Brīvības ielu, savā stāstījumā uzsverot visai tautai un ikvienam svarīgo jēdzienu brīvība.

Šī bija labdarības ekskursija, kurā gids lūdza dalībniekus sev domāto atbildību par ekskursiju ziedot Latvijas Okupācijas muzejam.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

JURIS
LORENCIS

Latvijā sācies sēņu trakums. Sociālajos tīklos cilvēki dalās ar saviem ieguvumiem, skaita baravikas, fotografē sēnes un burciņas ar marinētajiem gardumiem. Vienīgais, kas netiek līdz galam pateikts – kur tieši sēnes atrastas, lasāmi vien noslēpumaini mājiņi – “Kurzeme” vai “kaut kur pie Cēsīm”. Arī šo rindu autors aizvadīto nedēļas nogali pavadīja Lubānas pusē, kur tikai man vien (nu labi, vēl dažiem) zināmos nomaļos meža ceļos aug baravikas. Pirmās sēņu karalienes parādījās jūlija vidū, sausajā augustā iestājās klusums, tagad beidzot pienācis “otrais vilnis”, gluži kā Covid-19 pandēmijai. Tikai atšķirībā no vīrusa šis vilnis ir gaišs. Latviešiem garšo sēnes, viņi tās pazīst un māk atrast. Pirms dažiem gadiem pie manis ciemojās angļu pāris, ar kuŗu iepazinās ceļojuma laikā Keralā, Indijā. Linda un Henrijs, nesen pensionējušies kādas Londonas universitātes profesori, kas apceļojuši visādas eksotiskas zemes, vēl nekad nebija apmeklējuši “jauno Eiropu” uz austrumiem no Berlīnes. Ciemiņi izstaigāja Rīgu, aizbrauca uz Jūrmalu, Cēsīm un Kuldīgu. Bija silta un saulaina augusta nogale, varbūt tāpēc Latvija viņiem tā patika. Viena lieta, kas īpaši pārsteidza manus ciemiņus – sēnes Rīgas Centrālīrgū. To bija milzu bagātība – baravikas, galienes, apšu bekas, sviesta bekas, bērzlapes, mohaviki jeb

priežu/sviesta bekas, alksnēnes, vilniši, rudmīses, saulsardzenes, ārstnieciskie zemes tauki. Dažviet pat manija čigānēnes, kuŗas īpaši iecienījuši Latvijas krievi. Visa šī bagātība sašķirota “pa sugām”, salikta glītās kaudzītēs, ar atšķirīgām cenu zīmēm. Visdārgākās – baravikas, vislētākās – bērzlapes un alksnēnes. Blakus sēnēm – kastītes ar pēdējām mellenēm un pirmajām brūklenēm.

Mēs nopirkām baravikas, jau mājās sacēpām sviestā, pielikām saldo krējumu, un iznāca pasakaina mērce pastai. Pie vakariņu galda un vīna glāzes sākās antropoloģiska diskusija (mani sarunu biedri pasniedza literatūru un filozofiju) – kas tā par sabiedrību, kas joprojām pazīst meža sēnes? Ne tikai pazīst, bet lasa, gatavo, lieto uzturā, atšķir ēdamās no indīgajām. Un līdzīgi grāmatu varonim Šerlokam Holmsam, kuŗš no neliela fakta prata atklāt notikuma būtību, mani paziņas pēc tirgū novērotā uzbūra visai precīzu latviešu raksturojumu. Protī, mēs esot introverti, sevī vērsti cilvēki. Tradicionāla, pa daļai patriarchāla sabiedrība, kas novērtē smagu zemnieka darbu, bet ar aizdomām raugās uz banķieriem un tirgotājiem. Ka mēs visdrīzāk nemākot pasmieties paši par sevi. Bet, ja pienāksot kāda nopietna, globāla krīze, piemēram, naftas cenu kāpums, klimata katastrofa vai nezināmas slimības

epidēmija (tas jau toreiz tika turēts prātā!), latvieši, iespējams, tai būšot labāk sagatavoti nekā briti. Taču šādām sabiedrībām piemērot vairāki trūkumi. Viens no tiem – lietas netiekot izrunātas līdz galam, noklusētas, paslaucītas zem paklāja. Ka eksistējot tabu tēmas (pretrunīgi vēstures notikumi, sekss, attiecības, diskriminācija, cilvēki ar īpašām vajadzībām utt.), par ko sabiedrībā izvairīties runāt.

Par šo diskusiju atcerējos šī gada augusta nogalē, kad Latviju satrauca iespējamās nebūšanas “Kalna svētību kopienā”, labdarības organizācijā, ko vada katoļu priesteris Andrejs Mediņš. Tā nodarbojas ar, kā Latvijā pieņemts sacīt, “grūti audzināmo” pusaudžu, kuŗi cieš no dažādām atkarībām (narkotikas, alkohols, azartspēles), rehabilitāciju. Viens no terapijas veidiem – fizisks darbs. Un, lūk, kāds no pusaudžiem bija pasūdzējis policijai, ka darbs esot pārāk smags, ilgs un apnicīgs. Portāls *delfi.lv* 20. augustā raksta: “Bērni tikuši nodarbināti lauku darbos no desmit līdz 12 stundām dienā bez iespējas saņemt medicīnisko palīdzību un pārkāpumu gadījumā tiek sodīti ar pārtikas devu ierobežošanu”. Sākās izmeklēšana, kas gan neatklāja būtiskus pārkāpumus. Izrādās, pusaudzis bija krietni vien pārspīlējis.

Un tomēr notikumi “Kalna svētību kopienā” sašķēla Latvijas

sabiedrību. Vērtējumi bija balti vai melni, bez pustoņiem. Vieni uzskata, ka pusaudžu darbs (pat ja tas ir daļa no terapijas) ir nepieļaujams, citi – ka tas ir pat ļoti nepieciešams. Lūk, divi komentāri internetā: “Citādi nevar ar cilvēkiem, kas pazaudējuši sevi”, “Jauniešiem nepieciešama disciplina un kārtība”. Arī mani paziņas privātās sarunās puda pilnīgi pretējus viedokļus. Vieni uzskatīja, ka baznīcai nav ko bāzt degunu šādās lietās, citi – paldies Dievam, ka vēl atrodas cilvēki, kuŗi gatavi palīdzēt. Bet neviens neieņinās par pašu lietas būtību, proti, kāpēc pusaudžiem un viņu ģimenēm vajadzīga “Kalna svētību kopienas” palīdzība? Notika tieši tas, ko pieminēja mani angļu paziņas – mēs izvairāmies atklāti runāt par problēmām. Visbeidzot kā saprāta balss tuksnēs atskanēja psihoterapeita Nila Saksa Konstantinova viedoklis portālā *satori.lv*: “Ārstēt pusaudzi, kuŗam ir uzvedības traucējumi, nozīmē mēģināt ar psihologa konsultāciju vai risperidona (medikaments – J. L.) devu palīdzību atrisināt nabadzību, salauztu ģimeni, negodīgu sociālo sistēmu, nekontrolētu kapitālisma sekas, sliktas skolas, sišanu mājās, bezdarbu un bezcerību. Lūk, tas ir īstais neprāts! Tādēļ jebkuŗa diskusija par uzvedības traucējumu mazināšanu, kas vispirms nerunā par ģimeņu stiprināšanu, jēgpilnām pārmaiņām skolu sistēmā

un ekonomiskiem uzlabojumiem sabiedrībā, riskē drīzāk kļūt kaitējoša, nevis palīdzīga. Pats pusaudzis ir pēdējais elements ķēdē, kas būtu jāārstē”.

Patiešām viedi vārdi. Tomēr jautājumi paliek, un tie ir daudz plašāki par notiekošo ap “Kalna svētību kopienā”. Proti, cik tālu valsts drīkst iejaukties cilvēka dzīvē? Kur beidzas tiesības kontrolēt un kur sākās cilvēka privāta telpa? Ja ģimene vēlas, ka viņu bērns nonāk skolā, kur valda disciplina un tiek pieļauts fizisks darbs, vai valsts to drīkst aizliegt? Un vai maniākālā apsēstība ar drošību un kontroli (ka tik kaut kas nenotiek!) neiznīcina dabisko, radošo, brīvo garu? Diemžēl patlaban viss uz to virzās, un ne jau tikai Covid-19 pandēmijas dēļ.

Bet atgriezīsimies pie sēnēm. Šajā vasarā es sev atklāju jaunu sēni – sēra piepi. Angliski to dēvē par “*chicken of the woods*”. Šī koši dzeltenā sēne aug uz lapu koku stumbriem un ir ēdama, daži to pat dēvē par “vegānu gaļu”. Pēc tam, kad biju izsūtījis draugiem un paziņām savu atradumu fotogrāfijas, saņēmu divu veidu jautājumus, kuŗi saturēja noliegumu. Pirmais – vai sēne nav aizsargājama, vai to vispār drīkst lasīt? Otrais – vai tā nesatur aizliegtas reibinošas vielas? Un neviens pat nepainterēsās, kā tā garšo. Bet garšo tā lieliski!

KĀRLIS
STREIPS

Pagājušajā sestdienā, 12. septembrī, partijas *Progresīvie* biedri un vadītāji pulcējās gadskārtējā kongresā. Bija iemesls priekam – 29. augusta Rīgas domes ārkārtas vēlēšanās kopsarakstā ar partiju *Attīstībai/Par* saņemtas 44 619 balsis, kas bija vairāk nekā jebkuŗam citam sarakstam. Tas nozīmēja 18 mandātus pašvaldības domē, un *Progresīvajiem* sevišķu gandarījumu rada fakts, ka 11 no tiem pieder tieši partijas kandidātiem. Deviņi no viņiem ir partijas biedri, bet divas ievēlētās deputātes ir pakaimju aktīvistes, kuŗas piekrita kandidēt.

Partija *Progresīvie* dibināta 2017. gada februārī. Pirmais pārbaudījums bija pašvaldību vēlēšanas minētā gada 3. jūnijā. *Progresīvie* startēja četros novados un mandātus ieguva divos no tiem – četrus Aizputes novadā un vienu Mārupes novadā. 2018. gada Saeimas vēlēšanās partija piedāvāja 91 kandidātu, tostarp uzstājot uz dzimumu paritāti sarakstu veidošanā. Visos piecos vēlēšanu apgabalos pirmais numurs sarakstā bija daiļā dzimuma pārstāvis. Kandidātu vidējais vecums bija 38,1 gads, kas nozīmēja, ka tas bija “jaunākais” iesniegtais saraksts. Vēlēšanās partija saņēma 2,6% balsu, kas nebija pietiekami, lai iegūtu

mandātus parlamentā, taču bija pietiekami, lai turpmāk saņemtu valsts finansējumu partijas darbam. Tas pats, starp citu arī izdevās Latvijas Krievu savienībai, kuŗa, lieki teikt, nav nekāda draudzene mūsu valstij un tautai. 2019. gada Eiropas parlamenta vēlēšanās *Progresīvie* ieguva 2,9% balsu, kas nebija pietiekami, lai iegūtu mandātu. Partijas priekšsēdētājs Roberts Putnis atkāpās no amata, lai uzņemtos politisku atbildību par rezultātu. Partijas vadībā, viņš paziņoja, jābūt “cilvēkiem, kuŗi nosprauz mērķus un uzņemas politisku atbildību tos sasniegt.” Un nu minētais rezultāts Rīgas domes ārkārtas vēlēšanās.

Kongress pagājušajā sestdienā bija klātienē, ievērojot Covid-19 drošības pasākumus un arīdžan procesu raidot tiešraidē. Portāls *Delfi.lv* zināja stāstīt, ka “fonā brīžiem skanēja partijas līdzpriekšsēdētājas Antoņinas Ņenaševas bērniņa balss. Daļa kongresa dalībnieku lietoja mutes un deguna aizsegus, taču tas nemainīja svētku sajūtu, aplausu un gaviļu daudzumu kongresā izskanējušo uzstāšanos laikā.”

Runājot par topošo koalīciju Rīgas domē, A. Ņenaševa uzsvēra: “Mēs gribam Rīgas domē ieviest jaunu kultūru, un pārmaiņas ir neizbēgamas. Atklāta,

godīga un iekļaujoša pieeja ir vajadzīga visā politikā. Mēs esam drosmīgi un godīgi, tāpēc varam to pateikt. Esam uz palikšanu Latvijas politikā, lai strādātu Latvijas labā. Veidosim iekļaujošu politiku pašu rokām.”

Attīstībai/Par/Progresīvo frakciju Rīgas domē vadīs Mārtiņš Kossovičs. Viņš kongresā atzina, ka partijas Rīgas nodaļa dibināta laikā, kad šķita, ka kādreizējā mēra Nila Ušakova vara pilsētā bija nesatricināma, “bet pirms divām nedēļām mēs uzvarējām, un tas nav brīnums, bet ieguldītā darba rezultāts.” M. Kossovičs kongresa delegātus arī informēja par koalīcijas veidošanu domē: “Mēs laužam tradīciju, un koalīcijas veidošanas sarunās varēja piedalīties visi deputāti, un arī sadarbības līgumu parakstīs visi 39 deputāti. *Progresīvie* aicinās to publicēt, jo ir lepni par tajā iekļauto. Neesam pretendējuši uz nevienu reprezentatīvo amatu, bet uzņemamies atbildību par smagākajām jomām Rīgā – sociālo jomu, vides politiku. 30 gadus Rīgā nav bijusi izstrādāta mājoķļu politika, joma bijusi atstāta pašplūsmā brīvā tirgus apstākļos. Izvirzīsim ļoti ambiciozus mērķus klimata neitralitātes un enerģētikas jomā.”

Jaunajā domes koalīcijā minē-

tās partijas, kā arī Krievu savienība, būs opozīcijā. Koalīcijā būs 39 deputāti no 60, to veidojot deputātiem no četriem vēlēšanu sarakstiem, kuŗos pārstāvētas bija sešas dažādas partijas. Ne visos gadījumos tās ir ideoloģiski saskanīgas, taču, ja galvenais būs pārliecība, ka ir jāpieliek punkts Rīgas reputācijai kā korupcijas bedrē ieslūgušai pilsētai, tad tas pats par sevi būs pietiekami liels sasniegums. Viegli nebūs. Topošais Rīgas mērs Mārtiņš Staķis no *Attīstībai/Par* pagājušajā nedēļā teica, ka pašvaldības budžets nākamgad varētu samazināties par apmēram 20 miljoniem eiro, arī tāpēc, ka

Covid-19 vīrusa ietekmē ir bijusi ievērojama ekonomiska lejupslīde. Staķa kungs piebilda, ka lielākā problēma ir attīstības projektu trūkums, ar kuŗiem varētu pretendēt uz Eiropas Savienības finansējumu, bet solīja, ka jaunā dome nekavējoties ķersies klāt pie šādu projektu attīstīšanas.

Vēca paruna saka, ka Rīga nekad nebūs gatava, bet gribas cerēt, ka 29. augusta vēlēšanu rezultāti nudien mūsu sirmajā un mīļajā pilsētā nozīmēs krasas pārmaiņas. Es jutos cerību spārnots, un jaunievēlētajiem deputātiem vēl tikai un vienīgi veiksmi!

Veiksmes stāsts

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502
marketing@leta.lv
+371 – 672 225 09
www.leta.lv

JURIS
GRĪŅEVĪČS

Pasaules koncertdzīvē tagad notiek nemitīgas izmaiņas: atkal norisinās pandēmijas dēļ atceltie pasākumi, bet savu vietu pieprasa arī jaunas ieceres. Domāju, pirms apmēram 30 gadiem šādu problēmu cilvēku prāts nespētu atrisināt. Mūsu koncertdzīves atjaunotāju avangardā – cēsīnieki. Var apbrīnot šīs mazpilsētas (aptuveni 18 000 iedzīvotāju) kultūras dzīves intensitāti, kur daudzas norises Latvijā ir unikālas, piemēram, ikgadējais Pēteris Vaska mūzikas festivāls, kas parasti norisinās komponista dzimšanas mēnesī aprīlī.

Šogad krietni kompaktizētā veidā tas bija ietilpināts vienā svētdienā, 6. septembrī. Tā kā Cēsu koncertzālē ir arī atbilstošas telpas mākslas izstādēm, šoreiz skaņu mākslu papildina mūsu izcilā ainavu mākslinieka, Vilhelma Purviša skolnieka Ārija Skrides (1906-1987) gleznu retrospekcija, kas aptver apmēram 50 gadus ilgo radošo darbu. Visas gleznas nākušas no privātkolekcijām, izstādes atklāšanā uz sarunu aicināja izstādes kuratore, mākslas zinātniece Inese Baranovska un Ā. Skrides mākslas izziņātājs Ansis Vasks. Piedalījās arī meistarā mazmeita, pasauleslavenā latviešu vijolniece Baiba Skride, kas tagad mīt Vācijā. Turpmākajā koncertā viņa atskaņoja P. Vaska *Vox Amoris* vijolei un stīgu instrumentiem.

Kā parasti, programma neaprobežojās ar P. Vaska mūziku vien, jo arī šo, tāpat kā jebkuru kvalitāti pilnībā novērtēt var tikai salīdzinājumā ar citu laikabiedru veikumu.

Pēteris Vasks tika pārstāvēts ar diviem darbiem. Programmas veidotāji iekļāvuši arī divu igauņu dižmeistaru opusus, bet visa programmā iekļautā mūzika tapusi 21. gadsimtā.

Arvo Pērts (1935) pārstāvēts ar 2008. gadā sacerēto darbu *These Words* (Šie vārdi). Šajā kompozīcijā sastopam gan pazīstamus vaibstus, gan arī kaut ko svaigāku, bet, kā tas raksturīgs šim vecmeistaram, arī te saklausāma pareizticīgo mūzikas stilizācija, kas kā refrēns caurvij visu darbu, radot arī formas monolitumu. Interesanti, ka šī kompozīcija kļuva par pamatu meistarā 4. simfonijai.

Veselu paaudzi jaunākais Erki Svens Tirs (1959) 2011. gadā uz-

Komponists Pēteris Vasks (pa kreisi), Baiba Skride, Normunds Šnē un *Sinfonietta Rīga* pēc koncerta

drošinājās pievērsties tādi šķietami archaiskai tematikai kā uguns. Droši vien vairums komponistu gadsimta laikā bija labi izstudējuši mūzikas literātūru un neuzdrošinājās līdzināties A. Skrjabina veikumam 20. gs. sākumā. Bet E. S. Tira "Liesma" nav nedz skrjabiniski mistiska, nedz arī kristiešu teoloģijā no grēkiem attīroša parādība. Tā kā kompozīcija veltīta Austrālijas kamerorķestrim, tad uguns "vienlaikus ir gan iznīcinoša, gan šķīstoša", šiem uzskatiem sakņojoties Austrālijas pirmiedzīvotāju ticējumos. Vai tos simbolizē dažas austrumnieciskas intonācijas mūzikā? Neliels, bet izteiksmīgs bija koncertmeistares Martas Spārniņas solo.

Koncerta otro daļu ievadīja P. Vaska drauga Viļņa Šmīdberga 2008. gadā sarakstītā "Elēģija", kas ir brāļa piemiņai komponētā stīgu kvarteta daļas pārlūkums. Kompozīcija ir īstēni latviska savā mentalitātē (bez folkloras citātiem), samērīga formā un cēli atturīga ekspresijā.

Noslēgumā par P. Vaska mūziku. Tē zināma novitāte bija

2013. gadā tapušā lieliskā darba ar Mātes Terēzes vārdiem *The Fruits of Silence* (latviski atbilstošāks būtu "klusuma" nevis "klusēšanas" auglis (kā iespiests programmā). Tē nu uztvere atkarībā no klausītāja erudīcijas var būt atšķirīga, proti: "Jo vairāk gudrības, jo vairāk raizis, un – kas vairo zināšanas, tas vairo ciešanas" (Sal.Māc.1, 18). Ciešanu pārņemtie tē atpazīst ģeniālo skaņdarbu korim, kuŗam Georgijs Osokins izveidojis pārlūkumu klavierēm un stīgām. Līdzīga prakse pazīstama kopš viduslaikiem, un arī gadu simteņos rezultāti ir dažādi. Piemēram, Bēthovena *Vijolkoncerts* viņa pārlūkumā klavierēm un orķestrim ir visai nožēlojams. P. Vaska *Cantus Con Forza* čellistu ansamblim daudz iespaidīgāks ērģeļu skanējumā, bet viņa *Lidzenuma* ainavas vijolei, čellam un korim klavieru trio versijā zaudē visu savu burvību. Tas pats, diemžēl, noticis arī šoreiz, un iespaidu nespēja uzlabot pat Vestarda Šimkus poētiskā un pianistiski meistarīgā spēle. Manuprāt, labāk būtu, ja klavieres atrastos kaut kur orķestra dzīlēs, nevis priekšplānā, kā šajā koncertā.

Koncertu noslēdza *Vox Amoris* – viens no komponista šedevriem, ar kā iepriekš minēju, ar mūsu pasauleslavenās vijolnieces Baibas Skrides solo. Tas bija neaizmirstams visu mūziķu saliedētā ansambļa sniegums ar neparasti apgaroto Normundu Šnē pie diriģenta pulsta. Sevišķi valdzināja vijolnieces daiļais, izteiksmīgs tonis, emocionāla daudzveidība. *Sinfonietta Rīga* šoreiz, spēlējot bez pūšaminstrumentiem apliecināja ļoti augstu spēles meistarību arī visklusākajā dinamikā, ar ko var lepoties tikai īsti meistari.

Savstarpējo kontaktu bada iztvikušie mūziķi un klausītāji šoreiz noskaņojās uz viena viļņa, un abpusējās pūles vainagojās ar

Pie klavierēm Vestards Šimkus

tādu māksliniecisku kvalitāti, emocionālo tiešumu, kādu studijā nav iespējams sasniegt. Protams, klausītāju rindas zālē bija retinātas.

"Labākajās ģimenēs" programmā iespēj arī orķestra mūziķu vārdus, šoreiz – balta palikusi programmas lappuse...

Ārija Skrides izstādē

Laika grāmatas JAUNUMS!

Elmārs Zemovičs MUZIKĀLĀ LATVIJA ATTĒLOS

MUZIKĀLĀ LATVIJA
ATTĒLOS

Orķestri, diriģenti, solisti

"Latviešu mūzikas vēsturi rakstīs tad, kad lielāks gabals pa uzvaras ceļu, kas vēl neskaidri rēgojas mūsu priekšā, būs noiets", – tā rakstīja Jēkabs Poruks ievadā grāmatai – albumam

"Latvju skaņu mākslinieku portretas", kas 1930. gadā iznāca Rīgā Jēkaba Vitoliņa un Roberta Krodera redakcijā 2000 eks. tirāžā ar 300 numurētiem eksemplāriem, ko saņemt bija īpašs gods. Eksemplāru nr. 1 saņēma tolaik Latvijas Valsts prezidents Gustavs Zemgals. Nr.169 piederēja Helmaram Rudzītim.

Šogad klajā nācis jauns albums ar ievērojamāko 20. gs. Latvijas simfonisko orķestru, diriģentu, viesmākslinieku un solistu foto un īsu svarīgāko informāciju. 80 lpp., orķestru un personu rādītājs.

Skaista un vērtīga *coffee-table* stila grāmata inteliģentām mājām. Parocīgs informācijas avots mūzikas speciālistiem un interesentiem.

Grāmatu varat iegādāties Latvijas grāmatveikalos un www.laikagramata.lv

SALLIJA
BENFELDE

Lielie jautājumi, atbildes un patiesība

Par medijpratību jeb prasmi atrast informāciju, to analizēt un atšķirt objektīvu informāciju no tendenciozas, dezinformāciju un arī melus no patiesības, rakstīts daudz. Tāpat arī par tiem galvenajiem jautājumiem, kuŗi ir aktuāli vai tiek aktualizēti kāda vai kādu interesēs, tiek runāts un rakstīts visu laiku.

Neapšaubāmi joprojām “karstais jautājums” visā pasaulē ir Covid-19, bet Latvijā ik pa laikam tiek apspriests, cik laba vai slikta dzīve ir mūsu valstī.

Kā atšķirt melus no patiesības?

Pirmais jautājums, ko vērts uzdot sev pašam, ir – vai medijs ir uzticams? Protams, lielākoties gandrīz katram ir savs iemīļotais TV kanāls, laikraksts vai žurnāls, kuŗu nemaz negribas vērtēt un domāt par to, cik patiesu informāciju tas izmanto un kuŗš ir patiesais labuma guvējs no medija darbības. Turklāt cilvēki par uzticamu bieži vien uzskata tieši to mediju, kuŗš pauž viņu uzskatus un negrib vērtēt tā objektivitāti un godīgumu pret lasītāju vai skatītāju.

Ļoti svarīgi ir arī prast atšķirt ziņu no komentāra. Ziņas parasti ir minēti fakti par notikumiem, procesiem un viedokļiem. Ja tekstā ir arī paša autora viedoklis, tad tas ir komentārs, ne ziņa.

Tikpat svarīgi ir, vai tiek norādīts autors, avots uz pētījumiem, ziņu aģentūrām vai publikācijām citos medijos, kā arī vai reklāmas materiāliem ir norāde par to, ka tā ir reklāma un kas to apmaksā. Protams, visdrošāk ir sameklēt norādīto informācijas avotu un pārliicināties, vai tiešām tāds pētījums, ziņa vai publikācija ir.

Ne mazāk būtiski ir tas, vai, piemēram, komentārā ir tikai emocijas, vai arī ir minēti fakti ar atsaucēm uz faktu avotiem. Ja kādas personas raksturojumam vienmēr tiek izmantoti vieni un tie paši ievājošie vai cildinošie apzīmējumi, tas liek domāt, ka materiāls nav objektīvs. Tāpat arī jāpievērš uzmanība foto un video, jo nereti kāda notikuma foto tiek izmantots, ilustrējot pavisam citu notikumu. Protams, kļūdas var gadīties, bet uzticams medijs to nenoliedz un atvainojas – piemēram, Baltkrievijas protestu pirmajā nedēļā, kad pret protestētājiem tika izmantoti arī ūdensmetēji, TV kanālā *Current Time* tiešraidē tika parādīta kāda fotogrāfija ar bēgošiem cilvēkiem un diviem ūdensmetējiem, bet jau pēc stundas tiešraides vadītājs atvainojas un paskaidroja, ka šis foto “iemaleidījies” no pavisam citas valsts un pilsētas. Ļoti iespējams, ka skatītāji to pat nebūtu pamanījuši, jo Baltkrievijas pilsētu ielās notika skarba izrēķināšanās ar miermīlīgajiem protestētājiem, tomēr žurnālistiem bija svarīgi saglabāt sava darba uzticamību.

Vai protam atšķirt “pasakas” no īstenības?

Pagājušajā gadā veiktais Latvijas Zinātņu padomes projekts

“Latvijas mediju ekoloģija: Ceturtais industriālās revolūcijas izraisīto pārmaiņu analīze” un Kultūras ministrijas 2017. gada Latvijas iedzīvotāju medijpratības pētījums ir ļāvis salīdzināt rezultātus un vērtēt medijpratību Latvijā.

2017. gada pētījumā atbilžu variantu “Es parasti spēju atpazīt, kuŗa informācija medijos ir uzticama un kuŗa tendencioza vai safabricēta” izvēlējās 40% respondentu. Pagājušajā gadā – 51%. Tāpat būtiskas izmaiņas notikušas attiecībā uz atbilžu variantu “es neesmu par to domājis”. 2017. gadā to bija izvēlējušies 27% respondentu. Pērn – tikai 9% aptaujāto. Joprojām gandrīz viena desmitā daļa Latvijas iedzīvotāju par šo tēmu nebija aizdomājušies, un tikai puse jutās pārliecināti par to, ka spēj informāciju izvērtēt. Izrādās, būtiskas atšķirības redzamas, arī analizējot atbildes pēc respondentu izglītības līmeņa. Atbilžu variantu “Es parasti spēju atpazīt, kuŗa informācija medijos ir uzticama un kuŗa tendencioza vai safabricēta” ir atzīmējuši 56% respondentu ar augstāko izglītību un tikai 37% no respondentiem, kuŗiem ir pamatskolas vai nepabeigta vidējā izglītība.

Līdzīga situācija ir vērojama daudzās valstīs. Piemēram, saistībā ar Covid-19, ASV bāzētais pētījumu centrs “Pew Research Center” izpētījis, ka 71% respondentu bijuši informēti par teoriju, ka pandēmiju apzināti sarīkojusi pasaules elite. No šiem cilvēkiem aptuveni trešdaļa arī uzskata, ka tā vai nu ir, vai varētu būt patiesība. Savukārt „American Journal of Tropical Medicine and Hygiene” pētījumā pierādīts, ka nepatiesa informācija par Covid-19 vairākos gadījumos novedusi pie cilvēku ievainojumiem vai pat nāves. Vienlaikus skepse par Covid-19 saglabājusies.

Kāpēc slēpjamiem aiz meliem un savvērestības teorijām?

Ne reizi vien jau rakstīts par to, ka cilvēkiem nepatīk situācijas, kuŗas nevar skaidri definēt, izrēķināt un ka bezspēcība rada dusmas. Apzinoties, ka ar apņēmību un labu gribu vien nav iespējams kaut ko radikāli mainīt, cilvēki ir ar mieru pieņemt kādu teoriju, kas apgalvo, ka neko nevar darīt, ka notiekošais ir bagāto vai pie varas esošo lielā vienošanās. “Personiskā brīvība ir neaizskarama, klusēšana ir piekrišana, vienīgā bezriskā vakcīna ir atteikšanās no vakcīnas kā tādas – ar šādiem un līdzīgiem saukļiem pēdējās nedēļās ielās izgājuši simtiem cilvēku dažādās vietās pasaulē. Šos cilvēkus vieno

skepse par Covid-19 un tā izplatības laikā piemērotajiem ierobežojumiem,” sacījis LTV žurnālistes Annas Ūdres sagatavotajā sīžetā. Šajā sīžetā arī minēts domnīcas “Atlantic Council” pētnieks, Digitālās izpētes laboratorijas (DFRLab) līdzdirektors Lūkass Andrijukaitis LTV raidījumam “Pasaules panorāma” norādīja, ka konspirāciju teorijas par Covid-19 iespējams iedalīt vairākās kategorijās. Pirmajā, viņaprāt, ietilpst absurdas un dažos gadījumos smieklīgas teorijas.

informācijai, kā tas ir Covid-19 gadījumā un kas ar interneta palīdzību izplatās īpaši ātri, vien retais nesāk apšaubīt faktus. Šādas šaubas, kā uzskata Hiršs, ir parādība, kas novērojama laikā, kad sabiedrībā parādīties kāds neizpētīts fenomens.

Jaunas, skandalozas ziņas parādās vai ik dienu, to patiesumu uzreiz nespēj izvērtēt pat speciālisti. Piemēram, 14. septembrī *Dailymail.co.uk/MailOnline* parādījās raksts “Chinese virologist who fled to the US after claim-

ing Beijing covered up Covid-19 vows to publish evidence PROVING the virus is manmade - and claims even non-scientists will be able to verify the data”. Laiks, protams, rādīs, vai ķīniešu virusoloģes apgalvojums ir patiess un vai tas atceļ ierobežojumu nepieciešamību, bet šobrīd kopējo ainu tas skaidrāku nepadara.

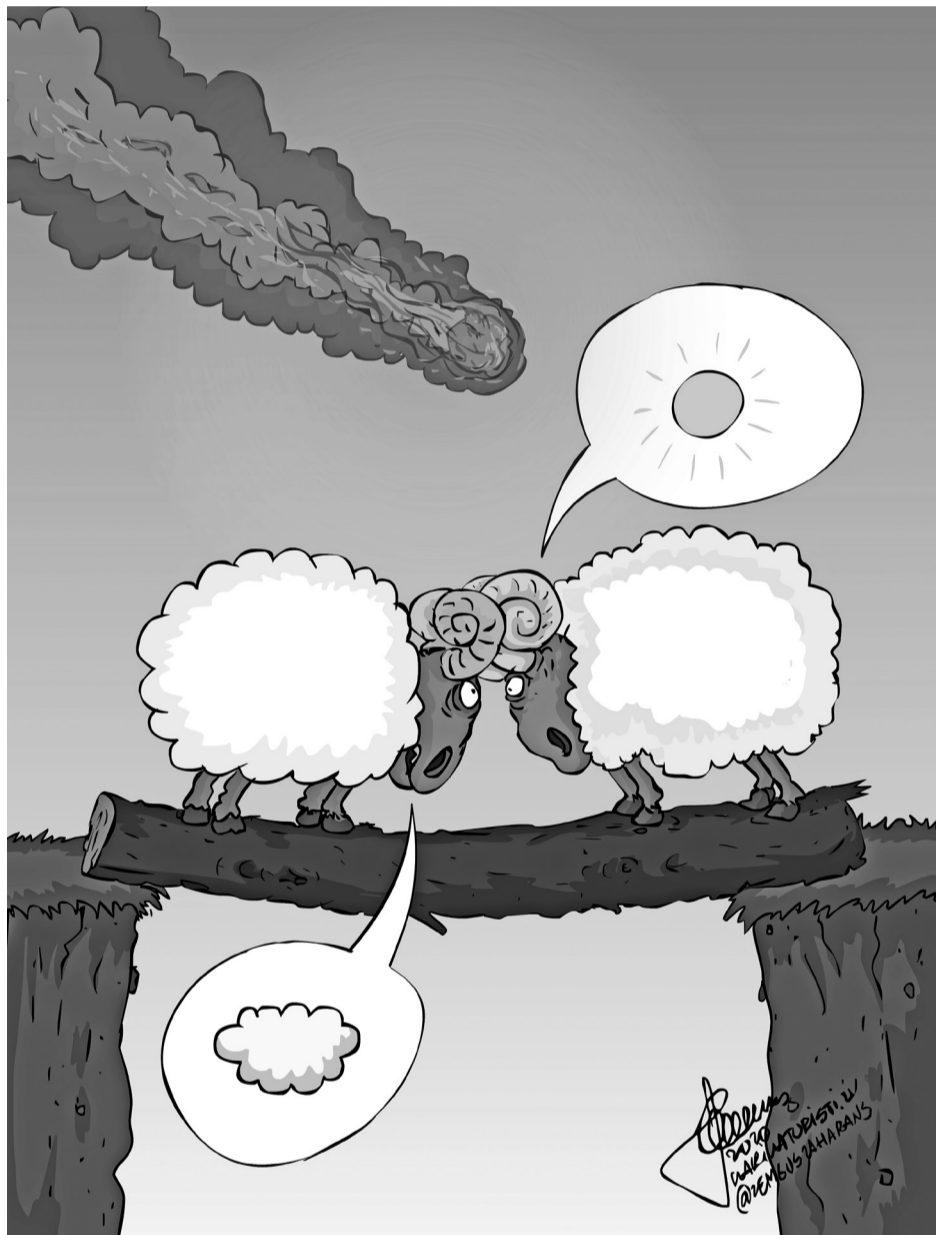
Stāsti par sliktu un labo valsti

Slikto stāstu vilnis par Latviju sociālajos tīklos atkal sāka vēlties drīz pēc tam, kad pēc prezidenta vēlēšanām Baltkrievijā sākās miermīlīgo protestu vilnis. Tos pamanīja liela Latvijas sabiedrības daļa, jo tā ir mūsu kaimiņvalsts un arī biznesa partneris tranzītbiznesā. No tranzītbiznesa kopējā apjoma

Baltkrievija aizņem aptuveni piektdaļu, kas iekšzemes kopproduktā (IKP) ienes aptuveni 2 procentus. Protams, tas nozīmē, ka Latvijā ir uzņēmēji, kuŗiem ir vienalga, vai Baltkrievijā pie varas ir diktators vai demokrātiski ievēlēta persona. Latvijas valsts (tāpat kā Lietuva) ir gatava atteikties no sadarbības tranzītā, ja diktators Lukašenko noturēsies pie varas. Sociālajos tīklos sāka parādīties stāsti par labklājīgo un laimīgo Baltkrieviju. Protams, tika “aizmirsts”, ka Baltkrievijas ekonomika pamatā dzīvo uz Krievijas rēķina un ka tā jau sen vismaz daļēji par neatkarīgu valsti vairs nav uzskatāma. Baltkrievijas parāds par dabasgāzi Krievijai šobrīd ir 238 miljoni dolāru, un Pasaules Banka ir atteikusi Lukašenko aizņēmumu 940 miljonu dolāru apmērā. Baltkrievijai ir valsts parāds – kopumā tas sasniedz gandrīz 18 miljardus eiro jeb 34,9% no IKP. Ārējais parāds ir 28,7% no IKP. Baltkrievijas lielākais aizdevējs ir Krievija, tā aizņemas arī no Ķīnas. Turklāt IKP uz vienu iedzīvotāju Baltkrievijā ir gandrīz trīs reizes mazāks nekā Latvijā. Jebkuŗā gadījumā – apgalvojumi, ka Baltkrievija ir labklājīga un bagāta valsts ar augšup-

ejošu ekonomika, ir meli un dezinformācija. Gluži tāpat kā stāsti par to, ka arī Latvijai būtu vajadzīga tāda “stingrā roka”. Tiesa gan, kopš zveriskā izrēķināšanās ar demonstrantiem vairs nav noslēpums nevienam, arī tiem, kuŗi informācijas iegūšanai izmanto tikai sociālos tīklus, “stingrās rokas” apjūsmotāji ir pieklusuši.

Tādēļ galvenais stāstā par to, kas notiek, acīm redzot, ir prast atšķirt viedokļus, uzskatus un faktu interpretāciju no pašiem faktiem.

Zemgusa Zaharāna zīmējums

Piemēram, skaidrojums, ka Covid-19 neskares smēķētājus vai ka vakcinēšana nepieciešama, lai visus čipotu un līdz ar to kontrolētu. Otrajā kategorijā ietilpst tās konspirāciju teorijas, kas vērstas pret konkrētām personām vai valstīm. Piemēram, skaidrojums, ka virusu izgudrojis Bils Geitss vai ka pie tā izplatīšanas vainojamas Amerikas Savienotās Valstis. Trešo kategoriju vieno dusmas pret sabiedrības tā saucamajam vadošajam aprindām – politiķiem, žurnālistiem un zinātniekiem. Piemēram, pieņēmums, ka valdība cenšas ierobežot iedzīvotāju brīvības, attaisnojot savas darbības ar Covid-19 izplatību. Savukārt dezinformācijas pētnieks, kritiskās domāšanas pasniedzējs Mārtiņš Hiršs atzina, ka fakts par virusu apšaubu visdažādākās sabiedrības grupas, tajā skaitā arī izglītoti cilvēki. Tas esot saistīts ar to, ka parādotes tik daudz nepatiesai

ing Beijing covered up Covid-19 vows to publish evidence PROVING the virus is manmade - and claims even non-scientists will be able to verify the data”. Laiks, protams, rādīs, vai ķīniešu virusoloģes apgalvojums ir patiess un vai tas atceļ ierobežojumu nepieciešamību, bet šobrīd kopējo ainu tas skaidrāku nepadara.

Reizēm apgalvojumi saistībā ar virusu pirmajā brīdī izskatās pat ļoti ticami – piemēram, viena no “patiesībām”, kas pēdējā laikā klejo sociālajos tīklos Latvijā, ir apgalvojums, ka gripa nav mazāk bīstama, bet varbūt pat bīstamāka, jo no Covid-19, pret kuŗu nav vakcīnas, Latvijā līdz šim miruši tikai 35 cilvēki, bet no gripas, pret kuŗu vakcīna ir, piemēram, pagājušajā gripas sezonā nomira 86 cilvēki. Teorijas piekritēji gan nezina vai negrib zināt, ka pret gripu, pēc oficiāliem datiem, vakcinējas kopumā tikai aptuveni 2 procenti Latvijas ie-

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

LĀSMA
GAITNIECE

Gardēžu paradīze Baltijas jūras krastā

Viena no cilvēku iecienītākajām izklaides vietām droši vien ir kafējnicā vai restorāns. Turp dodas gan baudīt labu, kvalitatīvu ēdienu un dzērienus, gan izklaidēties, piemēram, dejojot vai pat iepazīties. Vairākus gadu desmitus viena no vispopulārākajām kafējnicām trešajā lielākajā Latvijas pilsētā Liepājā atradās pašā tās centrā – Graudu ielā 42. Laikiem un varām mainoties, šī vieta savu eleganci lēnītēm zaudēja, taču atmiņas par to ir saglabājušās līdz mūsdienām. Lai par bijušo Bonica un arī Dirberga kafējnicu uzzinātu ko vairāk, uz sarunu aicināju liepājnieci, kultūras vēstures pētnieci **Kristīni Jākabsoni**.

Kafējnicai ir saistība ar kino?

Lepnā namā, kas gan pirms daudziem gadu desmitiem, gan vēl aizvien atrodas Graudu ielā 42, Krievijas imperijas laikā tika izveidota greznākā kafējnicā Liepājā. Tās īpašnieks bija Leipciģā dzimušais Henrichs Gustavs Voldemārs Bonics (1852-1933). “Kad pirms aptuveni divdesmit pieciem gadiem sāku savas kultūras vēsturnieces gaitas, sastapu salīdzinoši daudz 20. gadsimta pirmajā un otrajā desmitgadē dzimušu cilvēku, kuŗi trīsdesmito gadu sākumā bija pusaudžu vecumā. Viņi diezgan labi atcerējās pirmās brīvvalsts laiku un, protams, dažādas iestādes un uzņēmumus Liepājā. Vairāki cilvēki stāstīja, ka griestu un sienu gleznojumi Bonica kafējnicā bijuši uz mata tādi paši kā kinoteātrī “Palass”. Tas deva pamatu pieņēmumam, ka tos gleznojis viens un tas pats cilvēks,” stāstu sāk Kristīne. “Ilgu laiku par griestu gleznojumiem un to izcelsmi nebiju iespējams atrast nekādu informāciju, taču pēc ilgiem pūliņiem izdevās noskaidrot, ka to autors ir Liepājas gleznotājs, Liepās Ģildes loceklis Alfons Jirgens. Viņa dzimšanas un miršanas dati nav zināmi, tos nevarēja nosaukt pat gleznotāja tuvinieki.”

Turpinot šķetināt Bonica kafējnicā saistību ar kino, pieminams neviens cits kā Liepājā dzimušais kinooperators Eduards Tisē (1897-1961). Jaunības gados šis neparasti apdāvinātais cilvēks ir filmējis vairākas visiem labi zināmas vēju pilsētas vietas, to vidū atrodams sižets, ka divi virsnieki ieiet Bonica kafējnicā, bet dažas dāmas – “Cara paviljonā” jeb bijušajā restorānā “Banga”, kas atradās jūrmalas parkā netālu no tenisa kortiem. Vēl Bonica greznā kafējnicā pieminēta Marisa Vētras (1901-1965) atmiņu grāmatā “Sestā kolonna”.

Bonica kafējnicā pārtop par Dirberga kafējnicu

Kafējnicā īpašnieks Voldemārs Bonics nomira 1933. gada 11. decembrī, un laikraksta *Valdības Vēstnesis* 1934. gada 24. februāra numurā atrodams sludinājums, ka Liepājas apgabaltiesas Civilnodaļa 1934. gada 15. martā atklātā tiesas sēdē tiks nolāsīts viņa testaments. “Kā īsti Bonica kafējnicā kļuva par Dirberga kafējnicu, man pagaidām izpētīt nav izdevies. Ticamākā versija, kas gan

Bonica kafējnicā vēsturiskās fotogrāfijas // Foto no Kristīnes Jākabsones personīgās kolekcijas

nav pierādīta, varētu būt tāda, ka Viktors Dirbergs to nopirka no Bonica mantiniekiem,” pauž Kristīne. “Zināms gan ir tas, ka Dirbergs bija pēdējais šīs kafējnicā īpašnieks laikā, pirms Latvija tika okupēta, tāpēc tautā nostiprinājās apzīmējums “pie Dirberga”. Dažs labs no vecajiem liepājniekiem to lieto vēl joprojām.”

Charkovā dzimušais maiznieks Viktors Dirbergs (1881-1942) ar dzīvesbiedri Zuzannu par greznās kafējnicā īpašniekiem kļuva 1934. gada 27. novembrī, tātad apmēram gadu pēc Bonica nāves. Šajā laikā viņi jau bija pārcēlušies uz bijušā īpašnieka dzīvokli Graudu ielā 42. Jāpiebilst, ka Dirbergam piederējusi pašam sava firma, turklāt jau kopš 1923. gada. Vai šim uzņēmīgajam vīram Liepājā bijuši arī citi sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi vai varbūt ceptuves, tas pagaidām nav noskaidrots. Tāpat nav skaidrs, kādai tautībai Dirbergs piederējis, taču viens gan ir zināms – viņš bijis Latvijas pavalstnieks. Saistībā ar laiku, kad kafējnicā īpašnieks bija Dirbergs, pieminams vēl tāds fakts, ka tajā uzstājies slavenais čellists Ernests Bertovskis (1924-1996).

Kas ar Dirbergu ģimeni notika pēc Otrā pasaules kara, arī precīzi nav zināms. Laikraksta *Rikojumu Vēstnesis* 1943. gada 11. augusta numurā lasāms Liepājas apgabaltiesas Civilnodaļas paziņojums, ka ar 1943. gada 31. maija lēmumu tiek nodibināta aizgādība Viktora un Zuzannas Dirbergu, kuŗu pēdējā zināmā dzīvesvieta bija Liepājā, Graudu ielā 42, atstātajai

mantai. Savukārt laikraksta *Komunisti* 1940. gada 29. septembra numurā atrodama informācija, ka dzīvokli Liepājā, Graudu ielā 42, kuŗa īpašnieks bija Viktors Dirbergs (dzīvoklis šajā namā bija tikai viens, toties milzīgs), Liepājas pilsētas Dzīvokļu nodaļa ņem savā pārraudzībā. “Jautājums, kas notika ar Dirbergu, paliek neatbildēts,” atzīst Kristīne. Portālā *time-note.info/lv* gan norādīts, ka viņš, kā jau padomju represiju upuris, gājis bojā Vjatlagā 1942. gada 18. aprīlī. Savukārt iepriekš minētajā laikraksta numurā publicētajā sarakstā pieminēts arī leģendārā ārsta Friča Nikolaja Zandberga dzīvoklis Republikas ielā 13. Kā zināms, ar pašu Zandbergu nenotika nekas ļauns, taču viņa dzīvokli pārvērtā par komunālo.

Padomju realitātei neatbilstoša paradīze

Pēc Otrā pasaules kara Dirberga kafējnicā vietā izveidoja Liepājas Tirdzniecības pārvaldes ēdnici Nr. 1, kas 1963. gadā pārtapa par sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu “Kosmos” – tā lasāms laikraksta *Komunisti* 1963. gada 24. oktobra numurā. Padomju laikos šīs sabiedriskās ēdināšanas uzņēmums precīzi atbilda savam jaunajam nosaukumam – tas tiešām varēja šķist kā īsts kosmos ar divām zālēm, atsevišķiem ceļiem gaļas, zivju un dārzeņu apstrādei, konditorejas cechu, produktu noliktavām un jau pieminēto kulinārijas veikalu, kur ieeja bija no K.Valdemāra ielas puses. Turklāt iestādē tika organizētas kulinārijas izstādes-pārdošanas, kas pa-

domju deficīta apstākļos bija lieli svētki, jauno pavāru un konditoru konkursi, kā arī dažādas šo profesiju pārstāvju profesionālās sacensības.

“Liepājas Tirdzniecības pārvaldē, kas atradās Republikas ielā 12, darbojās Kulinārijas padome. Tās darbinieki apstiprināja katru jauna sabiedriskajā ēdināšanā izlaista ēdiena recepti,” turpina Kristīne. Laikraksta *Komunisti* 1965. gada 30. jūlija numurā lasāms, ka ēdnīcas “Kosmos” pavāre Natālija Šauriņa iesniegusi apstiprināšanai liellopu aknu kotletu recepti. Tā tika apstiprināta, un turpmāk kotletes tirgos kulinārijā “Kosmos”.

Savukārt 1960. gada vasarā, tātad vēl ēdnīcas Nr. 1 pastāvēšanas laikā, ēkas dārzā K.Valdemāra ielas pusē, kas bija saglabājusies no Bonica kafējnicā laikiem un kuŗa nožēlojamās atliekas vēl joprojām ir redzamas tajā pašā vietā, atvēra vasaras kafējnicu ar 10 galdiņiem un 40 vietām. Par šo faktu vēstīts laikraksta *Komunisti* 1960. gada 8. jūnija numurā. Kafējnicā pārdeva saldējumu, konditorejas izstrādājumus, kafiju un atspirdzinošus dzērienus. “Manā bērnībā, astoņdesmito gadu sākumā, šī vasaras kafējnicā vēl darbojās,” atceras Kristīne.

Iecienīta jauniešu vidū

Padomju deficīta apstākļos kulinārijas veikali bija laba vieta, kur nopirkt kvalitatīvu, garšīgu, daudzveidīgu, līdz ar to arī veselīgāku ēdienu. Netālu no sabiedriskās ēdināšanas uzņēmuma “Kosmos” atradās vairākas

mācību iestādes – Liepājas Medicīnas skola, Liepājas Valsts tehnikums, Liepājas Mūzikas vidusskola, arī Liepājas Kulinārijas un tirdzniecības skola (pēdējā no uzskaitītā atradās vienā ēkā ar “Kosmosu”), kuŗu audzēkņiem ēdnīca bija īsta paradīze. “Savukārt namamāšu attieksme pret kulinārijas veikaliem, ja neņem vērā deficīta faktoru, bija rezervēta; tolaik labais tonis bija visiem visu prast pašiem,” piebilst Kristīne. “Mūsdienās daudzu cilvēku attieksme pret lielveikalu kulinārijas nodaļām ir ne mazāk rezervēta, kam gan ir cits iemesls. Tagad modē ir veselīgs dzīvesveids, taču kulinārijas nodaļās nopērkamais ar veselīgu uzturu ir uz “jūs”.

Turpinot par mācību iestādēm, pieminēšanas vērtā ir Liepājas Kulinārijas un tirdzniecības skola, kas atradās bijušajā Bonica/Dirberga dzīvoklī. “Savos pirmsākumos tā bija Liepājas 12. tehniskā skola. Tehniskās skolas bija viengadīgas mācību iestādes, kuŗās uzņēma jauniešus ar vidusskolas izglītību profesijas apguvei. Tur skoloja pavārus, konditorus, pārdevējus, kasierus-kontrolieņus, pārtikas rūpniecības darbiniekus. Pēc tam, īsti gan nezinu, kuŗā gadā, tehniskās skolas likvidēja. Tās pārveidoja par profesionāli tehniskajām vidusskolām, uz kuŗām gāja mācīties pēc 8. klases. Arī šī mācību iestāde pārtapa par Liepājas 49. profesionāli tehnisko vidusskolu. Devīpadesmitajos gados to likvidēja, pievienojot “Laumas” skolai,” stāstījumu par vienu no savulaik iecienītākajām vietām Liepājā noslēdz Kristīne.

FRAGMENTS NO TOPOŠĀS GRĀMATAS

SILVIJA GRIGULIS DŽONSA

(Turpināts no Nr. 34)

BĒRNAUKLE

Viena no manām spilgtākajām bērnišas atmiņu ainām ir tā, kurā māte atnesa mājās nelielu vistokli. Viss, ko tajā varēja saskatīt, bija mazs, sarkans, grumbains ģimīšs. Mamma sacīja, ka tas esot mans brālis. Es uz viņu skatījos bez emocijām. Protams, biju priecīga, ka mamma ir atgriezies, taču vēlējās, lai viņa to vistokli noliek kaut kur malā un samīļo mani.

Reiz es ieraudzīju viņu guļam vecāku lielajā gultā. Mamma palūdza, lai es uz mirkli pieskatu brāli un aizsteidzās uz otru istabu. Līdzko viņa bija nozudusi aiz durvīm, mazais, savas tuklās kājeles pa gaisu vicinādams, sāka knukstēt. Man bija krietni jāpiepūlās, lai ieraustos gultā. Tad es mēģināju viņu maigi pavalstīt no vieniem sāniem uz otriem, bet viņš sāka brēkt jau sirsniņgāk. Paņēmu viņu klēpī un pašūpoju. Ļoti pārsteigts, viņš uz mirkli pārtrauca raudāt, bet tad ātri atjēdzās un nu jau auroja pavisam nelabā balsī. Kad atgriezās mamma, es jau biju kājās un lēkāju pa gultu kā pa batutu. Līdz ar mani gultā kratījās arī mans mazais brālis. Vienlaikus ar savu skaļo šūpuļdziesmas "Aijā, žūžū, lāča bērni" izpildījumu es centos pārkliegt viņa briesmīgo brēkšanu. Lieki piebilst, ka man turpmāk vairs nekad neuzticēja bērnišas pieskatīšanu un, ja pavisam atklāti, es par to nemaz nebiju noskumusi.

SKRĒJIENS AR GRĀBEKLI

Es skrēju pa pagalmu šurpu un turpu, un labajā rokā cieši turēju dārza grābekli. Tā zari arvien kaut kur aizķērās, atsitās un iecirtās taciņas gludajā virsmā, kas vijās apkārt mūsu mājai. Vienā brīdī man nācās pēkšņi apstāties, jo grābeklis kaut kur iekērās tā, ka izslidēja man no rokām. Paskatījusies atpakaļ, es redzēju, ka man pakaļ dzenas tētis. Viņš jau bija pavisam tuvu un man vajadzēja mukt ko kājas nes. Tētīm grābeklis vajadzīgs darbam sakņu dārzā, bet es ar visu riku bēgu no viņa, cik ātri vien spēju. Četru gadu vecumā tā bija varen aizraujoša spēle.

Dzirdēju, kā viņš brīdināja, lai pārtraucu muļķoties, citādi dabūšu sukus. Tas tikai uzsita azzartu, un es joņoju vēl ātrāk.

Daži garāmgājēji apstājās un noskatījās uz šo jampadraci, tāpēc bēgšana kļuva vēl jo interesantāka. Es biju gluži bez elpas, sakarsusi, satraukta un skaļi smējos. Tētis atmeta ar roku, un es nosviedu grābekli zemē. Paskatījos uz viņu un sapratu, ka tā vairs nav spēle. Viņam droši vien tā vispār nebija spēle. Viņš izskatījās ļoti nikns.

Es iemuku mājā. Virtuvi pildīja patikama ēdiena smarža. Vecmāmiņa smaidīja un lūdza pasaukt tēti vakariņās. Man nevajadzēja to darīt, jo tētis jau bija

klāt un viņš bija gluži sarkans no dusmām.

"Mana dārgā meitene, tagad gan tu dabūsi brāzienu!" viņš bija pagalam pārskaities. "Ši bija pēdējā reize, kad tu mani neklausī!"

To dzirdot, virtuvē ienāca mamma. Mēs trijātā stāvējām un skatījāmies, kā viņš ļoti lēnām atsprādzēja bikšu siksnu un izvilka to ārā visā garumā, aptina ap roku un atlikušo daļu švikāja pa gaisu kā pātagu. Tad viņš satvēra mani aiz rokas un mēs sākam riņķot pa mazo virtuvi.

Es, apmēram piecu gadu vecumā kopā ar brāli Andri Bulduros

Dzirdot kā aiz manis draudīgi švirkst siksnas, es atkal mēģināju skriet, cik ātri vien varēju. Mani smagie, faltētie svārkīti, iespējams, bija vienīgi, kam siksnas trāpīja. Kad labu brīdi bijam riņķojuši pa virtuvi, tēvs atlaida manu roku un, ne vārda neteicis, izgāja pa durvīm. Līdz pat šai dienai es nezinu, vai viņš šo pierieni bija domājis kā sodu, vai arī tikai kā brīdinājumu tam, kas varētu notikt, ja es viņu atkal mēģinātu muļķot. Katrā ziņā es vairāk nekad tā nedariju, un tētis vienmēr ir bijis mans labākais draugs.

BĒRNĪBAS FOTOGRĀFIJAS

Pirmā fotogrāfija.

Ir saulaina 1941. gada maija diena. Mēs ar mammu sežam uz gara koka sola Bulduru dārza visattālākajā stūrī. Blakus mums stāv mans brālis Andrejs. Mūsu sejas izteiksmes ļauj nojaust, ka kaut kas nav kārtībā. Izskatās, ka mana mamma mūs cieši tur, lai mēs abi nesaplēstos.

Mans brālis bija divus gadus jaunāks par mani un savā trešajā dzimšanas dienā bija saņēmis dāvanu – mehāniski vadāmu kravas automašīnīti. Protams, arī es to gribēju, un Andrejam tas ne pavisam nepatika. Viņš neļāva man tai pat pieskarties, kur nu vēl paņemt rokās kaut uz īsu brīdi.

Mūsu mamma centās mūs abus nomierināt. Viņa aizrādīja, ka man, kā vecākai, vajadzētu saprast, kāpēc brālis negrib dot man savu dāvanu. Viņš taču vēl

bija tikai mazs zēns. Es savukārt domāju, ka viņš ir ļoti nejauks un skops. Es taču negribēju to paturēt sev. Es gribēju tikai pamēģināt un noskaidrot, vai tā neapkrītot var noskriet visu sola garumu. Šis eksperiments bija tik svarīgs! Kāpēc viņi nespēja to saprast?! Es pat biju ar mieru viņam uz laiku iedot paspēlēties savu burvīgo rokassprādzi, bet Andrejs ietiepās un neļāvas nekādiem kompromisiem. Protams, šī nebija nekāda unikāla situācija. Mēs bieži sastrīdējāmies arī par daudz mazsvarīgā-

Es ar rokas sprādzi pēc mašīnītes izmēģināšanas

kam lietām, un visi šie strīdi arvien beidzās ar asarām.

Šoreiz raudāt nebija jēgas, lai gan kravas automašīnīte man bija ļoti nepieciešama. Tā bija īpaša rotallīta ar motoru, turklāt tā pati spēja pārvietoties. Andrejs ar to spēlējās jau visu dienu, bet viņš ne reizi nebija pamēģinājis braukt pa garo, gludo solu, lai redzētu, cik tālu tā var noskriet. Situācija bija ļoti sašpringta.

Es vairs neatceros kā un kāpēc, bet galu galā viņš beidzot piekrita un atļāva man paņemt savu mašīnīti. Bet tikai vienam braucienam!

Aizripos līdz sola galam vai neaizripos?

Mamma mūs ar brāli cenšas samierināt

Otrā fotogrāfija.

Ļoti uzmanīgi es to varēju uzvilkt un novietot uz sola. Autiņš lēnām uzņēma ātrumu, un vienā brīdī es knapi spēju turēties tam līdz, taču pusceļā ātrums sāka apstāties. Ko darīt, ja tā nesasniedz sola otru galu?! Šajā fotogrāfijā redzams, kā es to vadu, rokas uz priekšu izstiepusi. Vienīgais, ko es vēlējās, lai tā aizbrauktu līdz sola galam, nenovēloties zemē. Reizēm es palaboju tās virzienu un mazliet arī pastūmu uz priekšu. Un tad tas notika! Mašīna sasniedza mērķi!

Trešā fotogrāfija.

Trešajā bildē redzams, kā es ar lepmu, pašapmierinātu uzvarētājas smaidu seju sēžu zālē. Es spēlējos ar savu dārgo aproci un nepievēršu absolūti nekādu uzmanību brālim, kurš, atdabūjis atpakaļ savu dzimšanas dienas dāvanu, nozūd tālumā.

Skatoties šīs fotogrāfijas otrajā pusē, es pamanu datumu. Tā uzņemta 1941. gada 25. maijā. Tā bija Andreja dzimšanas diena. Un kā nu ne? Parastā darbīdā es noteikti nebūtu sapucēta aditāvē, zilajā svētku kleitā ar balta zīda augšdaļu un man matos nebūtu iesieta milzīgā

Un ko nu?!

baltā lente. Arī tēta draugs Engelis diezin vai būtu ieradies citā dienā, turklāt ar visu fotoaparātu, jo tieši viņš ir šo fotogrāfiju autors. Es varu tikai nojaust, cik viņš bija priecīgs, ka to dienā mums nevienam nebija asaras un viņš varēja mūs nofotografēt ar smaidīgām sejmām. Varbūt mēs patiešām tajā dienā viens pret otru izturējāmies jauki?

Pirmās fotogrāfijas fonā cauri kokiem un sētas mietīņiem, kaut arī vāji, tomēr ir redzama mana pirmā skola, kas atradās otrpus ceļam. Teica, ka man drīz turp būšot jādodas. Bērnišā es nenovērtēju, cik ļoti man bija paveicies, ka dzīvoju gluži pretim skolai. Es to sapratu tikai tad, kad krievi bija padzīti un skolu pārņēma vācu armija. Tad mums nācās iet kājām uz četras jūdzes attālo Bulduru dzīvojamās tehnikumu, uz kuriem vācu okupācijas laikā bija pārceļta mūsu pamatskola.

Cauri šai pašai sētai es mēdzu noskatīties, kā stalti un glīti karavīri dziedādami soļoja ierindā pa ielu. Dažas karavīru dziesmas es biju iemācījusies no galvas. Tās bija manas pirmās svevalodu mācību stundas, kurām turpinājums sekoja vēlāk Vācijā.

Mana pirmā skola otrpus ceļam man arvien atgādina, ka gan Andrejs, gan es vēlāk apmeklējām daudzas citas skolas dažādās pasaules valstīs, un ka pieaugot mēs abi apguvām skolotāja profesiju. Pēc daudziem gadiem Andrejs devās uz Austrāliju, kur viņš mācīja matemātiku un fizikāli Kanberā (*Canberra*) un kādu laiku bija Hospitalhilas (*Hospital Hill*) skolas direktors Nairobi, Kenijā. Es savukārt strādāju Anglijā, Kanādā, Īrijā un arī dažādās latviešu nedēļas nogales skolās. Patiesībā es nekad neesmu pametusi skolu un mācības. Es mācos vēl joprojām.

(Turpinājums sekos)

LATVIEŠU KAMERMŪZIKAS KONCERTU CIKLS ABSTRAKCIJAS

Ar spilgtu latviešu kamer-mūzikas koncertu 15. septembrī Dubultu koncertzālē atsāk jauno koncertsezonu ar instrumentālo trio, kuŗa sastāvā ir Latvijā un pasaulē aktīvi koncertējoši mūziķi: Ilona Meija (flauta), Pēteris Endzelis (oboja), Dzintra Erlicha (klavieres). Ar šo pašu programmu 12. oktobrī mūziķi viesosies Ventspils koncertzālē **LATVIJA**.

Ilona Meija

Pēteris Endzelis

Koncertu programmā daudzveidīga un spilgta latviešu komponistu kamer-mūzika – skanēs virtuozais Tālvilža Ķeniņa *Concertante* flautai un klavierēm, Pēterā Vaska drāmatisks ekspresīvā klavierfantāzija *Izdegušās zemes ainavas*, kā arī skaņdarbi trio sastāvam: Daces Aperānes harmoniski krāsainās *Abstrakcijas* un Pēterā Plakida humora pilnais *Mazs kanons* un *Multiplikācijas filma*. Programmā iekļauti arī vairāki jaundarbi, to vidū – Lolitas Ritmanes skaņdarbs *Aizloga*, kas veltīts pianistei Dzintrai Erlichai (2020). Šajā skaņdarbā komponiste spilgti atklāj cilvēku sajūtas un emocijas, kas pārņēmušas pasauli pandēmijas laikā. Tieši Dubultu koncertzālē skaņdarbs plašākai publikai izskanēs pirmo reizi. Pirmatskaņojumu piedzīvos arī komponista Jāņa Lūsēna skaņdarbs *Tranquil*

(2020), kas veltīts tieši šim trio sastāvam.

Starptautisko konkursu laureāte pianiste **Dzintra Erlicha** aktīvi populārizē latviešu komponistu darbus gan Latvijā, gan pasaulē. Mūziķe ir Latvijas Mūzikas akadēmijas doktorantūrā izstrādājusi disertāciju par komponisti Lūciju Garūtu, kā arī ieskaņojusi vairākus mūzikas albumus ar komponistes Lūcijas Garūtas klaviermūziku. Pianiste savā koncertdarbībā un albumu ierakstos iekļāvusi arī Tālvilža Ķeniņa un citu latviešu komponistu daļradi. Kopš 2017. gada Dzintra aktīvi koncertē Skandināvijā, bet 2019. gada rudenī notika solo koncerttūre ASV.

Flautiste **Ilona Meija** ir spēlējusi Latvijas Nacionālajā simfoniskajā orķestrī un Latvijas Nacionālās operas orķestrī, darbojusies orķestrī *Rīgas kamer-mūzika*. Kopš 2006. gada ir Valsts kamerorķestra *Sinfonietta Rīga* flautu grupas koncertmeistare. Ar visiem Latvijas vadošajiem orķestriem uzstājusies arī solistes amplituā. Spēlējusi arī Gustava Mālera jauniesu orķestrī un Ziemeļu simfoniskajā orķestrī. Ilona Meija ir Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas asociētā profesore, mācot gan flautas spēles, orķestra repertuāra un koka pūšaminstrumentu kvinteta klasēs. Sniegusi meistar-klares Holandē, Itālijā, Igaunijā,

Dzintra Erlicha

Lietuvā, Zviedrijā un Latvijā. Saņēmusi Latvijas Lielo mūzikas balvu 2015.

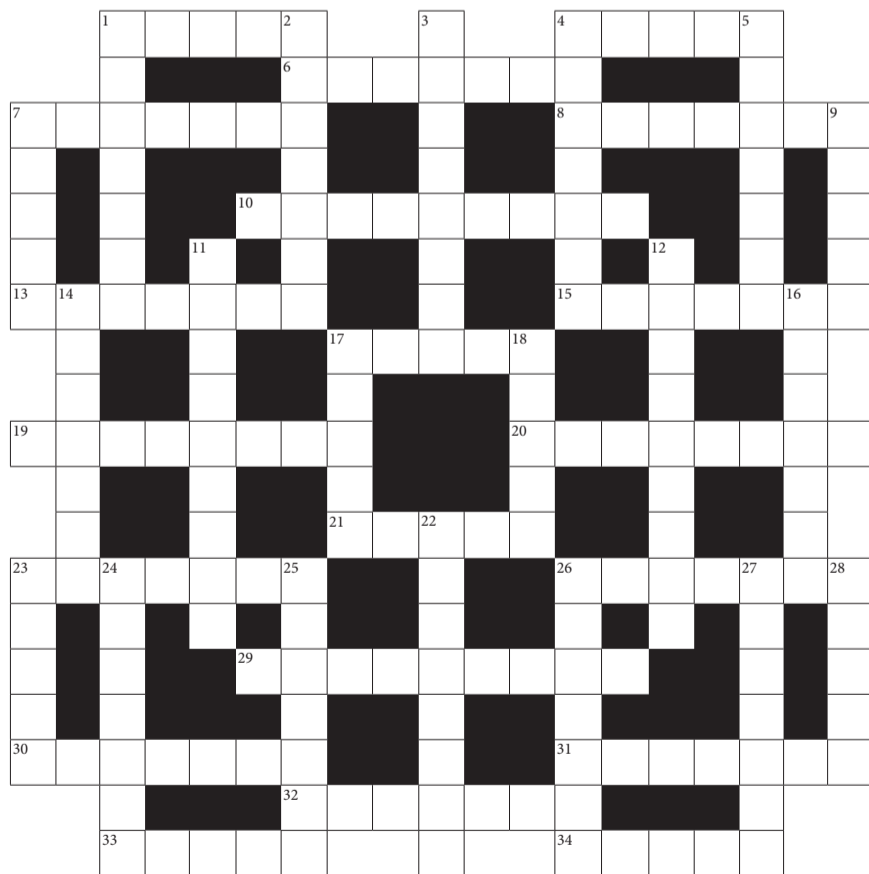
Pēteris Endzelis no 1998. līdz 2005. gadam ir oboju grupas koncertmeistars Liepājas simfoniskajā orķestrī. Kopš 2001. gada oboju grupas koncertmeistars Latvijas Nacionālajā operā. No 2011. gada arī kamerorķestra *Sinfonietta Rīga* pirmā oboja. Kā solists mūziķis ar kamerorķestri *Kremerata Baltica* un Gi-

donu Krēmeru ar Martu Sudrabu Eiropas slavenākajās koncertzālēs, kā arī ar Liepājas Simfonisko un Latvijas Nacionālās operas orķestri. Spēlējis solo arī Dāvida Oistracha festivālā Pērnavā. Rēgulāri sadarbojies ar Ziemeļu Simfonisko orķestri (*Nordic Symphony orchestra*), Tallinas kamerorķestri, Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri.

Red.

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

ba. 4. Latviešu aktrise (1941). 5. Sešrindes. 7. Sakaru iestāde. 9. Neuzņēmīgs pret infekcijas slimībām. 11. Pārdrošas, bīstamas. 12. Taisnas, gaŗas un platas ielas. 14. Valsts Eiropā. 16. Izstarotājs. 17. Viena no labākajām dabiskā kaučuka šķirnēm. 18. Latviešu aktieris (1910-1976). 22. Gatavs iespieddarbs. 23. Žurnāls Latvijā. 24. Kaprīze. 25. Gaŗo distanču skrējēji. 26. Futrālis rakstāmlietu glabāšanai. 27. Upe Igaunijā. 28. Rotaļa.

Krustvārdu mīklas (Nr. 34) atrisinājums

Līmeniski. 4. Amēba. 5. Nerons. 7. Temats. 10. Talsi. 11. Batumi. 12. Elzasa. 13. Masalas. 16. Odense. 19. Pokers. 22. Kastete. 23. Anketa. 24. Kamīns. 25. Statuja. 26. Fokuss. 28. Firmas.

30. Fregate. 35. Maputu. 37. Rakete. 38. Drava. 39. Sietla. 40. Subate. 41. Vaive.

Stateniski. 1. Pastila. 2. Dēkla. 3. Patiesa. 5. Nobile. 6. Rita. 8. Alas. 9. Skalbe. 14. Saskare. 15. Lietuva. 17. Dingo. 18. Sētas. 20. Okapi. 21. Renda. 27. Kalmes. 29. Mačete. 31. Raudava. 32. Terases. 33. Apse. 34. Vega. 36. Varis

Līmeniski. 1. Ar oglekli bagāts cietais kurināmais. 4. Angļu dzejnieks (1795-1821). 6. Panātru dzimtas augs. 7. Kūrortpilsēta Lietuvā. 8. Kukaiņi. 10. Auglis, kas pēc nogatavošanās paliek ieslēgts apvalkā. 13. Vāveru dzimtas dzīvnieks. 15. Apsveikuma raksti glītos ietērpos. 17. Drūzma ar skaļu troksni. 19. Dzelzceļa stacija posmā Rīga – Lugaži. 20.

Lietpratēji. 21. Mechanisms nelielu kuŗu izcelšanai krastā. 23. Krokodilu ģints dzīvnieks. 26. Īsts, reāls. 29. Aizsargbūve pret apšaudi. 30. Lielupes pieteka. 31. Medicīniskais instruments. 32. Rudmatāini cilvēki. 33. Profesijas. 34. Seni priekšteči.

Stateniski. 1. Angļu fiziķis (1824-1927). 2. Plaši pazīstams. 3. Siltuma daudzuma mērvienī-

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs – uzcelt Saieta namu! **Palidzi! Ziedo!**

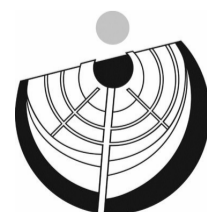
Nodibinājums "Kokneses fonds"
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:

AS "Citadele banka"
Konts: LV94PARX0015211160001
SWIFT: PARXLV22

Starptautiskā ziedojumiem USD:
USA CITIBANK, N.A., NEW YORK
Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas
www.liktendarzs.lv

LIKTEŅDĀRZS

SPORTS

Vienības velobrauciens 2020

Vienības Velobrauciens ir vēsturisks tautas pasākums, kuŗa pirmsākumi ir rodami jau Latvijas trīsdesmitajos gados, kad tas pulcināja vairāk nekā 5000 dalībnieku. Tajā laikā sacensību patrons bija Latvijas Valsts prezidents Kārlis Ulmanis. Vienības Velobrauciena organizēšanas tradīcijas tika atjaunotas 1995. gadā, un tagad tas notiek ik gadu, septembra sākumā, pulcinot kopā arvien vairāk dalībnieku. Vienības Velobraucienā no 2000. gada veiksmīgi organizē "Igo Japiņa Sporta Aģentūra".

Sacensību atklāšana
Foto: Ģirts Kehris

6. septembrī Siguldā lieliskā gaisotnē četras dažādās distancēs aizvadīts gada lielākais velo notikums mūsu valstī – Latvijas Ritenbraucēju Vienības brauciens. Vērienīgais pa-

sākums krāšņi un sportiski azartiski atzīmēja savu 30. dzimšanas dienu.

Uz priekšu! Uz priekšu!

Braukšanai lieliski laika apstākļi, pozitīvs gars, krāšņi tērpi, stilīgi velosipēdi, sportiskās cīņas un azarts. Tas viss bija vērojams un jūtams Siguldā. Latvijas ainaviskā un ļoti saktā pilsēta uzņēma 30. Latvijas Ritenbraucēju Vienības braucienā. Kā jubilejas reizē piēnācās, rīkotāji bija parūpējušies par lieliskām distancēm un aktivitātēm bagātīgu sacensību centru. Ikvienam bija iespēja piedalīties sporta šosejas, MTB un Tautas šosejas distancēs. Latvijas čempionāts šosejas rītenbraukšanā vīrusa uzliesmojuma dēļ tika atcelts pat divas reizes. Ņemot vērā, ka teju visās Eiropas valstīs nacionālie elites vīru čempionāti jau notikuši augusta vidū, arī Latvija sekoja lielākās daļas valstu piemēram. Pirmo reizi vēsturē Latvijas čempionāts šosejas rītenbraukšanā grupas braucienā elites un U-23 vīriem notika Latvijas Ritenbraucēju Vienības braucienā ietvaros – sporta šosejas braucienā. Lai arī sākot-

nēji sacensību distancē garums bija apstiprināts 135 kilometru garumā, tomēr ceļa tehniskā stāvokļa dēļ, Vienības brauciena rīkotāji bija spiesti mainīt iecerēto un atgriezties pie 100 kilometru garā Cēsu apla.

Ritenbraucējs **Viesturs Lukševics** 6. septembrī, Siguldā pirmo reizi karjērā kļuva par Latvijas čempionu grupas braucienā.

33 gadus vecais kuldīdznieks titulu nodrošināja pēdējā kāpumā, taču finišā viņš zaudēja Igaunijas rītenbraucējam Gertam Kivistikam, kas Latvijas čempionāta ieskaitē nepiedalījās. Otrā vietu Latvijas čempionātā izcīnīja Pauls Rubenis, kuŗam uzvara U-23 ieskaitē, bet trešais bija Māris Bogdanovičs.

Dienas centrālais starts, kuŗa starta procedūra vien ilga vairāk nekā deviņas minūtes, bija Tautas šosejas brauciens. 37 kilometru garā un visiem ļoti zināmā distancē pulcēja visa vecuma, dzimuma, sportiskās sagatavotības aktīvās atpūtas cienītājus. Kuplas sportistu kopu komandas, draugu

kompanijas un vienkārši velo cienītāji. Tas viss bija vērojams šajā distancē. Tās pēdējais kilometrs veda leģendārajā Gaujas kalnā. Vīriešu konkurencē absolūtā vērtējumā uzvaras laurus plūca talantīgais "MSG/Ķekavas NSS" rītenbraucējs **Richards Reinfelds**, bet starp dāmām otro gadu pēc kārtas ātrākā izrādījās Carnikavas sporta centra rītenbraucējs **Renāte Rodionova**. Abi bija labākie *Isostar* kalna karaļa un karalienes vērtējumā.

Kuplākās ģimenes godu pirmo gadu izpelnījās **Flakšu ģimene**, kuplākā pašvaldība bija Jēkabpils pašvaldība, bet kuplākais uzņēmums otro gadu pēc kārtas bija "Sadales tikls", no kuŗa Vienības braucienā piedalījās 150 dalībnieki. Cienījamākais dalībnieks šajā gadā bija **Edgars Račis**, kuŗš šogad svinēs savu 91. dzimšanas dienu.

100 kilometru garajā Sporta šosejas braucienā īpašu intrīgu piedeva Latvijas čempionu grupas braucienā noskaidrošana elites un U-23 vecuma grupās. Spraiģā cīņā uzvarētāja liktenis noskaidrojās vien finiša kāpumā. Tajā ātrākais no mūsu sportistiem bija un par valsts elites čempionu 33 gadu vecumā kļuva **Viesturs Lukševics**

(*Amore&Vita – Prodir*). Otrā vieta **Paulam Rubenim** ("Tartu 2024/ BCC"), bet trešā Viestura komandas biedram **Mārim Bogdanovičam**. U-23 konkurencē triumfēja **Pauls Rubenis**, otrais bija **Alekss Krasts**, bet trešais **Oskars Dankbārs** (abi "Dobeles dzirnavnieks/ FeelFree"). Absolūtā Vienības brauciena ieskaitē nepārspēts palika igauņu **Gerts Kivistiks** (*Peleton*).

Dāmu konkurencē starp licenciētajām sportistēm triumfēja **Kitijai Siltumēnai** (Dobeles sporta skola), otrā vieta **Katei Rudzītei-Minajevai** (*Swedbank*), bet trijnieku noslēdza **Olga Zaharova** (*Velo+ Bottari Baltic*). Komandu vērtējumā triumfēja "Dobeles dzirnavnieks/ FeelFree", otrā vieta *Peleton*, bet trešā *Evelo* vienībai.

Turpinot tradīcijas, Vienības braucienā spēkiem mērojās arī MTB braucēji. *Bosch* Kalnu divriteņu braucienā otro gadu pēc kārtas triumfēja **Jānis Priževičs** (*Volkswagen Komerc-transporta – Veloprofs.lv*). Viņš 48 kilometru garo distancē veica pēc 1 stundas 37 minūtēm un 33 sekundēm. Otrā vietu, finišējot tikai sekundi pēc uzvarētāja, ieguva talsinieks **Gints Lūsis** (*DTG – MySport*).
(Turpināts 20. lpp.)

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **jūras transports**, **gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

Vāksim Ziemsvētku sūtījumu no 15. oktobra līdz 1. novembrim!
Izmantojiet mūsu sagatavoto Ziemsvētku saiņu piedāvājumu COVID gadā!

Turpmāka info. nākamās laikraksta LAIKS numuros un www.lasl.com!

Ar jautājumiem lūdzam: zvanīt: 1-888-LATVIAN • rakstīt: info@lasl.com

URNU IZVADE BRĀĻU KAPOS KATSKILOS

SESTDIEN UN SVĒTDIEN, 2020. G. 26.-27. SEPTEMBRĪ

ŠOREIZ ĪPAŠĀ KĀRTĪBĀ SAISTĪBĀ AR COVID:

- Notiks tikai urnu izvades atsevišķi sarunātos laikos. Nebūs kopējais dievkalpojums vai svecīšu vakars. Sakarā ar Ņujorkas pavalsts dalībnieku skaita ierobežošanu pasākumos, šoreiz aicinām piedalīties tikai personas saistītas ar attiecīgo izvadi norādītā laikā. Lūdzu ievērot attalīnāšanās noteikumus un valkājiet maskas. *Pateicamies par sadarbību!*
- Lai izvadītu urnu, lūdzam pieteikties līdz 24. septembrim; lūdzu atrakstīt epastu uz info@latvianmemorialpark.org vai pa tālruni.
- Pēc izvadēm aicinām ikvienu uz pusdienām **Rotā** (cena \$18 - aukstais galds būs visu dienu) - tel. (518) 589-9878.

Latvian Memorial Park,
PO Box 8, 82 Rota Road,
Elka Park, NY 12427
tel.: (518) 589-5597

Papildus / jaunākai informācijai, lūdzam apciemojiet mūsu mājas lapu:

www.latvianmemorialpark.org

epasts: info@latvianmemorialpark.org

Nākamā izvade plānota 2021. g. 30. maijā.

Brāļu kapu pārvalde.

Latvijas un ASV kopuzņēmums BALVINAMI piedāvā:

- ** Pirkst Jūsu daudzdzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā
- ** Namu apsaimniekošanu un juridisko pārstāvēšanu Latvijā

A.Batarags 201-788-5315 (NJ)
abatarags@optonline.net
A.Padegs 845-462-3317 (NY)
apadegs@optonline.net

MATĪSS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Vaiļu iela 3, Rīga, LV-1050
e-pasts: matiss@ska.lv
+371 28390346

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

LATVIAN RELIEF FUND OF AMERICA
LATVIJAS RĪTĪBAS FONDS
LRFA.org
215.635.4137

Veselības | Medicare | Dzīvības | Ceļojumu

ASTRĪDA
JANSONE

Kristīne ir pazīstamā advokāta Matisa Kukaiņa un viņa dzīvesbiedres Līgas stipendiāte. Viņi abi man ir īpaši draugi, un kad es ar viņiem tuvāk iepazīnos, man tūlīt radās doma, ka par Matisu un Līgu un viņiem līdzīgiem trimdā augušiem jauniem cilvēkiem ir jāraksta grāmata! Viņi arī bija pirmie, par ko rakstīju grāmatā „Trimdas bērnbērni Latvijā”.

Matisa tētis Jānis Kukainis dzimis Rīgā, un viņš bija tikai nepilnu gadu vecs, kad kopā ar ģimeni bija jādodas bēgļu gaitās. Jānis un Aija, kas abi paši vienmēr bijuši īsti *superletīni*, arī abus savus dēlus un meitu izaudzināja par tādiem pašiem *superletīņiem*. It īpaši Matisu, jo viņš bija izaudzināts par latvieti, kuŗam vieta ir tikai Latvijā. Tāpat Līgas vecāki Upeslāči bija izaudzinājuši arī savu meitu.

Pabeidzis izglītības gaitas Amerikā, Matīss drīz pēc Latvijas neatkarības atgūšanas pārcēlās uz dzīvi Tēvzemē, nodibināja savu advokātu biroju un par atgriešanos Amerikā vairs nedomāja. Viņš bija un palika latvietis, kam vieta ir tikai Latvijā. Drīz viņš no Kanadas atveda līgaviņu Līgu, un man liekas, ka tepat dzīvos laimīgi līdz sirmam vecumam. Tagad abi jau audzina meitu un dēlu un ir īsti „simtprocentīga” latviešu ģimenīte.

Tikko Matīss iepazīnās ar Vītolu fondu, jau 2012. gadā viņš zināja, ka kļūs par vienu no ziedotājiem. Un Līga viņam piekrita. Tā abi jau gandrīz desmit gadus ir Vītolu fonda ziedotāji. Grāmatas „Trimdas bērnbērni Latvijā” 112. lappusē pēdējā rindkopa par Matisu Kukaini ir šāda: „2014. gadā Matīss Kukainis ir ievēlēts prezidenta amatā Amerikas Tirdzniecības palātā Latvijā, kuŗā no 2010. līdz 2014. gadam ieņēmis viceprezidenta amatu un kā valdes loceklis darbojies kopš 2007. gada. Viņš bijis arī Lielbritānijas Tirdzniecības palātas Latvijā valdes loceklis. Jau vairākus gadus Matīss pasniedz starptautiskās tiesības, Eiropas savienības tiesības un komerc-tiesības gan bakalaura, gan maģistrantūras studentiem vairākās universitātēs Latvijā. Matīss Kukainis pārstāv Latviju Eiropas Savienības organizācijā Team Europe, kuŗā darbojas akadēmiskās vides eksperti no katras Eiropas savienības dalībvalsts, lai apspriestu nozīmīgus Eiropas Savienības attīstības jautājumus.”

Un nu Kristīnes Gailītes stāsts:

„Esmu dzimusi 1994. gada marta pirmajā datumā, ļoti sniegotā dienā, Talsos. Esmu vienīgā māsa četriem brāļiem, turklāt tieši pa vidu. Uzaugot gan vienmēr jutos kā vecākā – lielās gadu starpības dēļ ar diviem vecākajiem pusbrāļiem. Tāpēc jau kopš agra vecuma esmu bijusi atbildīga un apzinīga pret mazajiem brāļiem, bet lielajiem vienmēr centos

pierādīt, ka visās lietās esmu ne mazāk prasmīga un droša kā viņi. Agrās bērnības atmiņas ir spilgtas un ļoti siltas – uzaugu lauku mājā netālu no Talsiem un, jau maza esot, iemantojot mīlestību pret visām dzīvām būtnēm un dabu, jo mājās mums bija suņi, kaķi, vistas, zosis, sivēni, truši, kaimiņu mājās bija arī zirgi un citi dzīvnieki. Kad biju trīs gadus veca, piedzima man gados

Kristīne Gailīte

tuvākais mazais brālis – beidzot man bija ēvērgēlību līdzgaitnieks!

Pateicoties mammas pūlēm, lasīt iemācījies jau četru gadu vecumā, un kopš tā brīža neesmu pārstājusi to darīt. Vecāki man iemācīja mīlēt grāmatas – sākumā daiļliterātūru, vēlāk studiju un tagad jau arī po-

dos pulciņos. Aptuveni 10 gadus dziedāju Aijas Kukules mūzikas studijā „Omnes”, ar kuŗu apceļojām vai visu Eiropu. Šie ceļojumi paplašināja manu horizontu un skatījumu uz pasauli. Papildus aktīvi nodarbojos arī ar sportu – peldēšanu un tenisu, un īsu brīdi arī ar basketbolu, daiļlēkšanu un airēšanu. Pēc devītās klases pabeigšanas izlēmu turpināt mācības Rīgas Franču licejā. Apzinājos,

ka pēc vidusskolas došos tēta pēdās, kļūstot par juristi, tādēļ šķita būtiski iemācīties franču valodu, kas šajā profesijā lieti noder. Talantīgo Franču liceja skolotāju ietekmē mani apvārsni kļuva arvien plašāki, kritiskā domāšana un loģiskā spriestspēja nostiprinājās, un trīs vidusskolas gadu laikā

noties, ka studiju uzsākšana nozīmē arī patstāvīgu gaitu uzsākšanu, meklēju iespējas iegūt stipendiju, kas ļautu man šo uzdevumu veiksmīgi īstenot, tādējādi atvieglojot arī slogu vecākiem un mazajiem brāļiem. Tā uzgāju Vītolu fondu un fonda paspārnē izveidoto Matisa Kukaiņa stipendiju.

Par Matisu Kukaini zināju tikai to, ka biju viena no pirmajām viņa stipendiātēm un ka viņš ir jurists, kas dzimis ārzmēs, taču pārcēlies uz Latviju un nodibinājis šeit savu advokātu biroju. Jutos ļoti pateicīga Vītolu fondam un Matisam Kukainim – bez šiem cilvēkiem patstāvīgu gaitu uzsākšana noteikti būtu bijusi daudzgrūtāka.

Studiju laikā Latvijas Universitātē aktīvi piedalījies dažādās ārpusstudiju aktivitātēs un pat biju Universitātes komandā trīs starptautiskās tiesas procesa izspēlēs – cilvēktiesību, Eiropas Savienības tiesību (te lieti nodereja iegūtās franču valodas zināšanas) un mediju tiesību jomā. Paralēli studijām 2014. gadā uzsāku darba gaitas zvērinātu advokātu birojā Rīgā.

Matisa Kukaiņa stipendiju saņēmu bakalaura studiju laikā, un tas ļāva man veiksmīgi un nu jau patstāvīgi turpināt studijas maģistrantūrā un iegūt jurista kvalifikāciju. Pēc maģistrantūras pabeigšanas Latvijas Universitātes Juridiskajā fakultātē akadēmiskās gaitas vēl tomēr gribēju turpināt. Īpaši interesantas man vienmēr bija šķitušas visai kompleksās Eiropas Savienības tiesības, tādēļ iestājos Eiropas kolledžā (*College of Europe*) Brigē, Beļģijā, kur ieguvu otru maģistra gradu ar specializāciju Eiropas Savienības tiesībās.

Pēc studiju pabeigšanas vēlējos atgriezties Latvijā un pielietot iegūtās zināšanas praksē, vienlaikus nezaudējot saikni ar

pasauli un Eiropas Savienību, kuŗā Latvija arvien vairāk integrējas. Uzreiz pēc studijām uzsāku darbu aviācijas nozarē, un šobrīd jau trešo gadu esmu juriste nacionālajā aviokompānijā *airBaltic*. Darbs aviācijā ir dinamisks un aizraujošs, turklāt ar pievienoto vērtību – Latvijas savienojamība ar pārējo pasauli globalizācijas laikmetā ir īpaši svarīga, un tieši aviācijas nozare kā viens no ekonomikas stūrakmeņiem spēj to nodrošināt.

Pašreiz ar draugu dzīvojam Rīgā un domājam par ģimenes dibināšanu. Paralēli darba gaitām mani vaļasprieki ir joga un aktīvs dzīvesveids, pašizziņa un pasaules izziņa, kultūra un ceļošana. Katru brīvi cenšos pavadīt pie jūras vai mežā. Nākotnē mēs vēlētos pārcelties tālāk no galvaspilsētas, lai būtu tuvāk Latvijas skaistajai dabai un iesaistītos reģionu attīstībā.

Vītolu fonds un Matisa Kukaiņa stipendija man ir devusi fantastisku atspērienu punktu patstāvīgu gaitu sākumā, un esmu pārliecināta, ka Fondam un tā ziedotājiem ir bijusi un būs tikpat liela nozīme arī citu jauniešu dzīvēs. Arī pati nākotnē labprāt vēlētos atbalstīt kādu jaunu Latvijas studentu un dot atpakaļ to, kas man pašai tik ļoti palīdzēja. Redzot, cik daudz gudru, jaunu un izglītotu cilvēku ir Latvijā, manās acīs Latvijas nākotne rādās pavisam gaišās un cerīgās krāsās.”

Matisa un Līgas stipendiāte Kristīne ir tikpat fantastiska, cik fantastiski ir viņas ziedotāji. Viņa arī, liekas, sekos Matisa pēdās un dienās kļūs par ievērojamu tieslietu ekspertu. Ko var zināt – ir ļoti iespējams, ka mums ir bijusi izdevība iepazīties ar vienu no nākamajām Latvijas tieslietu ministriem. Tas būtu brīnišķīgi!

Matīss un Līga Kukaiņi

pulārzinātnisko literātūru. Skolas gaitas sešu gadu vecumā uzsāku Rīgā, jo vecāki, apziņoties kvalitatīvas izglītības milzīgo nozīmi, vēlējās, lai to iegūstu tieši galvaspilsētā. Pusaudzņa gados ar ģimeni pārcēlāmies uz Jūrmalu un no 7. līdz 9. klasei mācījies Jūrmalas Valsts ģimnazijā. Paralēli skolas gaitām tiku sūtīta arī dažnedaž-

kļu arvien pārliecinātāka par savu izvēli studēt tieši jurispudenci. Mani interesēja visas sociālās zinātnes, labi padevās svešvalodas, un aicinājums uz tieslietām, šķiet, bija ielikts šūpulī.

Mērķtiecīgi ejot uz nospraustu mērķi, 2012. gadā iekļuvi Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes budžeta grupā. Apzi-

ASTRĪDA JANSONE

TRIMDAS BĒRNU BĒRNI LATVIJĀ

MATĪSS KUKAINIS,
Zvērināts advokāts Latvijā
un ASV

“Priecājos, ka iznākusi šī lieliskā Astrīdas Jansones grāmata par man līdzīgajiem trimdas bērnbērniem, kas arī tic Latvijas nākotnei.

Lai tā iedvesmo arī citus!”

Cena: 20,- USD

Grāmatas Jums piesūtīs pa pastu (t.sk. pasta izdevumi).
Rakstiet Inesei Zaķis 6051A Sun Blvd #604, St.
Petersburg, Florida 33715

SARĪKOJUMI/DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

Redakcija lūdz lasītājus sazināties ar sarīkojumu un dievkalpojumu rīkotājiem, precizējot, vai paredzētie sarīkojumi notiks, vai tie ir atcelti!

LOSANDŽELOSĀ (CA)

Losandželosas latviešu namā (1955 Riverside Dr., Los Angeles, CA 90034).

Mūsu draudze vēl nedrīkst rīkot dievkalpojumus Losandželosā.

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125). Mājas lapa: www.seattlatviancenter.com

SV. PĒTERSBURGA (FL)

Sv. Pētersburgas latviešu biedrība (5220 Brittany Dr. S, Apt. 1410, St. Petersburg, FL 33715), tālr.: 727-8272338.

Uzmanību! Mainījusies biedrības Facebook lapa, lūdzam sekot mūsu jaunajai lapai "Latviešu Biedrība St. Petersburg FL". Sīkaku informāciju par pasākumiem var uzzināt Biedrības Facebook lapā vai zvanot Dacei Nebarei Tel: 917-755-1391

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtdien 19:30 Centrā.

Pensionāru sanāksmes pirmdienās, 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** (58 Irving st, Brookline MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com, tālr.: 617-232-5994. Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com.

Dievkalpojumi tiek elektroniski piesūtīti draudzes locekļiem. Tāpat Bībeles stundu pārrunas. Lūdzam sekot iknedēļas draudzes ziņām.

Cikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.: (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; e-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/ Cikāgas-Ciānas-draudze--255043897965234. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. biroja: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, e-pasts: puidza@yahoo.com

Cikāgas latv. ev. lut. Sv. Pēterā dr.: (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. Dr.pr. Uldis Pūliņš. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds.

Cikāgas latv. baptistu dr.: (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Oļģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

Denveras latv. ev. lut. dr.: (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 līdz 14:00. E-pasts: reglite@aol.com Dievk.

notiek svētdienās 9:30. Pēc dievk. sadraudzība.

Detroitas Sv. Paula latv. ev. lut. dr.: (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). Dievk. notiek svētdienās 10:00. Seko sadraudzības stunda.

Dienvidfloridas latv. ev. lut. dr.: Shepherd of the Coast Luth. Church (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. Dievk. notiek 14:00. Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galda!

Dienvidkalifornijas latv. ev. lut. dr.: baznīca (1927 Riverside Dr., Los Angeles CA 90039). Dievkalpojumi notiek plkst. 11:00

Mūsu draudze vēl nedrīkst rīkot dievkalpojumus Losandželosā.

Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.: Unitarian Congregational Parish of Norton (2 W Main St, Norton, MA 02766). Svētdienās 11:00 Dievk. ar dievg. Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, draudzes sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.: (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 6103532227. Māc. Ieva Dzelzgalvis

Grandrapidu latv. ev. lut. dr.: Faith Lutheran Church. 2740 Fuller Ave NE, Grand Rapids MI 49505. Tālr.: 616-361-6003. Māc. prāv. Ilze Larsen, tālr.: 269-214-1010. Dr.pr. Ivars Petrovskis, tālr.: 616-975-2705. **Dievk. notiek 2x mēnesī 10:00.** Pēc dievk. kafijas galds.

Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.: (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). Māc. A.Graham. Dievk. notiek 10:00. Pēc Dievk. kafijas galds.

Kalamazū latviešu ev. lut. apvienotā draudze seko noteikumiem un pašlaik nenotur dievkalpojumus baznīcā, bet arī mums nav nolemts datums, kad dievnamu atkal atvērs.

Svētdienu svētbriži māc. A. Graham vadībā notiek plkst. 10:00 (pēc austrumu laika) virtuālā vidē. Facebook mājas lapa Latvian Lutheran united church in Kalamazoo, un Youtube, atrod dot kanālu Latviešu apvienotā draudze Kalamazoo.

Klīvlandes apvienotā latv. ev. lut. dr.: (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107) Draudzes dievk. notiek svētdienās 11:00. Bībeles stundas notiek 10:00 katra mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā. Baptistu dr.: Bethel Baptist Church (2706 Noble Rd, Cleveland 44121) Dievk. notiek svētdienās 14:30.

Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.: (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galiņa, tālr.: 402-475-8106. Dr.pr. Kārlis Indriksons, tālr.: 402-438-3036. Dievk. notiek 1.un 4. svētdienā 10:00. Otrajā svētdienā dievk. angļu valodā. Pensionāru saiets katru otro ceturtdienu.

Mančesteras latv. ev. lut. dr.: (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr.pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062.

Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.: (1853 N 75th Str, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Māc. Janis Ginters tālr.: 2607975695 Draudzes priekšnieks: Andrejs Junge tālr.: 4144166157 Dievk. notiek svētdienās 10:00.

Mineapoles – St. Paulas latv. ev. lut. dr.: (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). Pēc dievk. sadraudzība.

Mineapoles – St. Paulas latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes video dievkalpojumi notiek katru nedēļu, tos var skatīties mndraudze.org.

Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.: Trinity Latvian Church (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. www.draudze.org vai www.tervete.org Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus un Vik. Zvirgzds. tālr.: 5144812530, e-pasts: prez@draudze.org. Dievkalpojumi Centrā.

Ņūbransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.: Draudzes dievnams (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ 08816). Māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com. Dievk. notiek 13:30.

Ņujorkas latv. ev. lut. dr.: Jonkeru bazn, 254 Valentine Ln, Yonkers NY

Salas bazn, 4 Riga Ln, Melville NY
St. Andrew bazn, 335 Reynolds Ave, Parsippany NJ
Seafarers, 123 East 15th Street, New York, NY
Priedaine, 1017 State Rte 33, Freehold NJ

Salas bazn. plkst.10:30 dievk., māc. Saliņš.

Ročesteras ev. lut. Krusta dr.: Atonement Lutheran Church (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618).

Saginavas latv. ev. lut. dr.: (128 N Elm Str, Saginava, MI 48602). Mācītāja Biruta Puiķe-Wilson, mob. (269) 2675330. Kontaktpersona Mary Beth Dzirnīs, mob. (989)781-1163. E pasts: dzirnīs@chartermi.net

Dievkalpojumi vienreiz mēnesī, 1:00 pēcpusdienā, seko kafijas galds ar groziņiem.

Sandiego latv. ev. lut. dr.: Ascension Lutheran Church (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san-rr.com. Pēc Dievk. kafijas galds.

Sentluisas latv. ev. lut. dr.: Christ Lutheran bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). Dievk. vadīs Māc. Dace Skudiņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314 457 1830, kalninsirene@gmail.com.

Sietlas ev. lut. dr.: (11710 3rd Ave. N.E. Seattle, WA 98125)

Dievkalpojumi notiek 10:30. Prāveste D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net. Baznīcas mājaslapa: www.seattlatvianchurch.org

Skenekedijas latv. ev. lut. dr.: Trinity Lutheran Church (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart.

St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.: draudzes mācītājs Aivars Pelds. 727-368-0935. Sazināties ar Andri Ritumu 727-797-1911. Sakarā ar vīrusu visi šīs vasaras dievkalpojumi un Bībeles stun-

das notiks Faith Lutheran baznīcā, kas atrodas 2601 49th Street North, St. Petersburg, FL.

Tērvete – Trīsvienības draudze: Dievkalpojumi centrā. tālr.: 514-992-9700, www.draudze.org. Māc. Zvirgzda tālr.: 613-400-3288, e-pasts: zvirgzds@me.com. Māc. Jānis Mateus.

Toronto - Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.: (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznīca@bellnet.ca. Info: www.stjohnslatvian.ca Māc. Ģirts Grietiņš (adrese: 40 Hollyberry Trail, North York ON M2H 2S1), tālr.: 6479865604, E-pasts: grietins@gmail.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 9053385613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr.vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom.pr. Maija Sukse, tālr.: 4162214309.

Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.: Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@gmail.com Info: www.dcdraudze.org Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob. tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr.pr. Dace Zalmane (tālr. 703/442-8458 un epasts-dzalmanis@yahoo.com).

***

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rigaven@aol.com – Inese Zaķis – ne vēlāk kā PIEKTDIENĀS.

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā
zobārste

**MILDA MUNCE,
dzim. BĒRTULE**

Dzimusi 1921. gada 17. oktobrī Elejā, Latvijā,
mirusi 2020. gada 4. jūnijā Columbus, Ohio

Pie tava klusā kapa
Jau viršus ziedam redz;
Un daža sausa lapa
Tev dusas vietu sedz.
/V. Plūdonis/

Par viņu sēro
MEITA LAIMA,
MAZMEITA SANDRA AR VĪRU ALDI
MAZDĒLS PAULS,
RADI UN DRAUGI LATVIJĀ UN PLAŠĀJĀ PASAULĒ

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

(Turpināts no 17. lpp.)

Trešā vieta tikmēr "VeloRīts" pārstāvim **Reinim Marksam**. Dāmām uzvarēja **Katrina Jaunslaviete-Kipure** (ZZK), otrā vieta **Anitai Antonei** (Baldones velokomanda), bet trešā **Beatei Kovgeri** (*Volkswagen Komerc-transport – Veloprofs.lv*).

Īsta daile bija vērojama 17 kilometru garajā *Retro Velo* distance, kas pulcēja vairākus simtus dalībnieku ar skaistiem tērpiem un ekskluzīviem velosipēdiem. Brauciena dalībnieki trasē varēja baudīto skaisto Gaujas Nacionālā parka ainavu Siguldas pilsētā un tās apkārtnē.

Graudiņai/ Kravčenkai ļauj pedalīties Eiropas čempionātā

Latvijas plūdmales volejbola duets **Tina Graudiņa** un **Anastasija Kravčenoka** drīkstēs piedalīties Eiropas čempionātā plūdmales volejbolā, kas septembrī risināsies Jūrmalā, 10. septembrī informēja Latvijas Volejbola federācija (LVF). LVF pārrunās ar Eiropas Volejbola konfederāciju (CEV) un Slimību profilakses un kontroles centru (SPKC) vienojās ļaut Graudiņai/Kravčenkai piedalīties Eiropas čempionātā plūdmales volejbolā, ievērojot vairākus drošības noteikumus Latvijas Olimpiskās vienības (LOV) ārstes Līgas Cīrules uzraudzībā.

SPKC pretimnākšana ir saprātīgs risinājums sabiedrības veselības nodrošināšanai, vienlaikus neliedzot Anastasijai Kravčenkai iespēju piedalīties sacensībās, pauza LVF valdes loceklis un turnīra direktors **Kaspars Timermanis**.

Sasniedz Eiropas U-20 čempionāta finālu un uzvar!

Latvijas plūdmales volejbola duets **Varvara Brailko**/Anete Namiķe Brno iekļuva Eiropas U-20 čempionāta finālā.

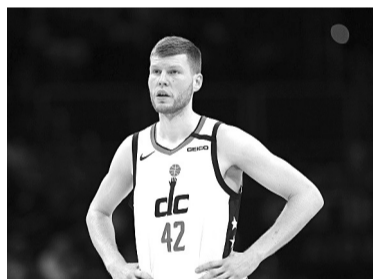
Anete Namiķe (pa kreisi) un Varvara Brailko // Foto: facebook.com

H grupas spēles Latvijas sieviešu duets **Brailko/Namiķe**

beidza ar uzvaru visās trijās spēlēs un ieguva tiesības atsākt spēles no otrās izslēgšanas spēļu kārtas. Pēc tam viņas ar divu setu uzvarām pārvarēja izslēgšanas turnīra otro kārtu un ceturtdaļfinālu, un pusfinālā ar rezultātu 2:0 (24:22, 21:16) pārspēja Ukrainas pāri **Sofija Rilova**/Eva Serdjuka, kuŗas sacensībās bija izsētas ar 13. numuru. Finālā mūsu volejbolistes ar 2:0 uzvarēja Šveices duetu.

NBA nevēlas nākamajā sezonā spēlēt "burbuli"

Nacionālā basketbola asociācija informējusi komandas, ka vēlas aizvadīt 2021. gada sezonu klubu mājvietās ar ierobežotu skatītāju skaitu un samazinātu ceļošanu, atsaucoties uz notikumu tuvu stāvošiem avotiem, 11. septembrī, ziņoja žurnālists **Šems Šaranja**. NBA vadība informēja klubu īpašniekus, ka nākamā sezona sāksies ne ātrāk kā 2020. gada 25. decembrī. Līga apsolīja ziņot par nākamās sezonas formātu vismaz astoņas nedēļas pirms galīgā starta datuma. Sekoja konferences zvans ar 30 klubu ģenerālmenežeriem. Līgas vadība atkārtoja, ka nākamās sezonas norises datumi var mainīties.

Dāvis Bertāns: pirmais latvietis, kuŗš trīs gadus pēc kārtas piedalījās NBA playoff // Foto: AP/Scanpix

Tuvākais plānotais notikums – NBA drafts – varētu notikt Latvijas neatkarības dienā 18. novembrī. NBA nākamajā sezonā nevēlas spēlēt "burbuli" bez skatītājiem, jo tas samazina komandu ienākumus un apdraud līgumu izpildi. Līga joprojām tiecas aizvadīt regulāro sezonu ar 82 spēlēm, vienlaikus vēloties samazināt ceļošanu.

„Porziņģim ir superzvaigznes potenciāls...”

Kristaps Porziņģis ir sīkstis un viņam ir Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) superzvaigznes potenciāls, podkāstā *J.J. Redick on Redick's The Old Man and the Three* sacīja **Rodiona Kuruca** komandas biedrs

Kevin Durants un Kristaps Porziņģis

Kevin Durants no **Bruklinas Nets**.

Durantam uzdeva jautājumu, kuŗi jaunie spēlētāji viņu pārsteidz? Viņš nosauca trīs spēlētājus, tostarp Latvijas basketbolistu no **Dalassas Mavericks** komandas. Vispirms viņš uzslavēja divus ASV basketbolistus, bet plašāk viņš komentēja **Porziņģa** sniegumu.

Strēlnieks "uguno" no tālās distances

Latvijas basketbolists **Jānis Strēlnieks** Sanktpēterburgā palīdzēja Krievijas klubam **Mas-kavas CSKA** triumfēt pārbaudes turnīrā **Nevas** kausa izcīņā. CSKA ar rezultātu 93:67 pārspēja **Saratovas Avtdodor**, izcīnot otro uzvaru **Nevas** kausa turnīrā. Strēlnieks ar 19 punktiem bija rezultatīvākais spēlētājs šajā spēlē, no tālās distances uzbrūkot ar izcilu precizitāti (2p. 1/3, 3p. 5/5, soda metieni 2/2).

Jānis Strēlnieks
Foto: vtb-league.com

Strēlnieks laukumā pavadīja nepilnas 19 minūtes (18:58), izcīnīja divas atlēkušās bumbas un veica divas rezultatīvas piespēles.

Teorētiski Latvija varētu viena sarī- kot pasaules čem- pionātu 2021. gadā

Teorētiski būtu iespējams sarīkot 2021. gada pasaules čempionātu tikai Latvijā, **TVNET** sporta podkāstā "Čempionu brokastis" pastāstīja Latvijas Hokeja federācijas (LHF) ģenerālsēkretārs **Viesturs Koziols (attēlā)**.

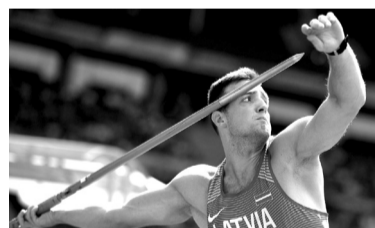

Koziols sarunā ar **TVNET** pastāstīja, ka šobrīd ar **SIA Hokeja akadēmija** vadītāju **Edgaru Bunci** vienu reizi tikusi apspriesta attāli teorētiska vīzija, vai un kā pasaules čempionātu varētu sarīkot tikai Latvijā. "Tas ir teorētisks jautājums, bet apsverams. Tas var kļūt par realitāti, tāpēc neformālā gaisotnē ar **Edgaru Bunci** par to teorētiski esam domājuši. Ja IIFH pieņems lēmumu, ka vīrusa izplatības ierobežošanas dēļ turnīrs notiks bez skatītājiem, tad jāskatās virzienā, kas

paredzētu vislielāko dalībnieku drošību. Eiropā Latvijā ir vienā no labākajām situācijām. Visticamāk, ka IIFH pieņems lēmumu par čempionāta rīkošanu vienā valstī, lai nav jāceļo. Ja nav skatītāju, tad, manuprāt, ar **Arēnu Rīga** un **Daugavas** stadiona ledus halli būtu pilnīgi pietiekami, lai uzņemtu šeit 16 komandas. Pietiktu gan spēlēm, gan treniņiem, jo **Daugavas** stadiona ledus hallē būs divi laukumi." Koziols arī pieļāva domu, ka teorētiski Latvija pat varētu uzņemt 2021. gada turnīru viena arī gadījumā, ja tas notiks ar skatītājiem tribīnēs. Tādā gadījumā varētu uzcelt pagaidu mazo spēļu halli, kur aizvadīt spēles papildus **Arēnai Rīga**. LHF ģenerālsēkretārs gan piebilda, ka reāli šobrīd nav domāts par čempionāta rīkošanu tikai Latvijā. Joprojām visi sagatavošanās darbi rit, lai čempionāts noritētu **Minskā** un **Rīgā**.

Čakšs triumfē Golden Spike sacensībās

Latvijas šīs sezonas vadošais šķēpmētājs **Gatis Čakšs** Čehijas pilsētā **Ostravā** svinēja uzvaru tradicionālajās sacensībās **Golden Spike** ("Zelta naglens"), kuŗam piešķirts Starptautiskās Vieglatlētikas federācijas (**World Athletics**) Kontinentālās tūres zelta statuss. Čakšs uzvaru izcīnīja ar savu pēdējo, sesto, mēģinājumu, "piki" raidot 83,41 metra tālumā. Latvijas sportists pārspēja **Polijas** rekordistu **Marcinu Kruskovi**, kuram tāpat kā Čakšam, labākais metiens bija ar sesto piegājienu. **Polis** šķēpu aizmeta par 14 centimetriem tuvāk nekā Čakšs.

Trešo vietu ar 78,54 metriem izcīnīja čehs **Vitezslavs Veselijs**, kuŗš 2012. gadā **Londonā** Olimpiskajās spēlēs izcīnīja bronzu, bet karjēras laikā pabijis arī Eiropas un pasaules čempiona godā.

Serjogins uzvar Viļņas maratonā

Norisinājās **Lietuvas** galvaspilsētas **Viļņas** maratons. Ātrāko laiku sasniegta latviešu garo distanču skrējējs **Dmitrijs Serjogins**.

Dmitrijs Serjogins

27 gadus vecais **Dmitrijs Serjogins** distanci pieveica divās stundās, 19 minūtēs un 49 sekundēs, izcīnot ļoti pārlicinošu uzvaru. Kā pēc finiša atzina pats skrējējs, tad šāds rezultāts viņam ir pārsteigums. **Serjogins** pauza, ka nebija plānojis izskriet no divām stundām un 20 minūtēm, taču distances otrajā pusē apzinājies, ka palicis gana daudz spēka, tāpēc varējis celt tempu.

Viļņas maratona ietvaros norisinājās **Lietuvas** čempionāts, un par čempionu tika kronēts otro vietu ieguvušais **Andrus Jakševičs**. Viņš no **Serjogina** atpalika sešas minūtes un 11 sekundes. **Serjogins** vidēji kilometru veica aptuveni trīs minūtēs un 19 sekundēs. Tādējādi, viņam ierodoties finišā, tuvākais sekotājs atpalika divus kilometrus. **Viļņas** maratona dalībnieku sastāvs gan nebija īpaši spēcīgs – no divām ar pusi stundām izskrēja tikai pieci sportisti. **Serjogins** bija vienīgais ārzemnieks pirmajā desmitniekā.

Briedis un Dortikoss cīnīsies par trim tituliem

Latvijas bokseris **Mairis Briedis** un **Kubas** pārstāvis **Juniels Dortikoss** cīnīsies par trim tituliem, vēsta **Pasaules boksa superserijas** organizatori. **Dueļa** likme būs trīs tituli – **Starptautiskās boksa federācijas (IBF)** pasaules čempiona josta, žurnāla **The Ring** josta un superserijas uzvarētāja **legendārā Muhameda Ali** vārdā nosauktā trofeja. Cīņa notiks 26. septembrī **Vācijas** pilsētā **Mīnchenē** televīzijas studijā bez skatītāju klātbūtnes.

Mairis Briedis (no kreisās), Pasaules boksa superserijas organizators Kalle Zauerlands un kubietis Juniers Dortikoss // Foto: LETA

Briedis patlaban ir portāla **BoxRec** un žurnāla **The Ring** ranga līderis pirmā smagā svara kategorijā, savukārt **Dortikoss** ir **IBF** jostas īpašnieks un attiecīgi arī šīs organizācijas reitinga pirmais numurs. "Ir neiespējami paredzēt dueļa uzvarētāju. Lai arī kuŗam izdosies izcīnīt **Muhameda Ali** trofeju un aplikt ap vidukli šīs jostas, viņš kļūs par sporta superzvaigzni," paziņojumā viedokli pauz superserijas organizators **Kalle Zauerlands**. **Pasaules boksa superserijas** otrās sezonas fināla cīņa pirmā smagā svara kategorijā (lidz 90,7 kg) vispirms bija paredzēta 21. martā **Rīgā**.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS